

مجموعه مخابرات آصف‌الدوله از خراسان در آغاز مشروطه

محمد گلبن

مجموعه مخابراتی که در دست مطالعه دارید، متعلق به آخرین سال حکومت الیهیارخان آصف‌الدوله در خراسان است.

مجموعه مخابرات آصف‌الدوله خطاب به مظفرالدین شاه و محمد علی شاه قاجار و رجال دست‌اندرکار آن ایام است. متأسفانه تعدادی از این مخابرات به رمز ارسال شده. چون ما کتاب رمز سال ۱۳۲۴ هجری قمری را در اختیار نداریم، مخابرات رمز را عیناً درج کردیم. امید است که برای کشف مخابرات رمزی این مجموعه در آینده به کتاب رمز وزارت امور خارجه سال ۱۳۲۴ قمری دسترسی پیدا کنیم و مخابرات رمز را کشف کنیم.

این مجموعه ده جلدی در اختیار یکی از منشیان حکومتی خراسان بوده که یکی از رجال خاندان غفاری کاشانی است و همسر آن منشی این مجموعه را به فاضل گرامی آقای فرامرز طالبی لطف فرمودند و ایشان از راه لطف به بنده مرحمت فرمودند که متن آن را در ذیل ملاحظه میفرمایید.

صورت مخابرات حضرت اشرف

ایالت کبری از بابت جمادی الاول ۱۳۲۴

تهران

جواب نمره ۲۰۶، ربیع‌الثانی که در سیم جمادی‌الاول آمده، پنجاه کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت اشرف ایالت کبری روحی فدا، جناب حاجی اعتضاد چندی است وارد

شده گاهی در حضرت عبدالعظیم گاهی در تهران هستند وقت حرکتشان معلوم نیست. معتمدالسلطان میرزا اکبرخان سرتیپ را به جهت انتظام و ترتیب امور املاک سرهزا فرستادم نامه ۳ ربیع‌الثانی تهران نمره ۹، ۸۵ کلمه

خدمت ذی‌مرحمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای مشیرالدوله وزیر امور خارجه دامت شوکت، دکترو اتسن که در تربت بود، چند روز قبل به قاین رفته حالا در قونسولگری انگلیس اظهار می‌نمایند که دکترو اتسن در بیرجند ویس قونسول در امر خراتیه و تفتیش ناخوش همان مأموریت دکترو روس را خواهد داشت و می‌گوئید وزیر مختار بر حسب قبول و اجازه دولت این اطلاع را به قونسول خانه داده است. اگر این‌طور است باید بفرمائید که حاکم بیرجند به این سمت قبول نماید. آصف‌الدوله نمره جمادی الاولی جواب نرسیده است

تهران نمره ۲۳، ۲۴ کلمه

جناب حاجی اعتضاد التولیه دام اجلاله، از سلامتی حالت و حرکت تحقیقی خودتان اطلاع بدهید؛ البته شهاب‌الملک را هم ملاقات نموده‌اید. آصف‌الدوله ۳ جمادی الاولی جواب نمره ۲۳، ۳۹ کلمه

حضور مبارک حضرت اجل اکرم اشرف بندگان آقای آصف‌الدوله دامت شوکت، تلگراف مبارک در میاندشت زیارت شد. خدمت حضرت اجل آقای شهاب‌الملک مشرف شدم. شرفیابی و آستان‌بوسی عن‌قرب حاصل خواهد شد. اعتضادالتولیه ۱۴ جمادی الاولی

تهران نمره ۱۷، ۱۹ کلمه

جناب شهاب‌الملک با کالسکه چپاری لازم است به خراسان بیایید. انشاءالله زودتر خواهید آمد. آصف‌الدوله ۹ جمادی الاولی

جواب نرسیده است

تهران نمره ۷۲، ۵۰ کلمه

جناب مستطاب اجل سردار فیروز - دام اقباله، انشاءالله همگی سلامت می‌باشند. من و سایرین هم سلامت هستیم. فرزندی شهاب‌الملک را خواستم به چپاری باید [به] خراسان زودتر حرکت بدهید بیاید. میرزا اگر آن جاست از دهات و غیره بایست اطلاع بدهید. آصف‌الدوله ۹ جمادی الاولی

جواب نمره ۷۳، ۷۰ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم امجد افخم اعظم آقای آصف‌الدوله مد ظله العالی، دستخط مبارک تلگرافی زیارت شد. از سلامتی وجود مقدس مبارک تشکرات حاصل گشت. فدویان هم بحمدالله از تصدق فرق مبارک کلیه سلامت هستیم. جناب شهاب‌الملک هم سلامتی انشاءالله یوم شنبه ۱۴ چپاری حرکت خواهند نمود، میرزا اکبرخان هم چند روز است برای برداشت محصولات املاک قزوین رفته. سردار فیروز ۱۳ جمادی الاولی

تهران نمره ۱۲۹، ۴۰ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف امجد ارفع اسعد اقدس والا آقای اتابک اعظم روحی فدا، از بابت حقوق مشرف غلامان شوکت تلگرافاً و کتباً عرض کرده‌ام، جواب نرسیده است. استدعا دارم جواب این را مرحمت فرمائید. آصفالدوله ۱۹ جمادی الاولی

جواب نمره ۱۲۹، ۵۰ کلمه

جناب مستطاب اجل اکرم آقای حاج آصفالدوله دام اقباله، تلگراف کرده بودید در مسئله حقوق مشرف غلامان شوکت سابق تلگراف کرده‌اید. هنوز جواب داده نشده اطلاع حاصل گردید جواب این مسئله را داده‌ایم. البته تا حال رسیده و از تفصیل مطلع شده‌اید. سلطان عبدالمجید ۲۷ جمادی الاولی

تهران نمره ۱۳۵، ۵۳۰ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف امجد ارفع اسعد اقدس والا بندگان آقای اتابک اعظم روحی فدا، در باب انتظام املاک و امور جناب حاجی ملکالتجار مقرر فرموده‌اند که مأمور اگر رفته است معاودت نماید و حساب معاون‌الایاله را هم به اطلاع جناب متولی معبد و میرزا محمدخان لشکر نویس باشی معین نمائید تا حکم آن را بفرمایند. ملکالتجار تاکنون مالیات پارساله املاک خودش را نداده فدوی هم چندان سختی نکرده متعرض نشده‌ام برای کدام مقصود و به چه عنوان مأمور به املاک مشارالیه رفته است به اعتقادات غیرصحيحه که ملکالتجار دارد. چرا اصل مسئله عرض نمی‌نماید. طایفه ترکیه که یکی از طوایف چناران و مالیات معین دارد خرید و فروش هم نمی‌شود و جزو علاقہجات ملکالتجار هم نبوده و نیست. چند سال مباحثی آنها به معاون‌الایاله راجع بود امسال جزوه حکومت چناران به دیگری رجوع شده است هم یک ده رعیتی و بعضی املاک و غیره که مال رعیت و صاحبان معین دارد جناب ملکالتجار به اسم خودی قلمداد کرده گویا فرمان ملکیت هم صادر نموده است که پس از مدتی همان فرمان را سند قرار داده املاک مردم را تصاحب نماید. صاحبان املاک این مسئله را دانسته در این ممیزی جدید مالیات خودشان را جزو بلوکات به حاکم محل قرار شد بدهند. یک فقره هم املاک معاون‌الایاله است که قبالهجات آنها را ارائه داده. حاجی حسین آقا هم حضوراً گفت که اگر قباله دارد، مال خودش است و در تصرف اوست. مأمور هم برای نظم این املاک بوده است املاک ملکالتجار و از روی قبالهجات و فرامین شخصی است. مقرر فرمائید فرامین و قبالهجات را در حضور مبارک ارائه و حاضر نماید از روی قبالهجات اگر یکی از دهات او مأمور رفته باشد آن وقت به مقام تشکی و تظلم برآید والا اگر می‌خواهد به این اشتباهات و اتهامات این مطالب را عطف بر شرکت عمومی بدهد، خیلی مشکل و غیرمقدور است. چمن کرک باغ هم که مرتع و مال اصطبل است، موافق احکام مبارکه در ضبط اصطبل توپخانه است. گمان ندارم از بابت چمن فرمانی صادر کرده باشد. باید به دقت فرامین او را ملاحظه فرمائید. چمن کرک باغ جزو رادکان و غیر از چمن چناران است در این ممیزی هم مالیات جدیدی به املاک ملکالتجار تعلق گرفته است برای وصول باقی مالیات پارساله و مالیات هذه السنه ناچار مأمور باید برود مقرر فرمایند نقداً بپردازد حاجت رفتن مأمور نشود حساب معاون‌الایاله به همان ترتیبی که مرقوم فرموده‌اید به جناب متولی مسجد و به میرزا محمدخان لشکرنویس باشی رجوع به کلی از روی دقت معلوم نمایند... قریب پنجاه شصت هزار تومان قرض دارند که اغلب به

بانک و تبعه خارجه راجع است و همه روزه مطالبه کرده اسباب زحمت فدوی شده‌اند چند مرتبه حاجی حسین آقا به توسط جناب متولی مسجد مذاکره کرده قرار داده بود موافق صورتی که معاون‌الایاله می‌دهد طالب بانک و غیره را بدهد به طفره گذرانید گذشته از اینها بعضی حرکات و اقدامات در مشهد از این حاجی حسین آقا ناشی شده و می‌شود که تماماً منافی با ترتیبات حالیه و انتظام مملکت است ناچار اگر چنانچه این اطوار را ترک نکند عذر او را از مشهد بخواهم که بی‌جهت پاره اشکالات فراهم نشود. مراتب را با پست عرض نموده خاطر مبارک را قرین استحضار می‌دارد. آصف‌الدوله ۱۹ جمادی‌الاولی

تهران، نمره ۱۶۷، ۴۰ کلمه

جناب آقا میرزا بابا، سه هزار تومان بابت خلعت بهای خراسان چهل و یک روزه بدهید به گماشتگان حضرت مستطاب امجد اشرف اسعد اقدس اتابک اعظم روحی فداه قبض رسید. دریافت کنید. صرافان ۲۳

جمادی‌الاولی

جواب رسیده است

تهران، نمره ۱۶۸، ۴۰ کلمه

جناب شهاب‌الملک، از سلامتی و حرکت خودتان اطلاع بدهید و کتابچه دستورالعمل را هم از جناب مستطاب اجل ناصرالملک دام‌اقباله العالی گرفته با پست یا اگر خودتان زودتر بیایید بیاورید. آصف‌الدوله ۲۴

جمادی‌الاولی

جواب، نمره ۱۶۸، ۷۰ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف آقای حاج آصف‌الدوله روحی فداه، چون نقاهت فدوی هنوز به کلی رفع نشده است، اطباء و غیرصلاح دیدند حرکت موکول به دویم جمادی‌الآخر باشد. کتابچه دستورالعمل حاضر است با پست فرستاده می‌شود. استصوابی وزیر مالیه را برات فرمائید قیمت روزنامه‌های مرسوله بخراسان سنه ماضیه را مطالبه می‌نمایند؛ مقرر فرمائید نزد هر کسی هست، بفرستید. فدوی ناصر ۲۷ جمادی‌الاولی

تهران، نمره ۱۷۴، ۶۰ کلمه

خدمت جناب مستطاب اجل آقای صدق‌السلطنه - دام‌اقباله، العالی در اظهار ارادت همه قسم حاضرم بفرمائید قبوض حقوق و علیق اصطبل بیاورند از قرار چهار هزار تومان و پنج هزار وجه آن را به حاجی باقی تاجرباشی می‌دهم ارسال دارند که فوری وجه آن با پست فرستاده می‌شود. آصف‌الدوله ۲۴ جمادی‌الاولی

تهران، نمره ۱۹۸، ۲۳۰ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف ارفع اسعد امجد اقدس والا بندگان آقای اتابک اعظم - روحی فداه - و به روز صبح رئیس تلگرافخانه نوشته بود که آدم‌های حاجی حسین آقا جمعیت زیادی جمع کرده می‌خواهند لطیف خان مباشر کردید و ترکیه را بیرون نمایند به تلگرافچی چناران گفتیم آنها را نصیحت و متفرق نماید جواب داده است جمعیت زیاد است حرف نمی‌شنوند محتمل است فساد بشود بعد از یکی دو ساعت راپرت تلگرافچی چناران را فرستاده بودند که دیروز آدم‌های ملک‌التجار حکمی از تهران آورده‌اند

که عذر لطیف‌خان را بخواهید لهذا نزاع واقع شد یک نفر آدم لطیف‌خان مقتول شد. عصری هم از شاهزاده رئیس حضوراً تحقیقات کردم لطیف‌خان خودش و دو نفر آدمش بوده‌اند وقتی که جمعیت را می‌بیند و از خیال آنها مطلع می‌شود فوراً سوار شده می‌رود از عقب او تیر می‌اندازند دو گلوله یک نفر آدم لطیف‌خان خورده فوت می‌شود. امروز مأمورین برای گرفتن قاتلین و اشرار فرستادم. سابقاً هم عرض کرده‌ام حاجی حسین آقا بعضی حرکات دیگر هم کرده و می‌کند

ه ق د ل خ د	ص ذ ا	ر ظ ح	ح ق س	ن ا ق	خ س ق
ن ط ع س ف ظ	ش و ز	و ض ر	ه ق و	ن س ز	خ س ق
ل خ ر ص ی ق	ل خ ر	غ ق ش	د س م	د ی ن	لهذا
د س ن ع ض ظ	ر ظ ح	س ز ع	د ز د	د ر ل	ل ع ن
ص و ی					
ج ذ ف ه ح ط	ن ض ب	ض ص ذ	ن ط ع	ل ف ی	س ی ص
ط ف ن خ س ق	ف ظ ص	ن ط ع	ق غ ل	ر ذ د	خ ط ح
ن ذ ق					
خ س ق ق ج ش					
ض ق ه					
غ ش ه					

آصفالدوله ۲۶ جمادی‌الاولی

تهران، نمره ۲۲۷، ۵۴ کلمه

جناب اجل فرزند شهاب‌الملک - حفظه الله تعالی، کتابچه دستورالعمل را با پست بفرستید منبع استصوابی وزارت جلیله مالیه را معین کرده اطلاع بدهید فرستاده شود. وجه روزنامه را به توسط پست بنویسید مطلع باشیم هر وقت حرکت نمودید اطلاع بدهید و در منزلی که غریب‌گزر دارد، شبها توقف ننمائید آصفالدوله ۲۹ زنجان، نمره ۱، ۴۰ کلمه

جناب مستطاب اجل آقای جهانشاه‌خان امیر- دام‌اقباله‌العالی - املاک خمسه را به جناب سردار فیروز بخشیده و واگذار کرده‌ام برای اطلاع جناب عالی زحمت دادم از حالات خودتان مسرورم فرمائید. آصفالدوله ۳ جمادی‌الاولی

جواب، نمره ۱، ۵۰ کلمه

حضور مبارک حضرت اجل آقای آصفالدوله - مد ظله، تلگراف حضرت اجل عالی را به دهات فرستاد. خود هم شرحی نوشتم که املاک را به جناب سردار فیروز بخشیدند. خداوند عمر بدهد، بعد از چهل روز عزم به زیارت و شرفیابی مصمم. جهانشاه ۱۳ جمادی‌الاولی

شیراز، نمره ۳، ۷۰ کلمه

جناب جلالت مآب اجل آقای نصیرالدوله - زیداقباله - مدتی است از حالات جناب شما اطلاعی ندارم. سلامتی خودتان را تلگرافاً اطلاع دهید مسرور باشم. از ورود جناب فرزندی مسعودالدوله به تبریز البته مطلع هستید در این ایالت جدید اگر پیشرفت نماید، حکومت تبریز را به آن... تعهد سابق برای مسعود تمام نمائید

بر احتشامات سابق من خواهد افزود. آصف‌الدوله ۹ جمادی‌الاولی.

بیرجند، نمره ۸، ۴۰ کلمه

جناب شوکت‌الملک، کتان واتسن، هم دکتر و هم نایب قونسول دولت انگلیس است. در مسئله و مجالس مشورت قراتیه به میرزا حسین خان قدغن نمائید همچنان که دکتر روس حاضر می‌شود، کتان واتسن هم حاضر شود. آصف‌الدوله ۹ جمادی‌الاولی

جواب نمره ۸، ۷۰ کلمه

حضور مرحمت ظهور مبارک حضرت مستطاب اشرف اسعد ارفع ایالت کبری - روحی فدا، دستخط تلگرافی در خصوص دخالت جناب دکتر واتسن در امور قراتیه بیرجند و وکیل قونسولگری معزی‌الیه زیارت شد البته حساب‌الامر ملاحظه احترامات معزی‌الیه کماهو حقه خواهد شد. مضمون تلگراف مبارک را به جناب میرزا حمید دکتر هم ارائه نمود که مطابق حکم محکم مبارک معمول دارند. جان‌نثار، محمد ابراهیم ۱۱

جمادی‌الاولی

شیروان، نمره ۲، ۲۰ کلمه

رئیس ده نفر از ریش‌سفیدان اسفراین را مشهد بفرستید، ببینیم عرض آنها چیست. آصف‌الدوله ۱۰

جمادی‌الاولی

جواب نمره ۲، ۴۰ کلمه

خاکپای مبارک - روحی فدا؛ تلگراف مبارک محکوم به فرستادن ده نفر ریش‌سفیدان عیناً ارائه، نقداً راضی نشدند. اگر فرستادنشان حتمی است منوط به زیارت حکم ثانوی است. چاکر علی‌اکبر ۱۵ جمادی‌الاولی.

قوچان، نمره ۹، ۳۰ کلمه

نواب حبیب‌الله میرزا، پنجاه خروار جنس عشریه بدهی حسین خان مردانلو را بدون قبول هیچ عذر فوراً دریافت و حمل نمائید. آصف‌الدوله ۱۰ جمادی‌الاولی

خاف، نمره ۷، ۵۰ کلمه

به توسط معتمدالسلطان میرزا عبدالوهاب خان عمدة الامراء العظام شوکت السلطنه. در باب مأموریت معتمدالسلطان میرزا عبدالوهاب خان مستوفی باید کمال تقویت و همراهی از او نموده که به زودی مأموریت خود را انجام داده معاودت نماید. آصف‌الدوله ۱۱ جمادی‌الاولی

چناران، نمره ۷، ۳۰ کلمه

سید نعمت‌الله خان، شما و علاوه سرباز مراجعت نمائید. به احدی از رعیت متعرض نشوید از هر کس هم

چیزی گرفته باشید، به صاحبش رد نمائید. آصف‌الدوله ۲۹ جمادی‌الاولی

صورت مخابرات حضرت اشرف

ایالت کبری از بابت ماه جمادی الثانی ۱۳۲۴

تهران، نمره ۹۴، ۳۵ کلمه

حضور حضرت مستطاب اجل اشرف امجد آقای صدراعظم - مد ظله العالی -، خالصانه و مشتاقانه به تبریک عرض نموده استدامت حضرت عالی را در آستان قدس از خداوند مسئلت می‌نماید. آصفالدوله ۱۲ جمادی الثانی

جواب، نمره ۹۴، ۶۲ کلمه

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای حاجی آصفالدوله فرمانفرمای خراسان و سیستان - دام‌اقباله؛ تلگراف جناب مستطاب عالی عز و صول ارزانی داشت از تبریک و عقد خصوص جناب مستطاب عالی با زبانی مملو از شکر و امتنان بقای این گونه ملاحظت خالصانه را مسئلت و موافقت و معاونت مخصوص جناب مستطاب عالی را در خدمات مرجوعه انتظار می‌برم مشیرالدوله ۱۶ جمادی الثانی

تهران، نمره ۹۵، ۳۴ کلمه

جناب شهاب‌الملک، خدمت صدارت البتّه رسیده‌اید. سردار فیروز کجا مأمور شده است. خودتان کی حرکت می‌نمائید. حالات بایست هم بنویسید کتابچه دستورالعمل چه شد. زودتر بیایید. آصفالدوله ۱۲

تهران، نمره ۳۲، ۷۳ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف اسعد ارفع امجد اقدس والا بندگان آقای اتابک اعظم - روحی فداه؛

و	ض	ع	م	و	غ	ر	ج	ق	ص	ذ	ا	ر	ظ	ح	س	ز	ر	ظ	ح	ن	ط	س				
ص	ع	ق				و	ج	ز	ق	د	ح	ل	خ	ر	ن	ط	ح	ن	س	ذ	ا	ب	ج	ظ	ص	غ
ل	د	م	ر	ل	ن	ض	ه	و	و	ح	ل	خ	س	ن	ذ	ج	و	د	غ	د	ل	ه				
ق	ص	س				ع	غ	ح	غ	و	ح	ز	ا	ع	ر	ظ	ح	ا	ر	ع	د	ن	ز	ج	ش	
و	ح	ل	ظ	غ	ی	ر	ط	ح	ن	ذ	ج	و	د	غ	خ	س	ق	خ	ق	ش						
ح	ا	ز	ض	ج		ح	ز	غ	ج	ش	ن	ل	خ	ر	غ	ع	خ	س	ق							
ی	ص	ط				د	ی	ح	د	ز	د	ن	غ	ق	ط	ض	ح	ل	ض	ن	خ	غ	ز	ش		

خ ای ح ص

آصفالدوله ۴

جواب نمره ۳۲، نرسید

تهران، نمره ۴۹، ۱۵۱ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد اقدس والا آقای اتابک اعظم - روحی فداه، مقدار هفتاد هزار آجر سفید و یکصد خروار آهک از کوره‌پزها اجزای گمرک آورده در گمرک جدید کار کرده‌اند. حالا دو ماهست قیمت مصالح را نداده‌اند. کوره‌پزها همه روزه در خانه علما و غیره متظلم می‌باشد چندی قبل هم قرار دادید در سه تومان هفت هزار و ده شاهی قیمت آجر را بدهند. حالا می‌گویند از بازدید بنائی یک‌هزار تومان زیادت‌ر بنائی شده است. باید این پول را دولت بدهد در صورتی که خودشان می‌گویند

قیمت آجر را به بعضی در کوره پزها در شش تومان دادهایم. گمان ندارم احدی تا امروز این جور رفتار با کسی کرده باشد و برای جزئیات اسباب زحمت و بدنامی فراهم آورده باشد. خوب است مقرر فرمائید هرچه زودتر قیمت مصالح را به کوره پزها بدهند. آصفالدوله ۷ جمادی الثانی

جواب نمره ۴۹، نرسید

تهران، نمره ۸۰، ۵۵ کلمه

خدمت ذی مرحمت جناب مستطاب اجل اکرم افخم بندگان آقای مشیرالدوله رئیس الوزراء - دامت شوکتہ العالی، از روی کمال خلوص و مسرت تبریک عرض می‌نمایم از خداوند مزید اقبال و استقلال و استقرار حضرت عالی را می‌خواهم و خیلی امیدوارم که به توجهات حضرت عالی امور دولت و ملت اصلاح گردد. آصفالدوله ۱۰ جمادی الثانی.

جواب نمره ۸۰، ۸۶ کلمه

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم امجد آقای حاجی آصفالدوله فرمانفرمای خراسان و سیستان - دام اجلاله، اظهار تهنیت جناب مستطاب عالی - دام اجلاله - که می‌دانم به اقتضای مودت قدیم و از خلوص قلب است بر درجات امتنان افزود. امیدوارم در این خدمت آن‌طور که شرط دولتخواهی و شاهپرستی است به معاونت و مواظبت جناب مستطاب عالی و سایر رجال دولت خواهد انجام مقررات علیه و تقدیم خدمات خالصانه خود موفق و موقع را برای بروز مودت دیرین مغتنم شمارم. مشیرالدوله ۱۲ جمادی الثانی

تهران، نمره ۲۲۶، ۵۳ کلمه

جناب آقای شهاب الملک - حفظه‌الله تعالی، از حرکت خودتان اطلاع بدهید مادیان‌هایی را که در شهر است همراه خودتان بیاورید مشروط بر اینکه آدم صحیحی مراقب باشد که کره‌های آنها در راه عیب نکند. اگر خودتان چپاری می‌آیید مادیان‌ها را سواره منزل به منزل بیاورند. آصفالدوله سلخ

جواب نمره ۲۲۶ نرسید

تهران نمره ۲۲۸، ۱۸۱ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم امجد افخم بندگان آقای صدراعظم - دامت شوکتہ العالی؛

س ش ض ن غ ج ا غ ک ز ح د ه ح ز ش ل ن

ی و ه ک ض ح غ دی ی ل ض ل د ح س ص ض

ج و ذ غ دی ه ق ط ک ص ب لازم دید اجمالاً عقیبر خود را عرض نماید رک غ ض

و ط ز ن ق غ دی

ر ع ض ن غ ج ج ض س س م ک ی م ج رک غ

ز د س ی ظ ز ن ح ج تجربتاً نتیجه و حاصل راه م ص

م ا غ س ط خ ب ص ض س ن ر س ن ع ب ط ک

ه م ا ی بر ذ ن ل غ ع ظ ا و ج خ ب ا

ز ق م غ دی س ز ع رب ع ظ و ک ص ح م

ض و ط محترمین ر ک غ ر ح ش س ص ک ج ض ی
ز ش ک ن ز ط ی ب ر ک ذ ش غ د ی ک ب ض
د ح و س ص ک ب ق ص ک ض ش و ز م
در این صورت اگر سلام خ غ ش ب ع ض غ د ی ج و ذ
ج ع و ش ج خ ز ک د ک ط ح ر ج ه ر ی ک
ب ظ ص ا و ج خ ب ا ز ق م ص س ق ب ض ع
م ذ ب ض ط ز خ ه س غ د ی ا م ط م خ ن
ج ه ق ج ر ز ز ه ق غ د ی ظ خ و ا ی ض
ک ط ذ ک ض ش ش د ز ه ق ر غ د ر ن د ز
ی غ ش خ ه ش

می افزاید اگر خدای نکرده سوء اتفاق بیفتد

ش ذ ض ج و ذ ب غ ظ غ خ ک ک ج ط غ ج ز
غ د ی ح ص ل ز ر م ز ش ک ض ب ش ش ن ض
ش ک ب ظ ض م ر ی ک ا و ج خ ب ا ز ق م
غ د ی ط خ ذ غ د ی ج غ ن ن د ز ی غ ش
از ن غ د ی ح ج ز ر ج ح ر ک غ
حضرت مستطاب اشرف عالی ی ق ح ک ص ض آصفالدوله سلخ

جواب نمره ۲۲۸، نرسید

کردستان نمره ۱، ۳۴ کلمه

حضرت مستطاب آقای وزیر همایون - دامت شوکتہ، مدت اقامت تهران تفقدی مبذول نفرمودید. خدمات مشیر دیوان آن قدرها خاطر مبارک را آسوده داشته است که بتوانید بدون... را بفرمائید. آصفالدوله سلخ جمادی الثانی

جواب، نمره ۱، ۵۳ کلمه

خدمت حضرت مستطاب اجل آقای حاج آصفالدوله - دامت شوکتہ، از مراجع قلبی شما کمال تشکر حاصل؛ با پست هفته گذشته شرحی معروض داشتم. مقام مرحمت و تلافات حضرت عالی را فراموش نمی‌کنم. وزیر همایون

کاشان، نمره ۳، ۲۶ کلمه

خدمت مستطاب اجل آقای وزیر مخصوص - دامت شوکتہ، صبر و ظفر هر دو دوستان قدیمند. از حال و اراده خودتان قرین مسرتم بفرمائید. آصفالدوله سلخ جمادی الثانی

سبزوار نمره ۲۱، ۱۹ کلمه

جناب حاجی معزالملک هاشم جلودار قرارا طرف سبزوار آمد. محض ورود مانع شده اطلاع دهید. آصفالدوله ۱۹ جمادی الثانی

جواب نمره ۲۱، ۲۴ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف امجد ایالت کبری - روحی فداه، هاشم گرفته شد
هر چه امر مبارک است رفتار شود. چاکر کریم ۲۴

سزوار نمره ۳۱، ۱۴ کلمه

جناب حاج معززالملک هاشم را با سوار مخصوص مشهد بفرستید. آصف‌الدوله ۲۴ جمادی‌الثانی

جواب نمره ۳۱، نرسیده

نیشابور نمره ۲۷، ۲۵ کلمه

نواب مستطاب والد فتح‌السلطنه - زید اقباله، هاشم جلودار قراراً از مشهد رفته است. او را همراه سوار
مخصوص بفرستید به مشهد بیاورند. آصف‌الدوله ۲۴ جمادی‌الثانی

جواب نمره ۲۷، ۳۱ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ایالت عظمی - مدظله العالی، تحقیقاً هاشم نام، پسر نایب
قاسم، دو روز قبل از نیشابور به اتفاق دسته دولتی طرف سزوار رفته. فتح‌السلطنه ۲۴

بیرجند، نمره ۶، ۴۵ کلمه

جناب شوکت الملک - دام مجده، ریاست قرائیه به عهده جناب میرزا حسین‌خان دکتر راجع است. دکتر
روس و انگلیس هر دو معاون می‌باشند. هر گونه مطالبی در امورات قرائیه حاصل می‌شود باید به مشاورت
هر دو باشد. شما هم به این ترتیب مجرا بدارید. آصف‌الدوله ۶ جمادی‌الثانی

جواب نمره ۶، نرسیده

سرخس، نمره ۹، ۷۸ کلمه

عمده الامراء العظام محمد یوسف خان سرتیپ با پست نوشته‌ام به طور مواعدت با حاج مرتضی میرزا راه
بردید که در باب اراضی و غیره پاره اختلافات حادث نشود در شوارق باز سرقتی واقع شده مبالغی مال مردم
را برده‌اند. شخص شما مسئول هستید. مأمور هم فرستاده شد به هر ترتیبی که می‌دانید قرار استرداد مال
و گرفتاری سارقین را بدهید در شوارق هم هرچه لازم است از ساختن قراولخانه و آبادی و غیره مشغول
باشید. آصف‌الدوله ۹ جمادی‌الثانی

جواب نمره ۹، ۲۹۳ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت اشرف فرمانفرمایی - روحی فداه، حکم تلگرافی جهت سرق شوارق زیادت
اینکه خاطر انور را مستحضر نکرده منتظر نتیجه اقدامات بوده که مراتب را عرض نماید. پس از وقوع این
حادثه مزدوران خبر داده بودند پانزده سوار مزدورانی آمده هشت نفر بالای رد سارقین تا چاه شورا که خاک
بخش روس است رفته برگشته بودند. چاکر محمدرضا خان اخوی را نزد کماندان سوار داموژنه روس فرستاد
هفت نفر سالدات قرار داده بودند از ماس تپه بردند دو نفر هم چاکر بفرستم که رد را از راه شوارق که داخل
خاک روس می‌شود به سالدات بنمایند کردند کربلای لطفلی عرب و مشهدی نصرالله را که زبان روسی
می‌دانند فرستاده‌ام یک نفر هم از راه بلدهای بلوچ علی میرزائی بردارند به سالدات ملحق شوند. آنها هم با

سالدات بردند که تا تمامی نداشته باشد آنها که رفته بودند سالدات جواب داده بودند به ما خبر نرسیده نرفته بودند این سه نفر توکل به خدا رفته رد را در خاک روس به دست آورده محادی چهچهه سارقین را دیده بودند پایین شده جرأت تاختن به آنها نکرده یکی رفته از چهچهه دو ترکمان یکی پنج تومان داده آورده بودند سارقین پیش افتاده تا جنگل یک فرسخی تجن بالای رد نقد رفته چون اسلحه داشتند و سفارشنامه هم از حکومت سرخس روس نداشتند برگشته اسامی سارقین را که در آمدن نزد چوپان‌های ترکمان مانده بودند درست تحقیق کرده امروز محمدرضاخان اخوی را با دو درشکه پستی در وحی ترکمان مجدداً بالای رد به تجن فرستاد که هم برای این فقره و بعد هم برای سرقت اول که مکدر عرض شده که یک نفر مزدورانی و یک چوپان بیابند و نیامدند محمدرضاخان عقب آنها برده با اینکه سرقت از حدود چاکر خارج است این جد جهد به عمل آمد تا خواست خدا چه باشد سفارشنامه تلگرافی هم مقدر فرمایند از قونسولگری به حکومت تجن و مرو مخابره شود که با محمدرضاخان مساعدت و همراهی نمایند. خان‌زاد محمد یوسف بالجمادی‌الثانی

تریت نمره ۳۹، ۱۹ کلمه

نواب والد مصطفی میرزا هاشم جلودار قراراً طرف تربیت آمده محض ورود مانع شده اطلاع دهید. آصفالدوله ۱۹ جمادی‌الثانی

جواب نمره ۳۹، نرسید

سرخس نمره ۲۳، ۴۵ کلمه

عمده الامراء العظام محمد یوسف خان سرتیپ پرستاد سرخس برای تحقیقات دو فقره سرقت شوارق به خاک داخله می‌آید. نهایت احترام را از او کرده آخر تحقیقات لازمه را از هر جهت به مشارالیه حالی نمائید که قاتل و مال به دست بیاید. آصفالدوله سلخ جمادی‌الثانی

جواب نمره ۲۳، ۷۰ کلمه

حضور مبارک حضرت فرمانفرمایی - روحی فده - تلگراف مبارک جهت آمدن حکومت سرخس روس به خاک مقدسه و محل اموال منهویه و قتل مکاری‌ها، زیارت، جهت استفسار نزد معزالیه فرستاد. تاکنون همچو مأموریتی به ایشان نرسیده. چاکر منتظر است هر وقت خبر برسد و بیابند، همراه برده تمام علامات را مدلل بدارد. بودن محمدرضاخان هم برای اطلاعات که دارد وقت آمدن پرستاد لازم است بعد به تجن برده. چاکر محمد یوسف ۳ رجب‌المرجب

جواب نمره ۲۲۷، جمادی‌الاولی که در ۱۹ جمادی‌الثانی رسید

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف آقای حاجی آصفالدوله - روحی فده - کتابچه دستورالعمل حاضر است. سیصد و سی تومان استصوابی را تلگرافاً برات فرمائید برای آخر ماه. فدوی حرکت می‌نماید. تفصیل با پست به عرض می‌رسد فدوی محمد ناصر ۱۹ جمادی‌الثانی

چناران نمره ۸، ۱۳ کلمه

مقهر الخاقان لطیف خان عاجلاً برای بعضی دستورالعمل‌ها به شهر بیابید. آصفالدوله ۲۴ جمادی‌الثانی

۱۳۲۴

صورت مخابرات حضرت اشرف
ایالت کبری از بابت ماه شوال المکرم ۱۳۲۴

تهران

جواب نمره ۱۸۹ - ۵۰ کلمه ماه رمضان که دویم شوال رسید
حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فداه - در باب تومانی هفت هزار میبوهت و متحیرم کدام
جوابهای آخر حضرت صدارت عظمی راه عرض مستدعیات را مسدود کرده. همچنین نمی دانم حضور
مبارک هم چه عرض نمایم. غرض از نداشتن دینار مخارج شخصی بود.
بنان السلطنه دویم شوال

تهران

جواب نمره ۱۹۰ - ۳۸ کلمه ماه رمضان که سیم شوال رسید.
حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف آقای حاجی آصفالدوله - روحی فداه.
سفر فرنگستان از راه رشت بروم نزدیک تر و باصرفه تر است. مخارج سه الی چهارهزار تومان مرحمت فرمائید.
فدوی ناصر ۳ شوال المکرم

تهران

جواب نمره ۲۰۲ - ۵۶ کلمه ماه رمضان که چهارم شوال رسید.
حضور حضرت مستطاب اجل اکرم افخم آقای آصفالدوله فرمانفرمای خراسان و سیستان - دامت
شوکت. تقریباً سه ماه بود که به زیارت مرقومات نایل نشده بودم. از زنجان به زیارت تلگراف محترم نایل و
رفع تمام ملالتهای و نگرانی شد. روز سوم شوال از زنجان حرکت می کنم. انشاءالله تعالی حضرت اجل عالی
را هیچ وقت از حالات خود بی خبر نمی گذارم.

حسین قلی ۴ شوال المکرم

نیشابور نمره ۱۱، ۲۹ کلمه

نواب مستطاب والا فتح السلطنه - دام اقباله .

در کتل علی کوری که خاک نیشابور است، قافله را زده اند. البته برای گرفتن دزد و مال اقدامات لازم کرده اید.

آصفالدوله ۱۲ شوال

جواب نمره ۱۱ - ۱۵۷ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم افخم فرمانفرمای مملکت خراسان - دامت شوکت - دستخط
تلگرافی در باب سرقت راه ارض اقدس و نیشابور، زیارت گردید. امروز که چهارشنبه است، اطلاع دادند فوراً
سوار و مأمور جهت دستگیری آنها فرستاد. این اشخاص از قرار اظهار صاحبان مال وضع تقریرات آنها همان
سارقین اول سالند که تکراراً به عرض رسانید. باید مأمورین دو طرف اقدام در دستگیری نمایند والا مأمور
یک طرف چه می کند و سابقاً هم در باب تفنگ سواره نیشابور به عرض رسانیده بود که تفنگ ندارند و با دزد

هم با چوب نمی‌توان طرف شد. اگر رأی مبارک تعلق دارد که حضرات دستگیر شوند، مقرر شود از مشهد هم سوار آمده حکم گلوله داده شود. به مأمورین نیشابور هم به طوری که سابق حضوراً امر فرمودید اجازه داده که هر جا مصادف شدند، با گلوله بزنند. قبضه تفنگ با فشنگ هم مقرر دارند از ذخیره به چاکر برسانند.

فتح‌السلطنه ۱۳ شوال

تهران نمره ۶۱ - ۱۰۲ کلمه

جناب اجل مستنصرالملک - زید مجده، مفاصای لوی ٹیل سیستان را که شما از آنجا نوشته فرستاده‌اید البته ثبت دارید. مبلغ... جمع کرده‌اند. مبلغ کلی باقی حکومت... حالا که وکیل فرستاده‌اند حسابشان را بگذرانند. این فقره را قبول نمی‌کنند. چهارده هزار و کسری خروار غله هم تحویل شما بوده حساب آن را نداده‌اید. صورت حساب و تفصیل و اسناد خرج را از پست معجلاً بفرستید. در باب حساب پارسال و پیرارسال خراسان چه اقدام کرده‌اید. باید تا حال حساب‌ها را دفتری کرده باشید. تعلل جهت ندارد. البته خیلی زود اقدامات صحیحه کرده مفاصا بگیرید.

آصفالدوله ۸ شوال

تهران نمره ۸۵ - ۹۵ کلمه

جناب بنان‌السلطنه هشت هزار خروار را اگر به دیگری در چهار و چهار تومان نیم می‌فروخته بهتر بود. ضرر دولت را راضی نیستم. جهت تحمل ضرر چه چیزی است. در باب تعارف و خرج فرمان تیولات و خالصجات می‌دانید. پول حاضر که ندارم باید قرض نمایم. خوب است قدرش را معلوم نمائید. تهیه و حواله نمایم. سالار مفخم مالیات را تمام گرفته و برده است. با تقصیرات دیگرش چه حکم در حق آن خواهد شد. موجب علی‌خان را گفته بودید از این وجوه محسوب خواهند داشت آن را چه کردید؟

آصفالدوله ۱۱ شوال المکرم

جواب نمره ۸۵ - ۶۳ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فداه

حکم به حبس سالار مفخم فرمودند. کتابچه حقوقات را هم مزین و مرحمت کردند ولی شصت هزار تومان را نقد می‌خواهند. می‌فرمایند هم خواهش است و هم حکم. امروز معطلم باید کارگشایی کنید. مقرر فرمائید میزان نقد و جنس ممیزی‌ها را بگیرند. مبلغی هم به جهت مخارج فرامین حواله بدهید و رفع معطلی پیدا کنند.

بنان‌السلطنه ۱۵ شوال المکرم

تهران نمره ۸۶ - ۶۷ کلمه

خدمت جناب جلالت مآب اجل آقای بنان‌السلطنه - دام‌اقباله -

تلگراف زیارت شد. یکصد و هفتاد سه هزار تومان به موجب تلگراف حواله جناب آقا میرزا بابا شد. در باب مخارج چه قدر لازم است حواله شود. انشاءالله کارهاتان را زودتر انجام کرده سلامتی حرکت فرمائید و جناب رئیس‌التجار هم عازم تهران شدند. جناب حاجی امیرالملک عرض بندگی دارند.

معاون التجار ۱۱ شوال المکرم

جواب نمره ۸۶ - ۶۴ کلمه

خدمت جناب حاجی معاون با کمال اهتمام شب و روز مشغول اتمام کارها می‌باشم. سه چهار هزار تومان برای مخارج فرامین حواله بدهید که در موقع معطل نماند. امیدوارم در امانت خیانتی نکرده بی‌موقع به احدی دیناری ندهم. فرمان ناصرخان صادر شد. مبلغ موجب و سیورسات او را بگوئید. تومانی یک تومان خرجش را بدهند فرمان با پست فرستاده شود. بنده جناب حاجی امیرالملك هستم.

بنان السلطنه ۱۵ شوال

تهران نمره ۸۷ - ۵۳ کلمه

به توسط جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه - دام اقباله - ، جناب آقا میرزا بابا مبلغ هشتاد هزار تومان تقدیمی سال نو قوی ٹیل سنه ۱۳۲۵ خراسان حسب الامر فرمایش حضرت مستطاب اشرف اعظم آقای حاجی آصف‌الدوله - ارواحنا فداه - به دو قسط در آخر حمل ثور بدهید، رسید بگیریید.

صرافان ۱۱ شوال

تهران نمره ۸۸ - ۳۷ کلمه

توسط جناب جلالت مآب آقای بنان السلطنه جناب آقا میرزا بابا مبلغ سی سه هزار تومان به فرجه ۱۸ یوم بدهید جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه بابت مخارج فرمان و قیمت غله رسید بگیریید.

صرافان ۱۱ شوال المکرم

تهران نمره ۱۸۹ - ۳۱ کلمه

به توسط جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه - دام اقباله - ، جناب میرزا بابا شصت هزار تومان بابت باقی قیمت غله و تفاوت تعدیل نه ماهه می دهد. رسید بگیریید.

صرافان ۱۱ شوال

تهران نمره ۹۰ - ۳۴ کلمه

به توسط حضرت مستطاب اجل آقای شهاب‌الملک - دام اقباله - جناب آقا مبلغ دوهزار تومان یازده روزه حسب الامر حضرت مستطاب اشرف اعظم ایالت کبری ارواحنا بدهید رسید بگیریید.

صرافان ۱۱ شوال المکرم

جواب نمره ۹۰ - ۱۱ کلمه

صرافان دو هزار تومان آقا میرزا بابای کاشی رسید

شهاب الملک ۱۶ شوال

تهران نمره ۹۸ - ۸۱ کلمه

خدمت جناب مستطاب اجل آقای بنان السلطنه - دام اقباله،

تلگراف اول جناب عالی که رسید در تهیه پول بودم. قحطی پول در همه جا معلوم است. بانک‌ها هم پول ندارند و معامله نمی‌کنند. بالاخره حواله به اقساط دادم. پول را به مردم و براتدار خواهید داد. برات‌دار

را قبول نمایم والا مواجب دو ساله غلامان و سردار فیروز هم اگر حواله دارد، محسوب گردد. مابقی را هم اطلاع بدهید تدارک نمایم و حواله بدهم.

معاون التجار ۱۳ شوال المکرم

تهران نمره ۱۱۱ - ۵۰ کلمه

جناب جلالت مآب آقای بنان السلطنه تلگراف فرموده‌اید بروات را جناب آقا میرزا بابا قبولی نمی‌نویسند برات از بانک می‌گیرم چند روز است معطلم بانک برات نمی‌دهد. شکرایی که بین جناب عالی و ایشان واقع شده مطلعم. خوب است بعضی خیالات را موقوف فرمائید. تلگراف کردم قبولی بنویسید.

معاون التجار ۱۴ شوال المکرم

جواب نمره ۱۱۱ - ۱۰۶ کلمه

خدمت جناب حاجی معاون - دام اقباله،

امروز بعد از تلگراف شما میرزا بابا آمدند قبولی بروات را نوشتند کلیتاً با کاشی‌ها بعضی نفهمی‌ها داریم. کتباً می‌نویسم. صورت ممیزی‌ها نرسید. بروات غلام معطل رسوم ماند. می‌ترسم تأنی و تأمل و مسامحه شماها آخر زحمات را هدر داده پشیمانی حامل شود. وقت تنگ است. اقلاً چهارهزار تومان حواله بدهید شاید انشاءالله فرامین را تمام نموده از مهر مبارک بگذرانم. همچنین فرامین تیول و ملکی هم صادر کرده ملاحظه نمایند. قیمت تلگرافات مکرر چه داده شده و حق با بنده بوده و هست. معطل نکنید کارها تمام شود زمستان نزدیک است.

بنان السلطنه ۱۷ شوال المکرم

تهران نمره ۱۱۲ - ۴۳ کلمه

جناب میرزا بابا آقای بنان السلطنه تلگراف نموده‌اند که بروات را قبولی ننوشته‌اید؛ جهت چه بوده است. برات سی تومان و شصت تومان را و برات سال نو را با شرط قبولی بنویسید. وجه هم سه روزه می‌رسد.

صرافان ۱۴ شوال المکرم

جواب نمره ۱۱۲ - ۱۰۰ کلمه

صرافان روز جمعه بنان السلطنه برات‌ها را فرستاد؛ ملاحظه مطالبی که در عریضه مورخ ۴ عرض کرده بودم خواستم ملاقات کنم دوستانه مسبوق نمایم ملتفت باشید گول نخورید. روز شنبه او را دیده مطالب را در حضور سردار فیروز گفتم و برات را قبولی نوشتیم. معلوم شد این آدم کم‌فرصت در یک روز این فتنه را برپا کرده که بنده مقصودی نداشتم کسر خدمت به ایالت کبری کردم وقت بوده که در ارجاع فرمایشات از جان و مال حاضر نبودم که تلگراف می‌فرمائید عوض برات می‌فرستم اینها یعنی چه عن‌قرب مصداق عرایض بنده معلوم می‌شود.

بابا ۱۶ شوال

تهران نمره ۱۱۳ - ۲۰ کلمه

توسط جناب میرزا بابا کاشی جناب اتحادیه مبلغ پنج هزار تومان چرخ‌های هفت روزه دهید نشانه وجه... رسید.

مزندى ۱۴ شوال المکرم

جواب نمره ۱۱۳ - ۱۰ کلمه

توسط مرندى صرافان پنج هزار تومان برات اتحاديه رسيد.

بابا ۲۳ شوال المکرم

تهران نمره ۱۲۹ - ۵۸ کلمه

خدمت ذى شوکت جناب مستطاب اجل آقاى علاءالملک وزير علوم - دام اقباله العالى
ميرزا کاظم خان ميرزا على خان طبيب که مأمور قرايه بودند در اطراف ناخوشى نبود. قريب سه ماه
است در شهر مشهد بى تکليف و بى مخارج مانده اند اگر بايد بمانند چه کنند؟ خدمت و مخارج آنها را معين
فرمائيد والا احضار نمائيد.

آصفالدوله ۱۶

جواب نمره ۱۲۹ - ۳۹ کلمه

خدمت ذى شرافت جناب مستطاب اجل اکرم آقاى آصفالدوله حکمران - دام اقباله
همين دو روزه از طرف صدارت عظمى - دامت شوکتہ - تلگراف حواله مقررى آن دو نفر طبيب مخابرات
خواهد شد که روانه سيستان شوند.

محمود طباطبايى ۱۹

تهران نمره ۱۳۰ - ۶۵ کلمه

خدمت بندگان جناب مستطاب آقاى بنان السلطنه - دام اجاله،

جزو جمع جديد از اين پست فرستاده مى شود. تفاوت نقدى معلوم و خاطر مبارکتان مسبوق است. تفاوت
جنس سيستان هم مشخص است. يك هزار و هفتصد خروار هم از بابت ساير نقاط است که بعد از وصول
جزو جمع هم ملاحظه مى فرمائيد. نوشتن تفصيل فرامين نبايد معطل وصول جزو جمع شود. ساير مطالب
را از پست عرض مى کنم.

شفيع شيبستانى ۱۷ شوال المکرم

جواب نمره ۱۳۰ - ۱۴۵ کلمه

خدمت جناب اعتبارالملک، دو ماه است کتباً و تلگرافاً مطلب مى گوئيم و مى نويسيم باز مى گوئيد فرامين
معطل نشود. جزو جمع با پست فرستاده مى شود تا نقداً غله را جمع نکنند ممکن نيست خرج بنويسند و
فرمانى بگذرد در اين هواى سرد از بس صبح و عصر و شب درب خانه رفته خسته و ناخوش شدم. صورت
جزو مميزى ها را تلگرافاً بايد بگوئيد. مخارج وزارت مالیه و مستوفى خراسان و مهر مبارک حواله فرمايند.
شايد انشاءالله فرامين بگذرد والا عن قريب تمام زحمات به هدر خواهد رفت. بى جهت مدتى وقت را به
بطالت گذرانديم برات سى و سه هزار تومان را با جناب حاجى معاون بگوئيد بعد از آنکه حضرت مستطاب
اشرف اکرم صدراعظم - مدظله - در بازار تنزيل کرده اند ميرزا بابا مى گويد اين وجه را نخواهم داد و حال
آنکه قبولى هم نوشته است.

بنان السلطنه ۱۹ شوال

تهران نمره ۱۳۷ - ۵۶ کلمه

جناب آقا میرزا بابا تلگراف شصت هزار تومان که وعده داشت قبول نفرموده تلگرافی توسط آقای بنان السلطنه به سرکار شد که شصت هزار تومان یک ماهه بدهید و تلگراف سی و سه هزار تومان و شصت هزار تومان هر دو را بگوید بعضی خارجی‌ها برگشت فقط یک شصت هزار تومان باید داده شود.

صرافان ۱۷ شوال

تهران نمره ۱۴۳ - ۴۵ کلمه

به توسط جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه - دام اقباله - جناب آقای میرزا بابا تاجر کاشی در باب برات سی سه هزار تومان و شصت هزار تومان وعده قبول نفرمودند هر دو تلگراف را بگیریید مبلغ شصت هزار تومان یک ماهه بدهید رسید بگیریید.

صرافان ۱۸ شوال

جواب نمره ۱۴۳ - ۹۰ کلمه

خدمت جناب حاجی معاون - دام اقباله - تولید اشکالات و اسباب زحمت و تأخیر انجام کار چه حاصل دارد. وقت تنگ است سی و سه را گرفته شصت را یک ماهه حواله کنید. تردید ننمائید. فرمان ناصر صادر چهارصد و نود و یک تومان نقد یکصد شانزده خروار سیورسات است. تومانی یک تومان خرواری سه تومان بدهند. فرمان گرفته شود فرمان معززالملک را هزار و پانصد می خواهند بدهند می گیرم. ریاضت خوبی می کشم. گوش اگر گوش تو ناله اگر ناله ماست پول تلگرافات و مخارج خودم هم نرسد.

بنان السلطنه ۳۰ شوال المکرم

تهران نمره ۱۴۴ - ۱۷۸ کلمه

جناب بنان السلطنه، چند روز ناخوش بودم بیرون نیامده بودم. دیروز برون آمده، تلگرافات شما را دیدم. هرچه فکر می‌کنم چه تقصیر کرده‌ام باید این همه تهدید و تخویف را متحمل شوم نمی‌دانم. اگر برای حکومت خراسان دست شما را برای قبول استعفا فرستاده بودم حکومت خراسان سهل است زندگی با این همه خدمت و زحمت با این تهدیدات بی‌موقع بلامحل نمی‌ارزد. واقعاً تلافی همه خدمات و زحمات من به عمل آمد. اگر بانک‌ها هم حواله می‌دادند می‌گرفتم. به کلی معامله نمی‌نمایند و برات نمی‌دهند. در جواب صدارت عظمی و وزارت مالیه هم همین‌طور که به شما در باب شصت هزار تومان تلگراف کرده‌ام عرض کردم دیگر هم اگر باقی دارد بگوئید. والا کارتان را تمام نمائید. پولی که به مردم باید داده شود یک ماهه یا سه ماه چه تفاوت خواهد داشت. در هر حال از شما و همه ممنون هستم. مالیات قدیم و جدید را چهار ماه به آخر سال مانده باید نقد داد. پانزده هزار تومان هم پیش‌کشی باید داد که یکصد و پنجاه هزار تومان اضافه خدمت مرا قبول نمائید.

آصفالدوله ۱۸ شوال المکرم

جواب نمره ۱۴۴ - ۱۲۰ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فدا، پنج هزار تومان و سیصد خروار را به خرج سی هزار تومان و هزار و پانصد خروار نوشته‌اند پنجاه هزار نقد و هشت هزار خروار با تمام می‌خواهند. بیست و پنج هزار از بابت سی و سه هزار تنزیل کرده نقد گرفته باقی را هم حواله نموده‌اند. شصت هزار را هم نقد می‌خواهند. غلام عرض نمود بعد از وضع مواجب غلام‌ها یک ماهه بپردازیم. یکی دو روز بیشتر وقت نداریم. قدری دقت فرموده سی و سه هزار را داده‌ایم شصت هزار را هم یک ماهه حواله فرمائید. تعویق توضیح و تصریحاً ندامت خواهد داشت. مقصود ایالت نیست بدهی سالار مفخم چه قدر است. فرموده معین کنید مطالبه شود. البته سند نقد و غله گرفته می‌شود.

بنان السلطنه ۳۰ شوال المکرم

تهران نمره ۱۴۵ - ۲۴۵ کلمه

جناب بنان السلطنه بر حسب امر مبارک چهل پنج هزار تومان اضافه ممیزی و پانزده هزار تومان وجه تقدیم فرامین که جملتاً شصت هزار تومان است به هزار زحمت تهیه کرده ترتیبی داده حواله به کلی یک ماهه بپردازند. پنج هزار تومان دیگر را موافق حکم به من و شهاب‌الملک و امیر مواجب مرحمت فرموده‌اند. حکم را برای صدور فرمان به شما دادم اگر هم مقفود کرده باشید رجوع به ثبت دفتر و سائل نمائید. قیمت هشت هزار خروار غله را هم که بیست و هشت هزار تومان است یک هزار و هفتصد و پنجاه تومان از بابت قیمت پانصد خروار که خانواری و سیورسات مرحمت فرموده‌اند موضوع نمایند بیست و شش هزار و دوپست و پنجاه تومان می‌باید استعدا نمائید مواجب غلامان شوکت را محسوب داشته باقی را نقد حواله نمایم. قبولی در وصول مالیات از محل تنزیل و تملق عمر و زید را متحمل گردیده مقرر است. مطاعه را انجام کردم. حالا برای وصول مالیات توجهات مخصوصه می‌ذول و فرامین را زودتر مرحمت فرمائید که در این آخر سال زحمت و خسارت بی‌جهت وارد نشود. مالیات بجنورد را از سالار مفخم باید مطالبه و وصول نمائید مالیات نقد و جنسی شجاع الدوله با رئیس‌التجار که در توقیف رئیس گمرک است حکم بفرمائید عوض اقساط صندوق محسوب و تا از محل مطالبه و دریافت بشود سند خرج پنجاه هزار تومان و هشت هزار خروار را هم باید بگیری دیگر زحمت و ضرر قیمت تلگراف و غیره هم ندهید.

آصف‌الدوله

تهران نمره ۱۶۵ - ۱۱۲ کلمه

جناب بنان السلطنه، مسئله روده همین‌طور معوق مانده قصاب هم همه روزه متظلم است. مشهدی عباسقلی زیاده از یکصد دینار نمی‌خرند و قیمت عادلانه که می‌خرند در سه تومان و نیم چهار تومان می‌خرند. با حضور جناب مستشارالسلطان این مسأله را تمام و حکم آخری را صادر نمائید که قصاب آسوده شود. به قصاب حکم تلگرافی رسیده است که باید مشتری به قیمت عادلانه بخرد. شما هم تلگراف کرده بودید که در امتیازنامه هم همین‌طور است. صاحب امتیاز هر روز حکم تلگرافی صادر می‌نماید که به قیمت معین که تاکنون خریده است بخرد حکم قاطع صریح لازم است که طرفین تکلیف را بدانند.

آصف‌الدوله ۲۱

جواب نمره ۱۶۵ - ۲۰۰ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فدا؛ تلگرافات مبارک را حضرت صدارت با کمال دقت ملاحظه فرموده می‌فرمایند من خیر خواهی و خصوصیت دارم برخلاف صلاح حضرت عالی چیزی نگفته و نمی‌گویم. حضرت عالی هم برای اصلاح قبول کنید موجب غلام‌ها در جزو تنخواهی که باید به اهالی نظام برسد منظور شده بعد از توپخانه و افواج خواهد رسید. سی و سه هزار تومان تنمه نود و سه هزار تومان را می‌خواهند دو ماهه حواله فرمائید فرامین بگذر و موجب و سیورسات حضرت عالی هم به خرج سی هزار و هزار و پانصد خروار اگر تغییرپذیر نیست ابلاغاً عرض نموده اگر بقیه را حواله فرمودید صورت نقد و غله ممیزی ولایات را هم تلگرافاً بگویند. در باب پول تلگرافات صد و یازده تومان تا زمانی بود که فرمودند کلیه قیمت مخابره در مشهد داده می‌شود. چنانچه داده شد بفرمائید در اینجا عوض بگیرم مکرر نشود. قیمت تلگرافات حضوری و بعد را هم مطالبه دارند. می‌گویند در مشهد نمی‌دهند جواب عرض قصاب‌ها را هم فرمودند. عصر دوشنبه آقای شهاب‌الملک از راه گیلان حرکت فرمودند. حقوق مرحوم ابوالفتح خان را مقرر فرمائید در حق پسرش مقرر شود.

بنان السلطنه ۲۵ شوال

تهران نمره ۱۶۸ - ۲۶ کلمه

خدمت جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه جناب آقا میرزا بابا مبلغ دو هزار تومان ده روزه بدهید بابت مخارجات فرامین رسید بگیرید.

صرافان ۲۲ شوال

تهران نمره ۱۶۹ - ۲۹۰ کلمه

جناب بنان السلطنه هر روز یک جور تلگراف می‌نمائید. یک دفعه وجوه را به اقساط معین می‌خواهید، حواله می‌نمایم. آن وقت می‌گوئید قبول نفرمودند زودتر می‌خواهید. موافق تلگراف شما و حکم تلگرافی حضرت مستطاب اشرف و جناب مستطاب آقای وزیر مالیه که حاضر است نقدی اضافه ممیزی را بیست روزه می‌خواهید، اطاعت کرده شصت هزار تومان از بابت نقدی اضافه ممیزی و پانزده هزار تومان تقدیم یک ماهه حواله می‌نمایم، آن وقت می‌گوئید برات سی و سه هزار تومان را هم می‌خواهند باید بدهید. تا به امروز احدی تا پولی که در صندوق حاضر داشته باشد این جور معامله و رفتار نکرده است. من باید هر روز یک شکل دیگر به زحمت و تملق راه بیندازم و آن هم هر آن یک شکل پیدا نماید. پنج هزار تومان پانصد خروار موجب مرسوم به من و بچه‌ها از پنجاه هزار تومان و هشت هزار خروار مرحمت موجب غلامان را مجبوراً از قیمت غله محسوب خواهم کرد. زیرا که غلام را در سر خدمت نمی‌توان گرسنه گذاشت. مخارج دیوان را هم نمی‌تواند دیگری متحمل شود. زیاد از این هم قوه و اعتبار قرض ندارم اگر قبول می‌فرمایند اطاعت کرده‌ام و الاً معزول می‌فرمایند. حاضرم زودتر جانم را خلاص نمائید. موجب و مرسوم هم به مردم مرحمت نمی‌فرمایند. مختارند. هر کس بهتر می‌تواند انجام این خدمت را بکند عرض ندارم. ندامت در این است که من الان با موجب غلامان نود هزار تومان پول می‌دهم نمی‌دانم از کجا و چه وقت خواهم گرفت.

از وضع شما نیز تعجب می‌نمایم دوهزار تومان هم برای مخارج فرامین و تیولات حواله کردم. قدری فکری نموده ملتفت باشید که این اقدامات و اطلاعات من فوق‌العاده و بی‌محل است. زیاد از این تکلیف و تحمیل را نمی‌توانم انجام نمایم مواجب غلامان و مواجب خانواری خودم را هم محسوب نمائید. باقی را چه قدر است بگوئید حواله نمایم.

آصف‌الدوله ۲۲ شوال المکرم

تهران نمره ۱۷۱ - ۲۷۵ کلمه

جناب بنان‌السلطنه، پانزده هزار و پانصد تومان با اضافه ممیزی اسفراین و بجنورد باقی دستورالعمل بجنورد است باید سالار بدهد. یک هزار و هفتصد خروار هم غله باقی است که از شجاع‌الملک و محل مطالبه می‌نمایند. فرمان ناصرخان را صادر نمائید تومانی یک تومان و غیر آن با پست فرستاده شد فرمان معززالملک را در پانصد تومان تمام نمائید زیاد جا ندارد. سی و سه هزار تومان را اگر قبولی نوشته داده‌اند باید از شصت هزار تومان محسوب دارند. باقی شصت هزار تومان را هم یک ماهه بگیرند. فرامین مردم با فرمان تیولات و املاک سرخس و پیکمرد و شورچه تمام نمائید که زودتر به مردم برسد و مالیات جدید وصول گردد. سی هزار تومان یک هزار و پانصد خروار موافق صورتی که دارید مال مردم است تمام آن مبلغ و مقدار را حکم دارند پنج هزار تومان و پانصد خروار را نمی‌توان از این مبلغ محسوب داشت. موافق حکم دولت وجه باید به خرج اصل بیاید مالیات املاک رئیس‌التجار با شجاع‌الدوله هم مانده است. مالیات ممیزی جدید ملک‌التجار را هم به خودش حکم فرمائید تلگراف نماید بدهند که محتاج به مأمور و شکایات قانونی آن بشود. در باب یکصد و پانزده تومان وجه تلگراف از اول به تلگرافخانه خراسان گفته‌ام آنچه سؤال جواب با شما شد و شما گفته‌اید در آنجا موافق معمول هر ماه صورت بنویسند بیاورند وجه آن را بگیرند. حالا صورت مخابره را آورده‌اند. این مبلغ را هم جداگانه می‌خواهند اگر این وجه را تکلیف به تلگرافخانه داده‌اید بسیار خوب والا قیمت را که مکرر نباید داد. اگر به غیر از این صورت که داده‌اند مخابره نموده‌اید صورت آن را هم داده قیمت آن داده شود.

آصف‌الدوله ۲۲ شوال

تهران نمره ۲۲۸ - ۴۴۵ کلمه

جناب بنان‌السلطنه، از مقام منبع حضرت مستطاب اشرف مقرر گردیده است که نود و سه هزار تومان را با تقدیم و مساعده سند آتیه هشتاد هزار تومان است اگر ممکن باشد دو ماهه حواله بدهم این دو فقره یکصد و هفتاد و سه هزار تومان می‌شود با اینکه امروز حاضر کردن این مبلغ پول و برات برای بانک‌ها هم صعوبت دارد ولی امتثال امر را لازم دانسته دو روز است با بانک‌ها و تجار مشغول تهیه می‌باشم. در اجرای اوامر مطاعه در هر موقع و هر جا باشم به قدری که مقدور باشد تعلل را جایز نمی‌دانم. اما دو مطلب مرا هم استدعا دارم قبول بفرمائید. یکی مواجب غلامان را از این بابت محسوب بفرمائید برای دولت هم تفاوت نمی‌کند اما برای من و غلامان خیلی کارگشایی خواهد بود. یکی هم پنج هزار تومان و پانصد خروار را اگر مرحمت می‌فرمائید موافق حکم دولت به خرج پنجاه هزار تومان مقرر فرمائید والا سی هزار تومان

را به جزو معین که در نزد شماست و به اجازه دولت احکام به مردم داده‌ام جواب آنها را چه بگویم. در این دو سه ماه اضافات خراسان با این اضافه ممیزی قریب دویست هزار تومان شده... خطری هم مشوقات آنجا بوده با این خدمات پنج هزار تومان به من مرحمت فرموده‌اند حالا هم مقطوع بفرمایند متشکر شوم تا اینکه از آن اشخاص که حکم دارند کم و قطع نمایند. نمی‌دانم بودن شما در حضور مبارک برای عرایض حسابی من چه تفاوتی کرده است. قریب چهار هزار و هفتصد تومان نقد یک هزار و دویست خروار غله و شلتوک و قریب هزار خروار کاه در ممیزی جدیدالمثل و اضافه مالیات املاک ملک التجار معین شده است. در این ممیزی به مالیات قدیم املاک ملک التجار چیزی اضافه نکرده‌اند فقط تخفیف و تسعیری که به خرج دستورالعمل می‌آمد و حالا املاک زیاد محتاج تخفیف نبوده تفاوت ممیزی معین کرده‌اند و آنچه هم جدیدالنسق داشته‌اند با کمال ملاحظه جمع بسته‌اند حالا اگر تخفیف و تسعیر به خرج دستورالعمل بیاید از پنجاه هزار تومان و هشت هزار خروار اضافه ممیزی کسر و محسوب خواهد شد. این مبلغ و مقدار را اگر آنجا مطالبه نمائیم اسباب شکایت ملک التجار خواهد شد. خوب است مقرر فرمایند به حاجی حسین آقا تلگراف کند مالیاتشان را نقداً جنساً بپردازند و همچنین در باب مالیات بجنورد که پیش سالار مانده و مالیات املاک رئیس التجار با شجاع الدوله که تا حال باقی است حکم صریح فرمایند که به... مالیات دیوان از میان رود در صورتی که من اطاعت امر میکنم مالیات را پیش می‌دهم گمرک یا ملک التجار نباید مالیات را نگاه دارند جواب زود بگوئید که هر قدر تنخواه تهیه می‌شود برات کنند.

آصفالدوله ۲۵ شوال

دره جز نمره ۳ - ۳۴ کلمه

جناب منصورالملک پیغمبر قلی دور مادامی دو نفر را به قتل رسانیده است در قلعه دز دیگر سکونت دارد بفرستید حتماً او را دستگیر کرده به دست حکومت قوچان بسپارید.

آصفالدوله ۴

قوچان نمره ۹ - ۳۸ کلمه

جناب اجل میرزا ابوالقاسم خان حکمران بیست هزار تومان حواله جناب حاجی معاون التجار را نقد بدهید یا قبول کنید که فوراً آدم ایشان به بانک رسید بگیرند که قسط عقب صندوق معطل همین است.

آصفالدوله ۴

قوچان نمره ۲۶ - ۳۵ کلمه

جناب جلالت مآب اجل میرزا ابوالقاسم خان - زیداقباله. صورتی که برای مالیات املاک آستانه فرستاده بودند ملاحظه گردید. این اضافه را از مباشر جناب قایم مقام بگیرید. به خرج شما منظور خواهد شد.

آصفالدوله ۱۵

بیرجند نمره ۳۰ - ۳۹ کلمه

جناب شوکت الملک، جنرال قونسول انگلیسی مقیم سیستان از مشهد می‌آید. در ورود او به بیرجند، همان طور که با قونسول روس معمول داشتید از تشریفات و استقبال و دید و بازدید بدون تفاوت معمول دارید.

آصفالدوله ۲۲ شوال المکرم

کلات نمره ۱ - ۵۲ کلمه

متعهدالسلطان محمد ابراهیم خان حاکم کلات فوراً حاجی آقار بیک کدخدای لاین به همراهی سه چهار نفر از ریش سفیدان لاین و حاکستر معجلاً روانه شهر کنید حضوراً جهت تحقیق و مطلبی وجود آنها لازم است. از راه حاکستر سوار بگذارید عابرین با اطمینان و امنیت عبور نمایند.

آصفالدوله ۲۴ شوال

صورت مخابرات حضرت اشرف

ایالت کبری از بابت ماه ذی قعدة الحرام ۱۳۲۴

تهران نمره ۲۱ - ۲۵۵ کلمه

جناب بنان السلطنه صد و هفتاد و سه هزار تومان بر حسب امر از بانکها قرض نموده برات تلگرافی کردم. از مقام منبع مقرر فرموده‌اند. بیست روز به انقضای مدت مهلت ملکالتجار مانده است. بعد از آن اگر سند خرج... تمام مالیات را اینجا خواهد پرداخت. در صورتی که تمام نقد و جنس مالیات را حواله داده‌ام اگر به ملکالتجار سند مرحمت فرمودند به خرج کدام و چه خواهد آمد تا محل اشتباه و جهت مهلت کدام است. در صورتی که موافق ممیزی مشارالیه مالیات را ندهد جواب دیگران را چه باید داد یا اگر به ملکالتجار زیاد از ده هزار تومان تخفیف و تفاوت تسعیر را مرحمت نمایند معلوم است از پنجاه هزار تومان محسوب خواهد شد. البته استحقاق و خدمت آن لازم‌تر و کافی‌تر از من است. عرضی ندارم. همچنین در باب مالیات بجنورد مقرر فرموده‌اند هرچه مدلل شد، گرفته می‌شود در محل و مالیات بجنورد اختلافی نیست. سالار انکاری نخواهد داشت. اگر داده است، سند و برات دارد والا باید بپردازد. پانزده هزار تومان به ده آن قریب به این مبلغ هم نقد و جنس ملکالتجار است مبالغی هم مال شجاع الدوله و رئیسالتجار است. به هیچ وجه جای تردید و اشتباه نیست، مقرر فرمایند در همان جا گرفته عوض وجه این بروات مأخوذ دارند. حقوق جدید خود را هم البته استدعا نمائید اگر باید به خرج سی هزار تومان بیاید و از مردم کسر شود نمی‌خواهم. مواجب غلامان هم معلوم شد مرحمت نخواهد شد. او را هم استدعا نمائید. اقلأً اخراج و مرا آسوده بفرمایند.

آصفالدوله ۴ ذی قعدة الحرام

تهران نمره ۲۲ - ۱۹۶ کلمه

جناب بنان السلطنه از مقام منبع مقرر فرموده‌اند که حساب فارس قبل از اسناد صندوق بوده و اسناد را تمام تحویل نداده‌اند و شما خودتان را به کلی از مداخله خارج کرده‌اید. از بابت مخارج حساب شیراز سه هزار تومان در نزد شماست باقی اسناد را بدهید حساب را بگذرانید. اگر چیزی هم از مخارج باقی دارد، می‌دهم اما در باب حسابهای خراسان مقرر فرموده‌اند مخارج حساب به هیچ وجه ربطی به عمل صندوق ندارد. مخارج حساب را به وزیر محاسبات بفرستید. لازم است به عرض برسانند استطاعت و قدرت تحمل وزیر محاسبه و غیره را ندارم. دیناری از بابت مخارج حساب محل ندارم حساب که منحصر به ده قبض صندوق باشد... عمر

و زید را به کدام قانون و حساب باید قبول کرد و انجام نمود. اسناد خراسان را هم فرستادهام ابدأ معطلی ندارد. سابقاً هم همین طور حکم شد. با این ترتیب صندوق صدور مفاصاها خرجی نخواهد داشت. مستوفی و غیره چند جا باید استصوابی و رسوم بگیرند. این تومانی پنج شاهی که از قبوض می‌گیرند از چه بابت است. مواجب آنها را با مواجب حکام مقابل نمایند آن وقت چیزی هم برای آنها لازم است مقرر فرمایند.

آصفالدوله ۴ ذی قعدة الحرام

تهران نمره ۲۳ - ۱۶۴ کلمه

جناب بنان السلطنه هرچه خواسته‌اید قبول و حواله کردم. حقوق من را اگر خرج پنجاه هزار تومان بیاورند نمی‌خواهم. مواجب غلامان را هر طور است کسر و حساب نمائید. فرامین را تمام نمائید که زودتر به مردم داده شود. تحقیقات ولایتی را هر چه مال علما و مستحقین است فرمان صادر نمائید. بقیه لازم نیست مالیات ملک التجار و بجنورد و قوچان را البته زودتر دریافت نمائید یا حکم صادر نمائید اینجا وصول شود. مهلت و تأمل بعد از دادن من جهت ندارد. فرمان ناصرخان و شوکت‌الدوله و معززالملک را تمام نمائید اگرچه تمام این زحمات و قبول این بار گران را بی‌نتیجه دیده و می‌دانم به اطمینان رای شما قبول کردم. کتابچه‌های مفاصاها را تمام نمائید. به مستنصر هم تأکید نمائید حساب‌های خراسان را تمام نمائید. خدمت وزارت جلیله مالیه هم در باب مخارج حساب مذاکره و رفع غائله نمائید. میرزا اکبر را هم بخواهند بیاید تهران ضرر مخبره تلگرافی هم گویا دیگر کافی است.

آصفالدوله ۴ ذی قعدة الحرام

جواب نمره ۲۳ - ۹۵ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری - روحی فداه؛ امیر تومانی معززالملک از صحنه گذشت. بار سوم مهر مقرر فرمائید هزار و صد تومان حواله بدهند. فرمان ناصرخان هم حاضر است. تومانی یک تومان خرواری سه تومان را حواله بدهند هر دو فرمان با همین پست فرستاده شود. دو سه روز بیشتر وقت نیست. بروات غلامان هم مانده. غلام در کار کوتاهی نکرده سه ماه وقت به بطالت گذشت. حواس و آرام ندارم. تصدیق تلگرافی حضرت عالی در عمل شجاع‌الملک حضور حضرت اقدس وزیر جنگ خیلی مؤثر گردید. تقدیمش را بدهند مرخص است.

بنان السلطنه ۹ ذی قعدة الحرام

تهران نمره ۲۴ - ۸۰ کلمه

به توسط جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه - دام اقباله؛ جناب آقا میرزا بابا تلگراف کرده بودم که شصت هزار تومان یک ماه بدهید، دو تلگراف سی و سه هزار تومان، شصت هزار تومان بگیرید تا به حال خبری نرسیده چه کرده‌اید. حالا بر حسب این تلگراف شصت هزار تومان را از تاریخ برات تلگرافی پیش یک ماه بدهید و سی و سه هزار تومان را هم از این تاریخ یک ماه بدهید. آن سه تلگراف پیش را بگیرید.

صرافان ۴ ذی قعدة

جواب نمره ۲۴ - ۸۰ کلمه

صرافان برات شصت هزار تومان را سابقاً قبولی نوشتیم هزار تومان را از صدراعظم باید بگیریم یا از خود بنان السلطنه سی و سه هزار تومان را هم قبول کردم یک ماهه بر صدارت بدهم. برات هشتاد هزار تومان را که مجدداً تلگراف فرمودید هفتاد و یک روزه قبول کنم می‌خواهم به شرط قبولی بنویسم بنان السلطنه می‌گوید شرط لازم نیست نمی‌دانم تکلیف چیست فوراً جواب هر دو فقره را مخابره فرمائید.

بابا ۹

تهران نمره ۲۵ - ۶۵ کلمه

توسط جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه - دام اقباله - جناب آقا میرزا بابا تلگراف کرده بودم که هشتاد هزار تومان مساعده و تقدیمی سال نو در حمل و ثور بدهید قبول نفرمودند. حالا عرض می‌شود که هشتاد هزار تومان هفتاد و یک روزه از... بدهید آن تلگراف پیش با این تلگراف و قبض رسید از بابت تقدیمی و مساعده سال نو بگیرید.

صرافان ۴ ذی‌قعدة الحرام

جواب نمره ۲۵ - ۱۲۸ کلمه

خدمت جناب حاجی معاون التجار - زید مجده؛ به وسایل قبض سی و سه هزار تومان را یک ماهه از میرزا بابا گرفتم هشتاد را می‌گویند تا سند مشروط از صدارت ندهید قبول نمی‌کنیم و حال آنکه تا معادل تلگراف رمز سند بگیرم دیناری نخواهم داد. هر چه تکلیف است بفرمائید. به زحمت فرمان معزز الملک در هزار و صد انجام شد با تقدیم فرمان ناصر خان عرض می‌نمایم حواله بدهید گرفته شود. یک صد و ده تومان و هفت هزار قیمت مخابره حضوری که از تلگرافخانه صورت می‌دهند و می‌گویند در مشهد نداده‌اند و یازده تومان هم سابق حواله داده بودم یا در آنجا بدهید رسید بگیرند یا در اینجا می‌دهم یک جهت به اسم خودم برات نمائید.

بنان السلطنه ۹ ذی‌قعدة الحرام

تهران نمره ۲۶ - ۱۵۴ کلمه

جناب بنان السلطنه، اضافه ممیزی بجنورد و اسفراین شش هزار تومان ترشیز و کوه سرخ هشت هزار و چهل تومان طیس یازده تومان قوچان پانزده قاین چهارصد هزار و هشتصد و پنجاه سرو لایت بام صفی آباد دو هزار ششصد و پنجاه سیستان سیزده هزار و چهارصد و بیست و پنج تومان نقد هشت هزار خروار غله هفتصد و هفتاد و پنج تومان نقد یکصد و هفت خروار غله مالیات املاک جدیدالنسق ملک التجار است که تمام را به اسم تخفیف می‌برد و دیناری مالیات نمی‌داد دستی هم می‌گرفت در ممیزی جدید این نقد و جنس جمع شده و تخفیف به خرج نمی‌آید جام و باخرز و یا بین ولایت چهارصد و هفتاد خروار همین تلگراف سند دفتر است جزوات را فرستادم از برای صدور فرامین دیگر عذر و معطلی نباید باشد.

آصفالدوله ۴ ذی‌قعدة الحرام

تهران نمره ۳۶ - ۱۵۳ کلمه

حضور مبارک مستطاب اشرف ارفع اسعد امجد عالی آقای صدراعظم - مدّ ظله العالی؛

د س ف ص ب ل م ی د ر ب غ ی ا ض ن ه ف
 س ش ح ل د خ بعد از آنکه مکرر بر طبق تظلمات او ر ظ ح
 ی ص ا د خ ط ز ع ح ن ض د غ ف س و
 تفصیل تلگرافاً به عرض رسید جواب ح خ ه خ غ ز ن ذ ج
 ع ن خ ل ص ذ ن م ش ح ا د ج و ا
 و حال اینکه ف د خ ر ظ ح س ض ه ط ر د ع ظ ذ
 د ی غ ن م ش ه ش س ق ن ط ز ا خ ر ع ح
 ط ج ه ر ط خ د ع ح ل خ ر
 دادرسی حضور مبارک
 ز ج غ ط ر س ش ط غ ع ج و ن ذ ج ذ ن ظ
 ن د غ ا ص

تا امروز همه را به مواعید خ ه ر ظ ح
 م س ح ص ن س د ق ه ز غ ظ ج ح ف ی ه و
 ر ق ر م ز ح ض س ز د ای ع ذ ل د ز د
 ب ل ا خ ب ر ب ر ش ل ه ق ن ط ع ص ج ی
 به عقیده بنده اگر ن ط ع ه ح ف س ش د خ غ ز
 ا ر ف ر غ ع ر ظ ح ه م ض م س ح ص ن ه
 ر ظ ح ی س م ن ه ق ن ط ع ض و ر ر ظ ح
 ح ه ر د س ن خ ظ ف ل خ ر ل ش ا د ز ش
 ح ب غ ج ش ق به علاوه دعاگوئی او رفع زحمتی هم از خود خواهند فرمود.

آصفالدوله ۶ ذی قعدة

تهران نمره ۶۰ - ۱۹۳ کلمه

جناب بنان السلطنه؛ حکم تلگرافی از مقام منبع دیروز زیارت شد که قلعه قصاب سابقاً به سادات کابلی مرحمت شده و خود آنها به مرور آباد کرده‌اند حالا هم ملفوظ فرمان صادر شده به تصرف آنها بدهد. اولاً ده، آن هم در سرحد، به رعیت افغان و خارجه دادن به هیچ وجه صلاح دولت و ملت نیست شاید وسایط، تفصیل را درست عرض نکرده باشد. گذشته از آن سادات، چند خانه می‌باشند و رعیت قلعه قصاب، سیستانی و عرب می‌باشند. چند سال قبل هم سادات این عنوان را کردند، رعیت عرب و سیستانی به تهران شکایت و از دخالت سادات امتناع نمودند هیچ وقت هم به سادات داده نشده است؛ اگر داده‌اند، فرمان و حکم تهران آنها کجا است. هر کس از افغانستان آمده در جای حکام سکنی داده‌اند من جمله به آنها هم محل سکنی داده‌اند. گذشته از آن در این سه سال مبالغی خرج کرده بذر خرواری بیست تومان داده‌ام، چگونه می‌شود به چند نفر سید کابلی داده. اگر به آنها رعایت باید کرد، مستمری و انعام التفات بفرمایند. موافق کاغذ خود سادات که به کسان خود نوشته‌اند دیروز از آنجا عریضه شکایت هم رسید با پست فرستادم البته به عرض

مجموعه مخابرات آصفالدوله از خراسان.../ محمد گلبن

برسانید حکم صادر نمائید رعیت آنجا آسوده باشند.

آصفالدوله ۸ ذی قعدة

جواب نمره ۶۰ - ۷۰ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فداه - ؛ تلگراف مبارک را در باب قلعه قصاب به عرض حضرت صدارت عظمی رسانیدم فرمودند تلگرافات تحقیق کرده و رأی خواسته بودم ملفوضه و حکم داده خواهد شد به عرض احکام کتبی و تلگرافی از اداره وزارت داخله بی اطلاع صادر می شود قرار شد فهرست فرامین را ولیعهد صحه فرمایند جواب فرامین معززالملک ناصرخان و برات غلامها نرسید لازم است.

بنان السلطنه ۱۱ ذی قعدة الحرام

تهران نمره ۶۸ - ۱۳۸ کلمه وجه تلگراف... رسیده

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد بندگان آقای صدراعظم - مد ظلّه العالی - ؛ حاجی میرزا عبدالکریم مجتهد سبزواری اعلی الله مقامه دوازده سال قبل مرحوم شده یکصد و سی و هفت تومان نقد بیست خروار پنجاه من غله مستمری و تخفیف آن مرحوم همه ساله به خرج می آمد پسرهای آن مرحوم که از علمای بزرگ سبزواری در یافت می نمودند امسال از خرج دستورالعمل برگردانیده اند حاجی میرزا عبدالکریم و اولادش از معاریف علما بوده و می باشد حقوق آنها هم که به خرج دستورالعمل می آید دیگر درصدد صدور فرمان برنیامده اند بعد از دوازده سال حقوق علما را به اسم تیولی قطع کردن یقین است بدون حکم مبارک است. مستدعی است مقرر فرمایند موافق حکم حقوق آنها را کمافی السابق امساله صندوق بدهد. از آتیه هم به خرج دستورالعمل بنویسند.

آصفالدوله ۹

تهران نمره ۹۰ - ۲۲ کلمه

به توسط جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه - دام اقباله - ناب آقا میرزا بابا مبلغ دوهزار تومان باید خرج فرامین معززالملک و ناصرخان دو ماه بدهید رسید بگیریید.

صرافان ۱۲ ذی قعدة

جواب نمره ۹۰ - ۱۲۰ کلمه

خدمت جناب معاون - زید مجده - تقدیم فرمان امیرتومانی جناب حاجی معززالملک را از تنخواه مخارج فرامین داده گرفتیم و با چاپار چهاردهم فرستادم ندانستم حواله دو ماهه خرج فرامین به چه ملاحظه بود. این قبیل کارها را باید نقد داد و انجام نمود فرمان و حقوق ناصرخان را بدون کسر ثلث صادر کرده ام اگر باید تمام شود تلگراف کنید میرزا بابا دوهزار تومان را نقداً بدهد آن فرمان را هم بگیرم بفرستم والا رأس وعده برات پول می گیرم فرمان را گرفته می فرستم مخلص در کار عجز و کوتاهی ندارم خودتان معطل می کنید کار راست و خراب می نمائید. آن وقت پول هم می دهید برات غلامها نزد حاجی الدوله معطل رسوم است.

بنان السلطنه ۱۷ ذی قعدة الحرام

تهران نمره ۱۳۷ - ۲۸ کلمه

جناب بنان السلطنه ممیزی الفرمان همان ممیزی میرزا شفیع خان است به رئیسالتجار هم بگوئید صورت دیگری نفرستادهاند فرامین املاک و غیره را چه کردید.

آصفالدوله ۱۶ ذی قعدة الحرام

جواب نمره ۱۳۷ - ۸۴ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری روحی فداه در مسأله رئیس و اسفراين ميرزا شفیع خان همراه شد ولی مدلول تلگراف را معروض می‌دارد در باب فرامین صدارت با مجلس مذاکره دارند معرفی صاحبان فرمان و حقوق را می‌خواهد. حضرت ولیعهد هم شروع به صحنه گذارده‌اند دقیقه‌ای غفلت نمی‌شود چنان چه موجب غلامها باید مطالبه و وصول شود رسوم دو ساله بردن و هشتاد تومان باقی قیمت سال گذشته که از سرتیپ سند دارد باید داده بروات را گرفت.

بنان السلطنه ۲۰ ذی قعدة الحرام

تهران نمره ۱۵ - ۳۰ کلمه

جناب بنان السلطنه آستان مبارک والا حضرت اقدس روحنا فداه را... و پانصد تومان وجه تصدق و یک طاقه شال به رسم خانه‌زادی و تبریک تقدیم نمائید.

آصفالدوله ۱۸ ذی قعدة الحرام

جواب نمره ۱۵۰ - ۳۴ کلمه

جناب مستطاب اجل آصفالدوله

انشاءالله احوال شما خوب است. تلگراف شما را به میرزا فرجاله خان بنان السلطنه ملاحظه نمودم وجه تقدیمی شما را رسانید موجب خوش وقتی و رضامندی گردید.

ولیعهد ۲۴

تهران نمره ۱۵۱ - ۳۵ کلمه

توسط جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه - دام اقباله - جناب آقا میرزا بابا مبلغ پانصد تومان و یک طاقه شامل صد تومان بخرید بدهید به جهت تقدیمی حضرت اقدس ولیعهد - ارواحنا فداه

صرافان ۱۸ ذیقعدة

تهران نمره ۱۹۱ - ۲۲۴ کلمه

جناب بنان السلطنه در عزیمت وکلای خراسان نوشته بودید خودتان حاضر بودید اقدامات و عقاید مرا دیدید و می‌دانید از هر کسی بیشتر عقیده و اصرار داشت و دارم باید مجلس شورای ملی به ذوق به شهود دانسته باشید که من و امثال من خاصه بعد از حکم دولت عذر و کراهتی نداشته با کمال میل انجام امر دولت و استقرار مجلس را خواهان خواهیم بود اگر مانع و مخلی بوده و باشد از مورد دیگر و عوامی مردم است که مقاصد و مطالب را نفهمیده هر روز تجدید عقیده و رأی می‌نمایند به هر تدبیر و ترتیب بود و کلا را معین کردند حالا هر روز برای حرکت آنجا تأکید می‌شود گاهی مخارج را بهانه می‌نمایند. او را که من تقبل می‌نمایم بهانه دیگر از استعفا و غیره پیش می‌آورند خوب است حجت الاسلام - دامت برکاتهم - امر

به حرکت وکیل علما اشراف بفرمایند که بدون... و معطلی حرکت نمایند. مثل این است وکیل تمام ولایت رسیده فقط وکیل خراسان نرسیده است که اسباب اعتراض روزنامه نویسی مجلس گردیده است. افسوس دارم که روزنامه نویس ندانسته است دو سال است من استعفا دارم والا هرگز مرا به تغییر ایالت تهدید نمی کردند کدام دو نفر ناظر را معین کردند من قبول نکرده‌ام از مبنی و فصول نظامنامه قبول و میل حکام در نظاره و کلا شرط نبوده است.

آصف‌الدوله ۲۳ ذی‌قعدة

تهران نمره ۱۹۳ - ۸۰ کلمه

جناب بنان السلطنه مدت مهلت ملک التجار بگویم منقضی شد البته مالیات را نقداً جنساً در همان جا خواهید گرفت یا حکم تلگرافی صادر شود اینجا گرفته شود اگر مقرر فرمایند بدهی ملک التجار و شجاع الدوله را از اقساط صندوق محسوب ندارم سهل تر است. بیست روز متجاوز است در باب قصابها تلگرافی من و بیگلربیگی به شما گفته‌ام که مشهدی عباسقلی به قیمت عادلانه نمی‌خرد حکم صادر شود قصاب به دیگران بفروشد چرا جواب نداده‌اید.

آصف‌الدوله ۲۳ ذی‌قعدة الحرام

مطلبی است که به ۱۹ حکومت نشین بر حسب صورت ذیل گفته شده

قوچان ۲۵ - درجز ۱۷ - بجنورد ۷ - شیروان ۴ - باجگیران ۳ - سرخس ۹ - کلات ۳ - چناران ۱۰ - نیشابور ۲۰ - سبزوار ۲۵ - تربت ۴۷ - رشتخوار ۶ - خاف ۵ - بیرجند ۱۶ - سیستان ۱۷ - ترشیز ۱ - طبس ۱ - مزینان ۱ - باخرز ۱

۴۸ کلمه

عموم حکام ولایات جزو خراسان روز چهارشنبه بیست و چهارم بندگان اعلیحضرت قدر قدرت شاهنشاه اسلامی پناه محمد علی شاه ارواحنا فداه به اریکه سلطنت و تاجداری جلوس فرمودند. پس در... مرسوم... کاملاً به لوازم جشن و دعاگوئی مشغول خواهید شد.

آصف‌الدوله ۲۴ ذی‌قعدة الحرام

تهران نمره ۱۷۰ - ۴۹ کلمه

توسط جناب آقا میرزا بابای کاشی آقا سید محمود شالچی دوهزار و پانصد و هفده تومان نیم صالح ۲۲ شوال مدت ۹۱ یوم برات مکتوبی شده است هر وقت برات را جناب آقا میرزا بابا آورد فوراً قبول کرده روز وعده کارسازی نمائید. نشانه عبا نرسید.

زوار ۲۱ ذی‌قعدة الحرام

تهران نمره ۱۷۱ - ۵۱ کلمه

توسط جناب آقا میرزا بابا سرای قزوینی حاجی میرزا محمد اصفهانی... که به تاریخ ۲۲ شهر شوال مدت ۹۱ یوم برات مکتوبی شده است هر وقت برات را جناب آقا میرزا بابا آورد فوراً قبول کرده روز وعده کارسازی نمائید نشانه صورت حساب رسید.

زوار ۲۱ ذی‌قعدة

تهران نمره ۱۸۵ - ۱۸ کلمه

جناب مستطاب اجل آقای سردار فیروز - دام اقباله - العالی میرزا اکبر را معجلاً بخواهید بیاید تهران.
آصفالدوله

جواب ۹۸ ماه شوال که در ۷ ذیقعدة آمده - ۷۰ کلمه

خدمت جناب حاجی معاون التجار دام اجلاله بنده سند هشتاد هزار را از حضرت صدارت عظمی می‌گیرم
عبارت مساعده اسباب ایراد میرزا بابای هم ولایتی است مخارج خود را حواله ندادید بدحسابی تعریف ندارد
دویست و پنجاه تومان رسوم برات دوساله غلامان است هشتاد تومان هم سند باقی قیمت تمبر را از سرتیپ
سند دارند باید دارد بروات را گرفت.

بنان السلطنه ۷ ذی‌قعدة

تهران نمره ۲۵۰ - ۷۵ کلمه

به توسط جناب بنان السلطنه حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف ارفع اسعد امجد آقای صدراعظم
مد ظله العالی عرض تشکر میامن اقبال و جلوس مبارک اعلیحضرت قدر قدرت شاهنشاهی ارواحنا فداه
را بر اریکه سلطنت و تاجداری از طرف عموم اهالی خراسان به توسط حضرت مستطاب اشرف به انضمام
پانصدتومان وجه تصدق تقدیم می‌نمایم.

آصفالدوله

جناب آقا میرزا بابا مبلغ پانصد تومان تقدیم خاک پای مبارک - ارواحنا فداه - نمائید.

صرافان

شب سلخ

کتابچه مخابرات تلگرافی

حضرت مستطاب اشرف حاج آصفالدوله - دامت شوکتہ

طهران ج ۱۳۰۱۵۰ ماه ذی‌القعدة است

خدمت جناب اجل اکرم امجد آقای حاج آصفالدوله - دام اقباله - .

عریضه تلگرافی جناب مستطاب عالی را در تهنیت جلوس میمنت مأنوس همایونی با پانصد تومان وجه
تقدیمی که ارسال داشته بودید، به عرض خاک پای جواهرآسای مبارک رسانیدم. دستخط جهان مطاع
همایون اینطور صادر شد که عیناً ابلاغ می‌کنم.

جناب اشرف صدراعظم عریضه حاج آصفالدوله را ملاحظه فرمودیم. از خدمات او همه وقت خوشوقت
و مسرور بوده‌ایم. مراجع ما را به او ابلاغ نمائید. پانصد تومان وجه تقدیمی او را هم نظر به کمال التفاتی
که نسبت به او داریم، قبول کردیم.

شهر ذی‌الحجه الحرام ۱۳۲۴

البته با استظهار کامله به مراحم علیه همایونی به تکالیف مقرر مشغول باشید و امید است نظر به حسن مراقبت جناب مستطاب عالی بیش از پیش اسباب استرضای خاطر خطیر ملوکانه فراهم گردد.

مشیرالدوله شب ۲۱

حضوری است

تهران ۱۸۳۸ ص ۲

جناب بنان السلطنه، شب سه‌شنبه با جناب حاجی اعتضاد التولیه در تلگرافخانه حاضر شوید.

آصفالدوله شب ۶

تهران ج ۱۸۳۸

حضور مبارک حضرت ایالت کبری روحی فداه. ص ۲

با حضور حاجی اعتضاد تلگراف مبارک زیارت، اطاعت می‌شود.

بنان السلطنه ۶

ج ص ۲

علت دیر حاضر شدن اشتباه در شب و روز سه‌شنبه بود. مغرب به اتفاق حاجی اعتضاد خدمت آقای نایب السلطنه و از آنجا به منزل صدارت رفته مذاکره قیمت ملبوس شد و به مسیو نوز نوشتند موافق حکم قبول کنند در باب مالیات ملک مکرر حکم فرموده‌اند موافق ممیزی در آنجا دریافت دارید. بیست مجلس مذاکره شده، تردید ندارد تلگراف اخیر به خط حضرت صدارت بود. باز هم فردا عرض می‌کنم در باب مالیات املاک قوچان رئیس معطل نمود که حکم صادر می‌نمایم. فردا خودم حکمش را می‌گیرم. معین است همین وجه محل قسط صندوق است. باید بگیرید برسانید. حضرت صدارت کتابچه پا به مهر جهت فرامین و حقوقی که از بابت ممیزی مقرر شده... تنخواه گرفته‌اند. ده، پانزده روز کسالت شاه مرحوم مانع از صحبت شد. این چند روز را صدارت فرموده‌اند تأمل کنید. سالار مفخم تهران است شش هزار تومان ممیزی بجنورد را نمی‌دهد. محقق است در فرامین تعویق شود. محل وجه ممیزی نخواهند داد و مستقیماً به خاک پای مبارک و صدارت تظلم خواهند نمود. در مسأله تنخواه مسروقه فردا سؤال و جواب کرده مراتب را به عرض می‌رساند. غلام را فردا در دربار احضار کرده‌اند. مذاکره غله و باقی دستورالعمل را نمایند؛ اگر خواستند به حضرت اشرف بفروشد دیناری علاوه از نرخ وقت قبول نخواهم نمود. چون جناب سپهدار به ایالت گیلان می‌روند، ناصرالسلطنه طرف معامله غله خواهد بود.

شب ۷

ج ص ۳

خدمت جناب اعتبارالملک و حاجی معاون عرض اخلاص دارم. تازه نیست فردا تشریف بیاورید که حاجی

اعتضاد حضور داشته باشند. حضور حضرت والا عرض بندگی می‌رساند. به هیچ وجه تازه نیست هر چه

شهرت کرده اراجیف است.

شب ۷

بروات به توسط سرکار سرهنگ رسید. جواب با پست عرض می شود. عرضی ندارم. فردا شب هم با حاجی اعتضاد به تلگرافخانه خواهیم آمد با سرهنگ فردا شب حاضر خواهیم بود.

شب ۷

بروات حقوق که فرستاده بودم رسیده یا خیر. دیگر فرمایش هست. ص ۳

شفیع الشیبانی شب ۷

اطاعت میکنم فردا شب حاضر می شویم. بروات رسید یا خیر. ص ۳

محمد شفیع شب ۷

ص ۳

جناب بنان السلطنه، مالیات املاک قوچان رئیسالتجار با شجاع التولیه را موافق صورتی که فرستاده‌ام، باید مالیات بدهند. تخفیف و تسعیر از خرج برمی‌گردد. چهارصد خرور و کسری تخفیف بلامحل، اضافه بر مالیات هم به اشتباه به خرج می‌آمده برمی‌گردد. دو روز است مشغول مطالبه می‌باشند. احتمال میدهم باز حکایت پارسال بشود. مقرر فرمایند ملکالتجار تلگرافاً تأکید نماید مالیات را نقداً جنساً بپردازند، والا این دو فقره مالیات را از اقساط صندوق مقرر دارند محسوب شود.

در باب اختلاف اقساط صندوق صورت فرستاده بودم با نه هزار تومان قیمت ملبوس و غیره که باید از اقساط محسوب شود. جواب نداده‌اید. معجلاً جواب بدهید. قسط جدی معوق است. در باب اضافه ممیزی از تربت و ترشیز و قوچان و طیس در بعضی مواقع متحصن شده نمی‌دهند که فرامین نرسیده. به موجب احکام که داریم مقررات را هم می‌خواهند. این مسأله ممیزی و برقراری مقرریات مال پارسال، دلیل از انعقاد مجلس پاکت فرامین را عقب افتاده است. اسباب نزول و تضییع زحمات بسته، فرامینی را زود بفرستید. این اضافات گرفته را پست را در خاک شاهرود سرقت کرده‌اند. حاکم سبزواری چه تقصیر دارد؟ مگر هر حاکم بی‌خبر و بی‌کفایت شد، غرامت آن را باید حاکم دیگر بدهد. البته حکم تلگرافی صادر نمائید متعرض حاکم سبزواری نشوند. از حاکم شاهرود بخواهند. دزد را همه کس در ارض... دیده‌اند که از شاهرود آمده است. جناب فخرالملک مالیات را نداده. تلگرافاً به رئیس پستخانه سبزواری تأکید نمایند اصل اضافه را... بپردازند. غله سیستان را حساب... از من احمق مگر در عالم پیدا نمی‌شود. در دو تومان سهم می‌فروشم، نمی‌خرند. چه چند سال است فرمان دولت‌آباد و تحویلات را استدعا نمائید.

آصفالدوله شب ۷

ص ۴

احوال حاجی اعتضاد انشاءالله خوب است. ساعت تاجگذاری را کی معین کرد؟ جواب تلگراف من نرسیده است. تکلیف تبریک آخری جدید چه چیز است؟ رئیسالتجار چه می‌کند؟ دعوی ملک را با شجاع الدوله چه کرده‌اند؟ مطلع شده خبر بدهید. پست بیست و چهارم تا حال نرسیده است. در صدور فرامین و فرمان‌های دیگر اهتمام نمائید. اسفراین را مجدالدوله تیول کرده است؛ جهت و مناسبت را نداشتیم.

آصفالدوله شب ۷

ص ۵

این بنده و جناب حاجی معاون حاضریم عرض بندگی داریم. فرمایشات و اخبارات را بفرمائید.

شفیع شیبانی شب ۷

این بنده هم خدمت جناب مستطابان حاجی اعتضاد و جناب مستطاب عالی سلام ارادت‌مندانه می‌رسانم. جناب حاجی معاون تشریف دارند، سلام می‌رسانند. در اینجا اراجیف مشهود است. از حالشان بفرمائید بدانیم.

جلیل شب ۷

تهران

ص ۵

خدمت جنابان آقای اعتبارالملک و حاجی معاون مطالب را جناب آقای بنان السلطنه عرض نموده‌اند تلگرافاتی که واداشته تولید کرده‌اند اطلاع دارم. جواب در نمره آتیه صادره خواهد شد و اعلیحضرت همایونی نهایت مرحمت را به حضرت ایالت دارند. آنچه عرض نمایند قبول می‌شود.

اعتضادالتولیه شب ۸

تهران

خدمت جنابان آقای اعتبارالملک و آقای حاجی معاون.

ترتیب امور در کمال خوبی و استحکام است. هر چه زحمت کشیدم شماها را به تهران بیاورم تنها نباشم، پیشرفت نکرد. اعلیحضرت همایونی - ارواحنا فداه - کمال مرحمت را دارند. به همچنین سایر. اگر گاهی حکمی صادر شود، خلاف واقع و میل باشد به اشتباه است. تلگراف در مجلس قرائت شد، بسیار هم خوش مضمون بود. تمجید کردند پاره درصدد اسباب چینی بوده و هستند محل اعتنا نیست. همه روز در دربار و خدمت وزارت جنگ برملا عرض می‌کنم، هر کس شکایت و تظلمی دارد حاضر گردد. عریضه جات مجعول دادن چه حاصل دارد. مطلبی ندارند آفتابی نمی‌شوند. با ضعف مزاج از صبح تا شب همه‌جا حاضرم. غفلت ندارم. ولی چه فایده، امروز دربار مذاکره غله باقی دستورالعمل بود. وزراء و جناب نظام السلطنه حاضر بودند. صدارت کاغذی از ممتحن السلطنه ارائه دادند که به حضرت اشرف نوشته بود و حسن خدمت در باب اخلال فروش غله سیستان نموده بود.

به دلایل معلوم کردم که این کاغذ مجعول است فرمودند با هشت هزار خروار را رد کنید یا هفده هزار خروار را موافق تقبل جناب سپهدار قبول نمائید. عرض کردم هشت هزار موجود است. به هر کس می‌فرمائید تحویل می‌شود. پانصد تومان هم تقدیم این کار را می‌دهم. اگر باید ایالت خراسان غله را قبول نمایند، بیست و پنج هزار خروار را خرواری دو تومان و پنج هزار که خریدار ندارد قبول نموده چهار ماهه قیمتش را می‌پردازیم. مفصل مذاکرات شد. به هر جا منتهی گشت عرض خواهد نمود. در باب تنخواه مسروقه می‌گویند رد سارقین را به دهات اطراف سبزواری نموده‌اند. باید اقدام در پیدا کردن سارق نموده، فردا با صورت تلگرافات شرفیاب شده، جواب تمام مطالب را می‌گیرم. جناب آقای اعتبارالملک باقی صورت ممیزها نرسید. بعد از چهار ماه، صورت ناقص می‌رسد راحت می‌گذرانید. بحمدالله از همه طرف اسباب تأخیر

این کار مهم فراهم می‌شود. خدمت جناب متولی عرض نمائید ریس خرج فرامین را نداده‌اند.

بنان السلطنه شب ۸

تهران

لقمان الدوله اعتمادالحرم میان اجزاء مقدم و به فرمایش نظام السلطنه اظهار مهربانی و غیره لازم است. به جهت رفع اشتباه تلگراف خیلی محرکین در حق جناب اعتضاد تلگرافی از بندگان حضرت اشرف روحی فداه به توسط بنان السلطنه لازم است.

شب ۸

تهران ج

مالیات املاک قوچان رئیس التجار فخرالملک را بفرمائید نگذشتن فرامین موجب تعویق وصول مالیات است. برای کارهای جناب حاجی اعتضاد تلگرافات لازم خواهد شد. نظام السلطنه چه وقت حرکت می‌فرمایند؟ جواب عرض تبریک و تقدیم نرسید. نص حدیث را عرض می‌کنم. خداوند سایه مبارک را کم نکند. حکیم خداوندگار الحمدالله سلامت هستیم.

سعید اعتبارالملک شب ۸

تهران

خدمت جناب آقای حاجی معاون. خدمت جناب آقای حاجی امیرالملک عرض بندگی می‌رسانم. دو توپ برگ جهت تلگرافچی‌های تهران بفرستید.

بنان السلطنه شب ۸

تهران

حضور آقای بنان السلطنه - روحی فداه

البته تا تشریف داشتن حضرت عالی و فضل خدا باید کارها خیلی خوب باشد. امیرالملک حکیم سلام می‌رسانند. میرزا داودخان آمده‌اند جزو جمع باخرز و غیره دو روزه تصحیح و تقدیم می‌شود. یقین است مسامحه‌ها مانع صدور فرامین خاصه موجب بنده زاده نخواهد بود.

شفیع شب ۸

تهران ص ۷

همه روز خدمتشان می‌رسم. الان هم از حکیم جويا شدم. آقای سعیدخان به فضل خدا در کمال سلامتی هستند. سایرین هم سلامت هستند.

شفیع شب ۸

تهران ص ۷

غله سیستان هیچ وقت در خودش فروش نمی‌شود. معجلاً باید حکمی از مقام منبع صادر فرمائید. غله سیستان به قاین و غیره حمل شود و الاً به فروش که نمی‌رسد فاسد هم می‌شود. دو هزار خروار غله سرخس هم حمل به خارج شود غله بجنورد هم به اطراف حمل شود گمرک خانه ممانعت نکند پارسال هم حکم

صادر شد صدور این احکام واجب است اگر احکام نرسد غله‌های را به... نخواهد رسید. عریضه بنده با شرح حال میرسد. حاجی معاون عرض می‌کنند برگ‌ها را اطاعت می‌کنم.

شب ۸

تهران ص ۷

احکام حمل غله سیستان و غیره به اطراف صادر می‌شود. وزیر همایون دیشب وارد شدند. می‌رویم، هرچه جواب فرمودند می‌رسانند.

بنان السلطنه شب ۸

تهران ص ۷

جناب آقای بنان السلطنه تشریف بردند. جناب نظام السلطنه میگوید دوازدهم حرکت می‌کنم. تلگرافات بسیار خوب صادر خواهد شد باقی مطالب را جناب بنان السلطنه اطاعت خواهید نمود. جلوس به ساعت صحیح فرمودند. با پست عرض شد.

اعتضاد التولیه شب ۸

تهران ۵۳۷۴ ص ۸

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای نظام السلطنه فرمانفرمای فارس دامت شوکت‌العالی. از خداوند میمنت بهجت و سلامتی را برای حضرت عالی می‌خواهم. حرکت کدام روز را معین فرموده‌اید؟ میرزا فرج الله خان میرپنجه در شیراز و قشقائی بصیرت و رابطه دارد. جزو مشیرین باشد ضرر نخواهد شد.

آصف‌الدوله ۱۰

تهران ج ۹۷۷۴ ص ۸

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم آقای آصف‌الدوله فرمانفرمای مملکت خراسان و سیستان دامت شوکت

از زیارت تلگراف مبارک و مزده سلامت وجود مسعود متشکر شدم. روز حرکت بنده را استعلام فرموده بودند. انشاءالله تعالی هر روز که بنا شد حرکت بکنیم تلگرافاً عرض خواهیم کرد. در باب میرزا فرج الله هم که فرمایش شده بوده یقیناً حکایت حبیبالله خان است و باید حضرت اجل عالی همه روزه یک کتاب رساله الشکوی او را قرائت بفرمایید با وضع فارس و ترتیبات حالیه که مشهود حضور مبارک هست در جواب این فقره به سر مبارک خودتان عاجزم.

حسین قلی ۱۴

تهران ۱۰۸۷۵ ص ۸

جناب بنان السلطنه اینجا حاضر بودید. جیره قشون را از قرار خرواری هشت تومان دادم و هر قدر هم به محل خواستم حواله نمای، قبول نکردند. به جناب مستطاب اجل سردار کل عرض نمائید که تمام تقصیر خودشان است. خرواری یک تومان دو تومان ضرر می‌توان متحمل شد. اگر واقعاً در باب قیمت غله و غیره قراری می‌دهند زودتر بدهند والا در محل مطالبه شود. مالیات املاک قوچان در توقیف گمرک است بلکه

رئیس التجار و شجاع الدوله صلاح خودشان را در تعطیل بدانند حکم لازم است که از گمرک گرفته شود یا خودشان پردازند. غله در محل موجود است تفریط شده و می شود.

آصفالدوله ۱۰

تهران ج ۷۰۷۵ ص ۹

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری - روحی فداه - پست رسید. جوابهای سردار کل دفع آن وقت است. باید از محل گرفت. غله سیستان را خواستند به حضرت عالی واگذارند به ملاحظه تسعیر قبول نکردم. قیمت حالیه را از مأمورین سیستان تحقیق می نمایند و رد قالیچه ها گلداره و لوسی و سنگرآبادی و دشتکی است. دو نفر را گرفته، حبس کردم اقرار کردند. فرستادم دو نفر دیگر از دهات بیاورند مرحمتی به بنان السلطنه لازم.

بنان السلطنه ۱۷

تهران ۲۴۷۸۴ ص ۹

جناب بنان السلطنه امروز حکم تلگرافی از مقام منیع مبارک در باب قلعه قصاب زیارت شد که چون قلعه قصاب آباد کرده خود سادات است به تصرف آنها صادر شود. جواب مشروعی عرض کردم محتمل است به عرض حضور مبارک نرسد. به شما هم می گویم به عرض برسانید که سادات دروغ و خلاف عرض می نمایند. قلعه قصاب آباد کرده آنها نیست. قبل از آنکه سادات به ایران بیایند طایفه عرب و سیستانی در قلعه قصاب ساکن بوده اند بعد که سادات هم در آنجا ساکن شده اند مکرر خواسته اند به این اشتباهات آنجا را متصرف شده عرب و سیستانی را بیرون نمایند، نتوانسته اند حالا هم رعیت ها در شهر عارض بودند. چند روز قبل که حکم مبارک تلگرافی رسید و به آنها داده شد مراجعت نمودند. واقعاً اگر باید به سادات رعایت بشود، پانصد هزار بیشتر کمتر هرچه صلاح است مقرر فرمایند من به سادات بدهم. در داخله مملکت علاقه نمایند. در سرحد اسباب خرابی و فساد عرب و سیستانی را فراهم نمایند و اگر حتماً باید در قلعه قصاب بمانند مقرر فرمایند سادات بیایند اینجا از روی خانوار، قلعه قصاب را قسمت نمائیم؛ هر قدر سهم سادات شد به تصرف آنها بدهم. باقی در دست رعیت عرب و سیستانی باشد. طرفین آسوده گردند. اگر در وزارت جلیله داخله هم اشتباهی شده است رفع نمایید. سه سال است پدر این ملک را من کرده ام. سادات هیچ وقت حق اربابی نداشته اند. به اشتباه چگونه می توان ملک مردم را برد؟

آصفالدوله ۱۰

تهران ج ۱۲۷۸۷

جناب مستطاب اجل امجد اکرم آقای جامع آصفالدوله - دام اقباله - .

تلگراف جناب مستطاب عالی در باب قلعه قصاب رسید و از شرحی که اظهار فرموده بودید، مستحضر شدم. در این باب محض آسودگی و دعاگویی سادات ملفوفه فرمان جهان مطاع مبارک صادر و مقرر گردیده است. سادات به همان اندازه که در قلعه قصاب آبادی کرده و سکونت داشته اند، باز هم در آنجا سکونت نموده مشغول آبادی باشند. سعی خروار هم که از بابت جمع آنجا قبول کرده اند به ایالت خواهند پرداخت.

چون ملفوفه فرمان جهان مطاع در این باب صادر شده است جناب مستطاب عالی هم مدلول آن را به موقع اجرا گذاشته قدغن فرمائید سادات را در همان جایی که آباد کرده‌اند سکونت بدهند که آسوده بوده مشغول زراعت و آبادی باشند، مالیاتی را که قبول کرده اند بدهند.

مشیرالدوله ۲۵

تهران ۸۵۱۳۵ ص ۱۱

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف ارفع اسعد اکرم افخم آقای صدراعظم مدظله العالی

ن ذ ج ا ل ب س ح ا ش م خ ی ب ض و ب ف

مرحمت فرمودید

ذ ن م خ ل ف م ن ظ س ز ل

ز س ض ی خ و ص ن ف ص س ز ل د ج ز ع ظ ذ

ج ف ه و ب ف د ج ز ن ذ ج ح م و غ س ع

ح ا د ض و ر ن ص و ی ر ا ق ص س ظ ا ط

ج ی ق ه ذ ق ا ل ب س ح ا ش م خ ی ب ض

د س ن ط ح س د ف ب

صیحیح و مقدور نیست ن ط ع

ل ح خ ه س ظ ل ذ ر و ح ق ر ظ ح ط س ل

ف ذ ل ر ظ ح ز ا ص ه س ظ ر ذ ل و ب ص

ح م و و غ س ع د ج ز ن ذ ج د خ ط ع ط ز

ز س ظ ج ح ظ د ی ز س ط ا د س ا

آصفالدوله

تهران ج ۱۰۱۲۵ ص ۱۱

جناب مستطاب اجل اکرم افخم آقای حاج آصفالدوله - دام اقباله

تلگراف رمز جناب مستطاب عالی

د س ص و ب ف ه ح ع

رسید و از مراتب مستحضر شدم

و ض ر و ب ف ل د ی و خ س غ س ض ز غ م

ن ط ج و ر غ ی ب خ ر ظ ح ق ص س ع ض ظ

ش ل غ ف ص ض غ س ع و ض ع م و ا ن ذ ج

ا ل ب س ح ا ش م خ ی ب ض د ب ا ط ر ا

و ح ع ن ف د و ج ص و ب ف ن ذ ج ل د ی

ر ص ض ظ و ن ل د ز ف ق ه ل ح خ غ ا ظ

ع ط ض د ب ف ح م و غ س ع د ج ز خ س ق

د خ ط ع ط ز ل ج ز ق ط ض

مشیرالدوله ۲۱

تهران ۱۳۱۱۲۹ ص ۱۲

جناب بنان السلطنه محمدخان نام میرینجه که مأمور رسیدگی دعاوی محمدرضاخان است مدتی است با محمدرضاخان در نیشابور همه روزه مشغول تحریک هزاره و باخرزی است حالا خبر رسید که به اتفاق مأمور رفته‌اند باخرز. در عمل حکومت باخرز و ایل و سوار هزاره مداخله کرده نایب الحکومه باخرز و محمد اسماعیل خان را خواسته‌اند بگیرند. هرگاه مأمور این جور احکام و مأموریت داشته است البته مطاع است والا برای رسیده‌گی به دعاوی آن مأمورین چگونه به شهر و نزد من نیامده به باخرز رفته است؟ لازم است فوراً حکم تلگرافی به مأمور صادر شود که از خلاف رئیس تلگرافخانه مأمور و محمدرضاخان را به شهر بفرستید در اینجا به دعاوی آن رسیدگی نموده نتیجه را به عرض برسد.

آصفالدوله ۱۷

تهران ج ۶۹۱۲۹

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری - روحی فداه

عرایض محمدرضاخان باید به استحضار ایالت رسیدگی و احقاق حق شود. قیمت غله در قاین چیست که کرایه از سیستان به آنجا موضوع شود؟ از طرف هم تحقیق می‌شود. علاقه تهران ملک التجار هم ضبط شد. خودش پنهان است. مالیات او را و املاک قوچان و سایر را در محل امر فرمائید بدون عذر دریافت دارند.

بنان السلطنه ۲۱

تهران ۱۰۲۱۴۷ ص ۱۳

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم افخم اسعد اشرف بندگان آقای صدراعظم مدظله العالی. در باب اجاره سرخس که مقرر فرموده‌اند حاج مرتضی میرزا در ضعف اجاره یکهزار و دوپست خروار اجاره می‌نماید، ابدأ چنین اظهاری تاکنون نکرده بود. برای اطمینان استفسار کردم. اجاره‌نامه نوشته، فرستاده است. ششصد خروار تفاوت این اجاره بالا و اجاره اول است. چیز کم نیست. منوط به امر و اراده مبارک است. اگر باید این اجاره‌نامه را قبول کرد و به حاج مرتضی میرزا داد، زودتر باید داد که به اندازه وجه اجاره اسباب آبادی و زراعت فراهم نماید.

آصفالدوله ۲۱

تهران ۴۰۱۶۳ ص ۱۴

جناب بنان السلطنه هنوز جواب تلگراف تبریک و تقدیم من نرسیده است. به بنان السلطنه هرچه لازم است بنویسید بفرستم. قالیچه‌ها را البته هر جا باشد بگیرید به هر کس هم فروخته باشند پولش را میرزا اکبر بدهد بگیرد.

آصفالدوله ۲۱

تهران ج ۶۵۱۶۳ ص ۱۴

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری روحی فداه.

سه روز است دستخط جهان مطاع جوایبه تبریک حضرت عالی به تلگرافخانه داده شده. در باب قالیچه‌ها اقدامات لازم شده و می‌شود و مرحمت به جناب بنان السلطنه منوط به رأی مبارک است. برحسب احضار فرمانفرما از کرمان حرکت کردند. جواب هزاره و غیره را مجدداً تحصیل و به عرض می‌رساند.

بنان السلطنه ۲۳

تهران ۲۲۸۱۶۴ ص ۲۳

جناب بنان السلطنه، من هم می‌دانم به عرایض محمدرضاخان به استحضار ایالت باید رسیدگی کرد. باید به مأمور حکم صادر نمائید به کدام حکم و مقتضی یکسر به باخرز رفته. اسباب جنگ و نزاع مالیات املاک ملک التجار هم دریافت می‌شود. کرایه از سیستان به قاین گویا نه الی ده تومان است. برای اشخاصی که غله از سیستان به قاین حمل نمایند فایده ندارد یا که از اهالی قاین برای خودشان حمل نموده معاش می‌نمایند. در باب غله سیستان و خراسان حکم تلگرافی از مقام منبع زیارت شد. خراسان اضافه بر خرج غله ندارد. بیست هزار خروار هم اضافه ممیزی جدید سیستان است که به حکم به من فروخته شد. حالا هم تقدیم می‌دهم به دیگری بفروشند پول مرا رد نمایند گمان نمی‌کنم این غله سیستان دیگر به فروش برسد زیرا که دو ماه، نهایت سه ماه دیگر غله تازه سیستان به دست می‌آید. الان سی و پنج هزار غله دیوان در سیستان موجود است. غله اسفراین و بجنورد و ترشیز و مبالغی هم در قوچان غله حاضر است که عوض آنها را در شهر به مأمورین از توپچی و سرباز در بیست تومان داده‌ام و الان خریدار در پنج تومان جواب هم که به مقام منبع عرض کرده‌ام ملاحظه نمائید. اصلاً غله در خراسان خریدار ندارد. بصیرت و خدمت جناب سپهدار و وزیر جنس بهتر از این نمی‌شود.

آصفالدوله ۲۱

تهران ۳۸۱۷۶ ص ۱۵

جناب بنان السلطنه، پانصد تقدیم معززالملک بود یک صد الی دویست و سوم مهر و حکم باقی مال شجاع الملک و ناصرخان بود. فرمان ناصرخان و حکم شجاع الملک را زود بفرستید.

آصفالدوله ۲۲

تهران ج ۹۰۱۷۶ ص ۱۵

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری روحی فداه.

پانصد تقدیم وزارت جنگ و پانصد به توسط وزارت جنگ تا فرمان امیرتومانی... بروند. صد تومان هم و سوم مهر و منشی ششصد تومانی نه تومان و سیصد و شصت خروار سه تومان صد و بیست خروار ناصرخان کلیتاً که هزار و شصت تومان می‌شود که شصت تومان از دوهزار اضافه است محل تقدیم شجاع الملک کدام است بدون سند و رسید کاری نکرده این حساب‌ها را کی به عرض می‌رساند که ضرر تلگراف و رنجش طرف ضمیمه می‌شود.

بنان السلطنه ۲۴

تهران ۲۲۷۲۰۶ ص ۱۶

جناب بنان السلطنه، مأمور محمدرضاخان نوشته است بر حسب امر مبارک مستقیماً به باخرز آمده‌ام حالا هم حکم تلگرافی از مقام منبع زیارت شد که اسماعیل خان را به مشهد بخواهیم و محمدرضاخان را به حکومت باخرز و سوار هزاره منتقل نمایم. اگر تا ده روز این امر انجام نشود برای من نتیجه بد خواهد داشت. اگرچه از همان رفتن مأمور مستقیماً به باخرز و حرکات و انکسارات محمدرضاخان تکلیف من معلوم و طبعاً معزول بودم. این حکم تلگرافی و احکام تلگرافی دیگر در باب قوچان و کارفداری‌های ولایات مردم را کاملاً از اشتباه بیرون آورد نمی‌گویم با حاکم قوشقان و مباشر یک دهم تاکنون این جور معامله نشده است اما مکرراً تلگرافاً و کتباً استعفا داده‌ام. شما را هم مخصوص برای قبول استعفا فرستادم حالا هم اکیداً می‌گویم شرفیاب شوید. استدعا و التماس نمائید برای حکومت خراسان اسباب زحمت و کدورت خاطر مبارکشان نمی‌شوم. حال و مزاج استطاعت قبول مسئولیت ایالت خراسان را ندارد. به بدنامی من و بی‌نظمی خراسان را نمی‌شوند. اگر هم تغییر حکومت را فعلاً صلاح نمیدانند موقتاً احضار بفرمایند یک ماه الی چهل روز ایاب و ذهاب و توقف خواهد شد با عرایض و دستورات عمل مراجعت خواهم نمود. همین مرحمت را بفرمائید برای بقای نظم و وصول مالیات خیلی مفید خواهد بود. زودتر به عرض رسانده خودتان بیائید تلگرافخانه

آصفالدوله ۲۴

تهران ج ۱۵۰۲۰۶

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای حاج آصفالدوله - دام اقباله

تلگراف جناب عالی به توسط جناب بنان السلطنه ملاحظه شد. محمدرضاخان از آمدن به مشهد تحاشی داشت، مأموری همراه کردیم بیاید رسیدگی به عرایض او نموده احقاق حق کنید. اشخاصی که تفنگ انداخته‌اند به چه قاعده بوده؟ باید تنبیه شوند خود محمدرضاخان و مأمور را هم بخواهید... نمائید تفصیل تلگرافات به کارگذارها را مطلع و مسوق نیستم توضیح نمائید. همه قسم مساعدت و تقویت در کارهای جناب عالی شده و می‌شود چنانچه خیال تغییر بود ملاحظه و محظوری نبوده باید در نهایت استقلال مشغول نظم مملکت و اداره ایالت خراسان باشید. غیر از مسأله محمدرضاخان که بنان السلطنه مطلع است به خراسان نمی‌آمد به چه تفصیل او را روانه داشت دیگر در کلام فقره همراهی نشده. البته او را هم بخواهید مهربانی نمائید احقاق حق او بشود آسوده گردد و خودتان به هیچ وجه خیالی و تصویری ننمائید.

مشیرالدوله ۲۶

تهران ۱۱۸۲۲۱

جناب بنان السلطنه همان وقت که دوهزار تومان را فرستادم تلگرافاً و کتباً تقسیم آن را هم نوشته‌ام. در پانصد تومان معززالملک فرمان را قبول کرده، الان هم در نزد من است به آن و لشکر نویس باشی می‌نویسید به من کسی چیزی ننوشته است. یکهزار و پانصد تومان مال شجاع الملک و ناصرخان است. این دوهزار تومان هم که می‌گوئید باقی است او را هم ندیده‌اید و متغیر هم می‌شوید. شجاع السلطان هم تقویم

را تا حال نداده فرمان می‌خواهد و می‌گوید به من هم نوشته‌اند تقویم تمام نرسیده فرمان نمی‌دهد. حکم همین‌طور نزد من است جواب کافی باید به مردم داد. البته منتظرم ببینید تلگرافخانه جواب استعفا را بیاورد.

آصف‌الدوله ۲۴

تهران ۳۶۲۲۲

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد آقای صدراعظم مد ظلّه العالی در باب اجاره سرخس موقع زراعت می‌گذرد. مستأجر قدیم و جدید هر کدام را مقرر می‌فرمایند مشغول نسق باشند.

آصف‌الدوله ۲۷

تهران ۷۸۵۲۵۲ حضور است

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری - روحی فداه

با حاج نبیل‌الملک جدّاً در مسأله جناب مکرم‌الملک اقدام می‌شود. تلگراف استعفا شب شنبه رسید. فوری به عرض رسانید جواب گرفته به تلگرافخانه آمد. بیسیم مغشوش بود. امروز عصر هم تلگراف مبارک نوری در تلگرافخانه حاضر شدم عرض مینمایم اگر لازم است رسید تقدیم شجاع‌السلطان را تلگرافاً از وزارت جنگ بگیرم. فرمان امیرتومانی در هزار و صد قطع شد عرض کردم در حواله دوهزار نقد شده از بابت فرمان ناصرخان و معزز‌الملک به این اطمینان پول دادم فرمان را گرفته فرستادم. نهصد باقی را به هر مصرف فرمائید برسانم. میرپنجه با مؤیدالدوله به فارس نمی‌رود. وجه فهرست به واسطه عزل مسیو نوز وصول نخواهد شد. به میرزا داودخان بفرمائید افواه می‌گویند علی‌خواهد آمد ولی خبر کتبی ندارم. غلام در هیچ فرمایش اسباب تعطیل نشده. شب شنبه و سه‌شنبه در تلگرافخانه حاضر شدم هر شب را می‌فرمایند حاضر باشم.

بنان السلطنه ۲۹

تهران

عرض بندگی دارم. مترصد فرمایشات هستم. هر فرمایشی است بفرمائید.

اعتبار‌الملک

تهران ج

بر حسب احضار شب سیم است حاضر می‌شوم. این دو روزه مطالب را عرض کرده‌ام. فرمایش مخصوصی است یا بنده عرض نمایم.

تهران

مقرر فرموده‌اند فرمان بجنوردی که می‌گویند در میان است، پست را سرقت کرده است. من از حاکم بجنورد بخواهم حاکم بجنورد منکر است. مقرر فرمائید از سالار مفخم بخوانند تلگرافچی بجنورد هم مأمور باشد. بدون عذر از شجاع‌ال ممالک بخواند اما من از خود سورچی و رئیس پست سبزواری هم مطمئن نیستم زیرا که با حاکم سبزواری طرف غرض و عداوت شده‌اند. باقی مالیات بجنورد و اضافه ممیزی و قیمت غله بجنورد را باید از سالار حتماً بخوانند غله هشت هزار خروار سیستان مانده کسی نمی‌خرد و اگر بتوانند

قیمت آن را بدهند. پنجاه هزار تومان اضافه ممیزی هم در محل است. با سه قسط صندوق در باب قلعه قصاب مقرر فرموده‌اند. از زراعت سادات زیاده از سی خروار زیاده مطالبه نشود. مراقب باشید کم و ملفوفه فرمان مملکت به آنجا داده نشود. همین قدر حکم بدهند که از زراعت سادات سی خروار بهره بگیرند. اگر هم بشود مقرر فرمایند مأمورین دیوان رسیدگی نمایند. آنها در قلعه قصاب آب و گل ندارند مال رعیت است، اسباب مفسده خواهد شد.

آصفالدوله شب ۲۹

با این وضع اگر می‌دانید بقای حکومت صحیح است اسباب استحکام آن را فراهم بیاورید والا قسمی بفرمائید استعفا قبول شود. چیزی که هست سه قسط صندوق که باقی است به قدر یک قسط قبوض ولایات داریم. دو قسط دیگر به انضمام هشتاد هزار تومانی که حضرت روحی فداه به ضمانت حاجی معاون قرض کرده داده‌اند معادل اینها محل پیشتر هم داریم. مبلغی هم غله در سیستان و غیره داریم که نمی‌خرند. در صورت قبول استعفا باید حکمی صادر بفرمائید بنده چند روزی بمانم حساب‌ها را تسویه نموده به معاونت یک نفر مثل مکرم الملک یا مظفر نظام بقایا هرچه معلوم شد رئیس گمرک قبول وصول کرده اقساط خود را برداشته قرض بانک را بپردازد.

اعتبارالملک شب ۲۹

ترتیبی که از برای ایالت‌ها داده شده جز مستاصلین دیگری زیر بار نخواهند رفت. از برای موبدالدوله و فارس همین هزار تومان مخارج معین شده و خراسان را بیست هزار تومان تکلیف میکنند. همه روزه هم اصرار دارم حکم احضار حضرت اشرف را بگیرم، به امروز و فردا می‌گذرانند. البته به هر طرف جا منتهی شد به همین ترتیب احکامی که لازم است صادر می‌شود. در هر صورت تشریف آوردن حضرت اشرف به تهران لازم است. سیم را گرفتند برف زیاد آمده و می‌آید. رفته هر مطلبی است بگوئید در منزل می‌رسد. جناب بنان السلطنه استعفای مرا باید بقبولانید. اینکه می‌نویسید علی را در افواه می‌آید اگر رمز است لازم نیست. رکن الدوله به حاجی معاون و سالار السلطنه به حاجی معین دیگران هم تلگراف کرده‌اند. دولت جواب استعفای مرا می‌فرماید. اگر شما را تغییر بدهند... ندارید راست است ولی تا این تبریک هرچه طول بکشد ضرر دولت و اسباب مزاحمت و بی‌نظمی ولایت است.

خدمت جناب جلالت مآب اجل آقای بنان السلطنه - دام مجده

سلام علیک. احوال شما در این آخر کار بنده را توی... گذاشتید. تلگراف به آقا میرزا بابا کرام برسانید خود حضرت عالی همراهی بفرمائید.

معاون التجار

به توسط جناب میرزا بابا حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف امجد ارفع اعظم اکرم آقای صدراعظم روحی فداه نود و سه هزار تومان قیمت غله و غیره که فدوی داده‌ام حواله محل کرده‌اند در صورت تغییر ایالت باید حکم صادر و مقرر فرمایند حصول نموده بدهند. منوط به امر مبارک است و یا اینکه به حضرت مستطاب اجل اکرم آقای حاج آصفالدوله حکم تلگرافی بفرمائید طلب فدوی را بدهند.

صرافان

سیستان ۵۸۳

سرکار آقای میرزا حبیب الله خان رئیس - دام اقباله
به جناب نایب الحکومه ابلاغ فرمائید باقی مفاصای سه ساله را فوراً به بانک بدهند والا حکم می‌شود با
عذر دریافت دارند. اسباب زحمت و گله ایشان نشود. غله باقی دستورالعمل را هم اگر طالبند قیمت بدهند
والا واگذار به دیگری می‌فرمایند. جواب فوری بدهید.

اعتبارالملک ۲

سیستان ج ۶۳۳

حضور بندگان اجل اکرم آقای اعتبارالملک وزیر - روحی فداه
جناب نایب الحکومه می‌گویند سال اول موافق دستورالعمل باقی پرداخته شده. اگر زیادتیر بخواهند بر
عهده جناب حشمت الملک است. از ایشان مطالبه فرمایند. باقی دو سال اخیر آنچه مقرون به حساب است
حاضر و به زودی به بانک داده می‌شود. غله را هم می‌گویند بر دیگری واگذار فرمایند مفضلاً با پست
عرض می‌کند.

حبیب‌الله تلگرافی سابق ۳

سیستان ۹۴۳۵ حضوری است

جناب جلالت مآب اجل ممتحن السلطنه - دام اجلاله العالی
حکم تلگرافی الان از مقام منبع صدارت عظمی مدظله العالی رسید که علاوه بر ریاست قشون سیستان
حکومت... سیستان را هم به شما مرحمت فرمودند. مستقیماً هم تلگراف به خودتان فرموده‌اند. انشاءالله
با کفایت و بصیرت که دارید از روی کمال کردانی و دولتخواهی اسباب آبادی و انتظام امور سیستان را
فراهم خواهید کرد. موافق همین تلگراف عموم مأمورین سیستان از فوج و سوار و توپچی در اطاعت امر
شما خواهند بود.

آصف‌الدوله

سیستان

جنابان مستطابان شریعتمداران علمای اعلام سلمه الله و اعیان و اشراف بر حسب اراده علیه اعلی
حضرت همایونی ارواح العالمین فداه حکومت سیستان را به جناب جلالت مآب اجل ممتحن السلطنه
مرحمت فرمودند. البته در صلاح و صواب دید معزی‌الیه خارج نشده در کمال اطاعت و مساعدت مشغول
انتظام ولایت و حدود و آسایش عمومی خواهند بود.

آصف‌الدوله ۷

سیستان ج ۵ حضوری است

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف اعظم آقای آصف‌الدوله - مدظله
فدوی این ساعت که حکم تلگرافی حضرت اجل را زیارت نموده خود را حاکم سیستان می‌دانم و

امیدوارم بر طبق اوامر مطاعه حضرت مستطاب اجل اعظم مدظله اقدامات در رفاهیت عامه و آبادی سیستان به نوعی که عموماً شاکر و دعاگو باشند نماید. جناب ملامحمد مهدی مجتهد و جناب شیخ رضای مجتهد و جناب شیخ محمد تقی یک ساعت قبل در تلگرافخانه نه حاضر و عرض تشکرات خود را به توسط جناب بصیرالوزاره رئیس تلگراف سیستان نمودند. در انجام این خدمت مهم امیدواری که دارم بعد از خداوند تعالی به وجود مقدس حضرت عالی است. مستدعی است خلعت حکومت فدوی را از صندوقخانه مبارکه مرحمت فرمایند که موجب افتخار فدوی شود. همه وقت خود را چاکر و مطیع و منقاد اوامر مطاعه دانسته و می‌داند.

ممتحن السلطنه ۷

سیستان

خدمت جناب اجل اکرم آقای ممتحن السلطنه حکمران - دام اقباله

احکامات تلگرافی را زیارت می‌کنید. با کمال ادب و ارادت تبریک می‌گویم. البته حضرت عالی می‌دانید اقدامات اینجا وسیله این مرحمت بزرگ شد. مستدعیات بندگان حضرت اشرف روحی فداه اقدامات حضرت مستطاب والا شاهزاده رئیس کل دام اجلاله هم خیلی مفید شد. البته زحمات ایشان را تلافی خواهید فرمود. بقایا را موافق صورتی که داده می‌شود وصول می‌فرمائید. هشت هزار خروار غله هذه السنه را که ایالت در چهار تومان خریداری فرموده‌اند سند مرحمت کنید که به فروش رسانیده زودتر وجه آن را بدهید. یقین است در حکومت طوری رفتار می‌فرمائید که اسباب روسفیدی انشاءالله بشود.

اعتبارالملک شب ۷

سیستان ج

خدمت جناب مستطاب اجل آقای اعتبارالملک - دام اجلاله - به عرض ارادت مزاحم است حضرت والا شاهزاده رئیس هم مرحمت فرمودند در قوم و خویشی نسبت به خودشان فرمودند و باید در این موقع مبارک باد لطف فرمایند حال که جناب عالی اینطور صلاح دانسته‌اید که مخلص به مقام برید اطاعت دارد در فرمایشات حاضر است در باب عمل غله چند روز تحمل بفرمائید تا گفتوگو با کدخدایان و آقایان قراء نمایند نتیجه را عرض می‌نماید. فعلاً اقدامی که لازم است رئیس گمرک مانع است علاوه بر دوازده هزار خروار غله که جناب مستطاب اجل افخم سپهدار - دام اقباله عالی - خریده‌اند از سیستان به خارج غله حمل شود. حکم تلگرافی زود از مقام صدارت عظمی صادر فرمایند. هشت هزار خروار را هم مزاحم نشود و عقیده مخلص این است یک نفر امین خیلی زود از طرف حضرت مستطاب اشرف ایالت کبری مدظله برای فروش غله به چاپاری روانه سیستان فرمائید. به ملاحظاتی چند صلاح و صرفه در این است که یک نفر دیگر بیاید سیستان به موجب تعلیمات مخلص اقدام و نتیجه را حاصل دارد. خیلی زود مأمور امین نجیب روانه فرمائید در حضور مبارک حکم به عهده یاور صادر فرمائید. چهارباغ را تخلیه و میرمعصوم خان را به ارگ نقل بدهند. میرمعصوم خان یا آنکه حکم تلگرافی سخت شده به تهران برود خیال دارد بماند اشکال فراهم کند حکم فرمائید زود او را حرکت بدهند.

ممتحن السلطنه شب ۷

سیستان

خدمت جناب مستطاب اجل آقای ممتحن السلطنه حکمران - دام اجلاله

جهت این موهبت ملوکانه که به همت و مرحمت حضرت مستطاب اجل اشرف افخم حاجی آصفالدوله حکمران دامت شوکتہ مبذول گردیده تبریک عرض می‌کنم. احکام مبارک را زیارت خواهید فرمود و به مقررات آن عمل خواهید فرمود. چیزی که لازم است یادآور خاطر عالی گردم این است در این موقع و مواقع دیگر در آتیه با جناب اجل اعتبارالملک وزیر - دام اقباله - خیلی کار داید واجب است مراتب زحمات ایشان را منظور فرمائید. نظر به قاعدهدانی خودتان. البته مرحمت عالی شامل حال همه ماها خواهد شد.

انشاءالله تعالی

جلیل شب ۷

سیستان ج

حضور حضرت اشرف والا به عرض بندگی مزاحم و متشکر مراجع مبارک بوده و خواهم بود. جناب اجل امجد آقای اعتبارالملک - دام اقباله - ... دارید. از طرف مخلص در حضور ایالت کبری به طوری که مقرر فرموده بودید اطاعت دارد اول خواهش مخلص از حضرت والا احضار حبیب الله خان است. بودن او باعث اشکالات است. مؤدبهگانی حضرت والا گرو این مسأله است.

ممتحن السلطنه شب ۷

سیستان بقیه ۴۳۵ حضوری است

خدمت جناب اجل اکرم آقای ممتحن السلطنه حکمران - دام اقباله - خلعت ممتاز فاخر با مأمور به طوری که فرمودید فرستاده می‌شود. احکامات تهران هم در خصوص غله صادر می‌شود. در استحکام کارها و اجرای مقاصد جناب عالی اقدامات کافی می‌فرمایند.

اعتبارالملک ۸

سیستان ج حضوری است

به مقام منبع ایالت کبری زیدت علا و بها عرضه می‌داریم تلگرافی به سلسله دعاگویان به جهت عطای حکومت سیستان به جناب جلالت مآب اجل آقای ممتحن السلطنه صادر گردیده رسید و موجب کمال امیدواری و تشکر گردید. وظیفه دعاگویان همراهی از احکام مطاع و امتثال اوامر علیه است و به هیچ وجه منالوجه تسامحی واقع نخواهد شد.

عموم علماء و خوانین سیستان ۸

سیستان ۹۴۱۵

مقرب الخاقان هادی خان یاور نه هزار تومان از بابت پارسال و امسال باقی میرمعصوم خان با حضور آدمش بعد از قبول تمام حرف خرج‌ها معین شده است مأمور می‌باشید فوراً وصول و تحویل بانک بدهید. اگر محل می‌نماید مردی را حاضر نمائید اگر باقی صحیح است فوراً دریافت دارند والا خودش از عهده برآید پنج هزار و هشتصد خروار هم غله باقی امسال است اگر نایب الحکومه می‌خرد در چهار تومان بفروشید والا

به دیگری بدهید به هر جا لازم است حمل نمائید به گمرک هم حکم صادر شد ممانعت ننماید.

آصفالدوله ۱۹

سیستان ۳۴۱۶

جناب جلالت مآب اجل ممتحن السلطنه - دام اجلاله العالی

شش هزار خروار غله اگر مشتری دارد در چهار تومان بفروشید. به هر جا لازم است حمل نمائید به گمرک حکم شد ممانعت ننماید.

آصفالدوله ۱۹

سیستان ج ۵۰۱۶

به نایب الحکومه حکم تلگرافی فرمائید شش هزار خروار غله را از محل شیب آب زود حواله بدهد که امتیاز کلی به سایر محلها دارد. رئیس گمرک هم متعذر است حکم عدم ممانعت غله مزبور نرسیده تا تدارک خریدار و مایلزم آن را بنماید. حکم به رئیس گمرک خواهد رسید.

ممتحن السلطنه ۲۰

سیستان ۴۶۱۷

مقرب الخاقان هادی خان یاور باقی میرمعصوم خان چه شد؟ با کمال سختی فوراً آنچه ملزومی خودش است بگیرد اگر محل هم می باشد. اگر صحیح می باشد به اطلاع محمدرضاخان نایب الحکومه دریافت نمائید. اگر تعلل کرده اند مسئول خواهید بود.

آصفالدوله ۲۶

سیستان ج ۴۴۱۷

به مقام منبع ایالت کبری - روحی فداه - دوهزار به بانک تحویل شد دوهزار هم به محل صحیح دارند مأمور عقبشان به جهت مابقی هم مستوفی را نگاه داشته ام در خدمت خود کوتاهی ندارد لازم به امر مجدد نیست.

چاکر خانزاد هادی ۲۸

بجنورد

بجنورد ۵۷۲

امیرالامراء العظام شجاع الملک قربان بهادر برادر حاجی خان میرآخور سالار مفخم در میاندشت پست را زده و همه کس او را شناخته اند. از تهران حتماً او را با برادرش خواسته اند. فوراً قربان را با برادرش بفرستید تحت الحفظ بیاورند. چنانچه مسامحه نمائید دوازده هزار تومان سرقت پست را باید بدهید.

آصفالدوله ۴

بجنورد ۱۳۴۲ ج

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف ایالت کبری - روحی فداه

از اینکه تلگراف فرموده اند قربان بهادر برادر حاجی خان میرآخور سالار مفخم در میاندشت پست زده فدوی از روی تحقیق معلوم نموده همچو آدمی قربان بهادر برادر حاجی خان در بجنورد به هیچ وجه نبوده

قربان شیخ طالب دزد زعفران او یک سال قبل بوده حالا یک سال است جهت دزدی و شرارت که داشته اخراج بلد نموده‌اند متواری و فراری است اثری از او نمی‌باشد. بیان واقع همین است که عرض نمود. فدوی تا بتواند اشخاص دزد و اشرار را تنبیه و منکوب خواهد نمود مسامحه نخواهد کرد. اگر عرض فدوی را قبول نمی‌فرمایند به کسان دیگر مقرر فرمایند تحقیق نمایند تا صدق عرض معلوم شود. با وجود تحقیقات لازمه مأمورین فرستاده اگر همچو دزدی باشد دستگیر نماید.

فدوی حبیب الله شادلو ۶

قوچان ۴۱۲۵

جناب اجل میرزا ابوالقاسم خان زید اقباله از اول سال تاکنون چهقدر به حاجی معاون داده‌اید حساب او در بین است. فوری اطلاع بدهید هر قدر هم تنخواه می‌توانید امروز بپردازید، قسط جدی مانده است.

آصف‌الدوله ۲۴

کتابچه مخابرات تلگرافی

حضرت مستطاب اشرف آقای حاج آصف‌الدوله - مد ظله العالی

بسم الله الرحمن الرحيم

طهران نمره ۱۲۰۳۵

جناب بنان السلطنه، املاک ملک التجار در توقیف شوکت الدوله و محمد حسن خان است. حکم تلگرافی به هر دو لازم است کماکان در توقیف باشد. غله آنجا را از بابت مالیات بپردازند مازاد آن را به حاجی ابوالقاسم تحویل نمایند. حکم تلگرافی هم به بجنورد به پیک میرزاخان یاور [شد] که نقد و جنس بجنورد را موافق دستورالعمل و احکام که دارد بدون عذر وصول نماید. در کلیه وصول مالیات هم حکمی به محصلی به مکرم‌الملک حکم تلگرافی هم به هادیخان یاور که در سیستان است [شد که] نقد و جنس را بدون عذر وصول نماید. حکمی هم به گمرک در حمل غله سرخس و قوچان لازم است که مانع نشوند.

آصف‌الدوله. ۴

طهران نمره ۹۰۳۵ ج

حضور مبارک بندگان حضرت اجل اشرف آقای حاجی آصف‌الدوله - روحی فداه - احکام اکید به توسط جناب اجل مکرم‌الملک که مأمور وصول باقی مالیات بیونت نیل می‌باشد صادر شد. در کمال سختی در هر نقطه باقی باشد بدون هیچ ملاحظه وصول و به حاجی معاون بپردازند. با این که یک ماه بود با حضور تمام وزراء اصرار در استعفای حضرت اشرف داشتیم قبول نمی‌شد. آخر به زحمت قبولاندم. نواب والا رکن الدوله خواستند دخالتی در بقایا بکنند در حضور حضرت صدارت عظمی جواب مسکت گفتیم بنان السلطنه.

طهران ۴۴۹۴ شب ۹

جناب سرکار مستطاب اشرف ارفع امجد والا آقای رکن الدوله فرمانفرمای خراسان و سیستان - دام اقباله العالی - بعد از عرض تبریک از روی کمال ارادت استدامت و مزید اقبال حضرت والا را از خداوند می‌خواهم

انشاءالله زودتر تشریف خواهید آورد. آصفالدوله.

۸

طهران ۴۵۹۴ ج

خدمت جناب مستطاب اجل اسعد اکرم افخم آقای حاجی آصفالدوله - دام اقباله - العالی از تلگراف
تهنیت جناب مستطاب عالی ممنون و مشعوفم انشاءالله این روزها با کالسکه چپاری حرکت خواهم کرد در
بین راه از ملاقات حضرت عالی محظوظ می شوم. رکنالدوله.

۱۲

تهران ۲۱۵۹۵

جناب بنان السلطنه از اقساط صندوق سه قسط باقی است. قبوض ارباب حقوق ولایات و بعضی از قبوض
صندوقی که از طهران فرستاده حسب الامر وجه آن را گرفته‌اند باید عوض قسط به صندوق داده شود. تمام
بروات مالیاتی از نقد و جنس را هم می‌دانید جمع حاجی معاون بود در عوض آن نودهزار تومان را از بانک
قرض گرفته حواله کرد اقساط صندوق را هم باید بپردازد. حکم وصول بقایا هم به مکرم الملک رسید. در
این صورت شکایت گمرک را برای قسط صندوق صحیح نمی‌دانم حکمی صادر فرمایند قبوض ولایات و
طهران که به خرج صندوق آمده است با نقد و جنس مالیات املاک شجاع الدوله که در نزد رئیس گمرک
قوچان است عوض قسط به صندوق بدهم. هر قدر هم باقی می‌ماند حواله حاجی معاون نمایم. از بقایا تا
آخر حوت برساند که اسباب حرف و شکایت اجزای صندوق نشود. املاک حاجی ملک هم که حسب الامر
توقیف بود حالا شوکت الدوله میگوید حاجی حسین آقا فرستاده ضبط کرده است. حکمی به عهده شوکت
الدوله لازم است که املاک را در ضبط داشته مالیات نقد و جنس را بپردازد، فاضل را هم به هر کس که
باید برسد بدهند. این احکام [را] لازم است خیلی زود صادر نمایند که من حساب صندوق را از بابت اقساط
تمام کرده حرکت نمایم. آصفالدوله.

۹

طهران ۱۰۵۱۲۴

به توسط جناب بنان السلطنه حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد آقای
صدراعظم مدّ ظلّه العالی حاج معززالملک امیر تومان حاکم سبزواری مبلغی باقی دارد. گماشتگان نواب
مستطاب اشرف والا رکن الدوله هم سابقه بیالتفاتی با مشارالیه دارند. توقیف و حبس آن در سبزواری بدون
رسیدگی و تحقیق از معدلت و شأن دولت دور است. مستدعی است مقدر فرمایند در طهران حاضر شود هر
کس عرض و حرفی دارد در دربار معدلت مدار رسیدگی و حکم عادلانه فرمایند. باقی مالیاتی خودش را آنجا
بپردازد. حبس آن در سبزواری گویا هیچ عنوانی جز اغراض شخصی حضرات نداشته باشد. آصفالدوله ۱۲

تهران ۱۶۵۱۴۱

جناب بنان السلطنه در مسئله هشت هزار خروار غله که سه ماه است قیمت آن را داده‌ام همین طور در
سیستان مانده خریدار ندارد. اگر قیمت آن را التفات فرمایند به حاجی معاون برسد از طلب آن کم می‌شود

باقی بجنورد و اسفراین با قیمت غله بیست هزار تومان است باید به سختی از سالار تهران مطالبه نمایند یا از غله سیستان را قبول نمی‌فرمایند. حکم تلگرافی سخت مستقیماً به هادی خان یاور صادر فرمائید که بدون عذر نقد و غله را تحویل بانک مرابحه که از حاجی معاون طلب دارد حواله کرده است وصول کرده بدهید املاک حاجی ملک هم که توقیف است مالیات آن را مطالبه می‌نمایند اما چون کلیه بقایا به مأموریت جناب مکرم الملک راجع است و هم از تفریط و غیره محفوظ نماید حکم تلگرافی به خود مکرم الملک لازم است که آدمی هم مکرم الملک نگذارد مالیات را وصول و مازاد آن را به هر کس می‌فرمایند برساند. در باب اقساط صندوق هم جواب زود بدهید. آصفالدوله

۱۴

تهران ۵۵۱۱۷

در منزل حاجی امین الضرب جناب جلالت مآب آقای رئیس التجار - زید اجلاله - سیزده هزار کسری که حواله شاهزاده جلال السلطان نموده‌اید جواب نمی‌دهند می‌فرمایند بدهی ندارم مالیات املاک ترشیز سرکار را هم کسی جواب نمی‌دهد. در باب مالیات خواجه جراح و رضا آباد چه باید بشود تکلیف را معین فرمایند معاون التجار

شب ۱۰

تهران ۱۶۱۱۷ ج

جناب جلالت مآب حاجی معاون التجار - زید اقباله - خیلی جای حیرت است که خود حضرت اشرف دستخطی نفرمودند و سرکار تلگراف کردید. گویا مرا از چاکری خودشان خارج دانسته یا گمان فرموده‌اند مثل سایرین به عادت دیرینه خود را مجبور می‌دانم که هر کس حاکم خراسان شود روی دامن او باشم و حال آنکه بعد از فضل خدا قضیه برعکس است. مالیات ترشیز سهم اعتضادالتولیه که حواله آدم خودش است بابت سهم تیول و ملک خود اوست که می‌گوید حضرت اشرف به من تخفیف داده‌اند. جلال السلطان هم حالا بعد از شش قسط می‌گوئید جواب نمی‌دهد. من پول مفت از کسی نمی‌خواهم اجاره ملک است که به حضرت اشرف حواله داده‌ام به اقساط معین جنس هم در سر ملک او موجود بوده. حالا اگر این پول داده باشد بخواهد بابت مالیات حساب کند به بنده ربط ندارد. در هر حال خودش مشهود است یا ترشیز اطلاع بدهید حکم تلگرافی به رئیس تلگرافخانه در وصول آن صادر شود رضا

شب ۱۴

تهران ۱۲۶۱۶۱

جناب رئیس التجار هیچ وقت شما را از خودم خارج ندانسته‌ام خیالات خودتان را مجسم کرده گاهی به معاون الایاله گاهی به معاون التجار مینویسید و تلگراف می‌نمائید. چون امر مالیات راجع به حاجی معاون بود به شما تلگراف کرده است. مالیات خواجه جراح را حواله نمائید بدهند مالیات نقدی ترشیز خودتان و حاجی اعتضاد را حواله کردید محل ندارد دریافت نموده‌اید از جای دیگر باید حواله بدهید. مالیات جنس ترشیز خودتان را هم باید بدهید. حاجی اعتضاد مالیات جنس خودش را باید بدهد. در باب حواله جلال

السلطان دیناری نداده همان حرف‌ها را میگوید. احکام سخت لازم است صادر نمائید مکرّم الملک گرفته به حاجی معاون بدهد. تصرف چهارصد جنس را نفهمیدم مالیات سایر املاک شادگان به ولایت را هم قدغن نمائید پردازد. آصفالدوله

شب ۱۵

سیستان ۱۱۰۶

مقرب الخاقان هادی خان به موجب تلگراف علیحده دوهزار تومان را به بانک داده در ظهر این تلگراف قبض بگیرید. سند خرج میرمعصوم خان است. سه هزار تومان هم تلگراف شما حاضر است که محل بیعیب داده‌اند قبول کرده‌اند. زود وصول نموده به بانک بدهید بقیه را هم که می‌گوئید که لاوصول است طرف دولت نایب الحکومه است مال دیوان لاوصول نمی‌شود موافق احکام دولت باید بدون قبول عذر وصول و به بانک تحویل نمائید والا مسئول خواهید بود. شش هزار خروار غله را هم تحویل بانک بدهید رسید بگیرند. جناب جلالت مآب اجل مکرّم الملک هم البته به شما تلگراف کرده است. آصفالدوله

۱۲

سیستان ۴۶۷

به توسط هادی خان عمده الامراء میرمعصوم خان دوهزار تومان از بابت باقی سنه ماضیه از بانک مرابحه دریافت شد. فوراً بدهید بانک در ظهر این تلگراف رسید بگیرید سند خرج شما است. باقی نقد و جنس خودتان را هم زود پردازید. آصفالدوله

۱۲

سیستان ۵۱۸

معتدالسلطان هادی خان دام مجده دوهزار تومان برات شد در باب مابقی که لاوصول قلمداد می‌نمائید نایب الحکومه مسئول مالیات دیوان و شما مأمور وصولید حتماً ولی هیچ‌گونه عذری مطالبه نمائید. قیمت جنس هم پنج تومان است غله را هم تحویل بانک نمائید حواله شده است. مکرّم الملک

۱۲

سیستان ۹۰۱۰

توسط بانک مرابحه هادی خان یاور چهارهزار خروار گندم دوهزار خروار جواز شیب آب تحویل بانک داده قبض بگیرید. قبض بانک و این تلگراف سند عمده الامراء میرمعصوم خان است. سه هزار تومان محل نقد را هم وصول کرده‌اید قبض بانک بگیرید. قریب چهارهزار هم از نقدی سنه ماضیه و هذه السنه باقی می‌ماند او را هم میرمعصوم خان قبض بانک بگیرد بیست روز الی یک ماه به بانک پردازد که مفاصا حساب‌های آن حالا صادر شود. آصفالدوله

۱۵

سیستان ۵۳۸ ج

حضور مبارک جناب مستطاب اجل آقای مکرّم الملک دوهزار تومان در بانک است رئیس بانک جهت

صرف بروات قبض به مشهد نمی‌دهد. باقی نقدی بعد از این دوهزار چه قدر است. غله را هم بانک در شهر می‌خواهد. کرایه از دهات به شهر را کی بدهد تکلیف را صریح معین فرمائید هادی

۱۷

سیستان ۹۳۱۰ ج

توسط بانک مباحه آستان مبارک آقای آصف‌الدوله - روحنا فداه - غله را در تمام محلات می‌دهند و آن هم مناصفه نه مئانته. پول را هم همان دوهزار تومان که در بانک است می‌گویند نزد ما می‌باشد و پس از این سه هزار تومان محل می‌دهند آن هم نصف به کلی لاوصول و نصف دیگر از بابت غله طلبکارند کدخدایان هم می‌گویند غله حاضر است و پول نمی‌دهیم. جواب صحیح نمی‌دهند باید حکم از صدارت عظمی باشد که حتماً از نایب الحکومه گرفته شود نه کدخدا، غیر این بدنامی مأمور است. چاکر هادی

۱۷

تهران ۲۸۹۵ ج

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای حاجی آصف‌الدوله - روحی فداه - پاکت وزیر همایون رسید. هرچه زودتر به چاپاری حرکت فرمائید بهتر است تردید ندارد. بنان السلطنه
۱۶ تهران ۱۱۵۱۹۰ ج ماه قبل

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری روحی فداه حضرت صدارت عظمی از مضامین تلگراف حضرت عالی تعجب فرمودند می‌فرمایند به زحمت محمدرضاخان را از تهران بیرون کردم از رفتن وحشت داشت. مأمور با او فرستادم محمدرضاخان و مأمور را بخواهید رسیدگی و احقاق حق فرمائید آسوده شود. از تلگرافات قوچان و کارگذاری‌ها فرمودند به هیچ وجه اطلاع ندارم. توضیح فرمائید چه بوده در چه مورد مساعدت و همراهی نشده. از این خیالات منصرف باشید که احضار به تهران شوید. اگر دولت خیال تغییری داشت محظوری نداشت مکرم‌الملک تا چه میزان حاضرند می‌ترسم اقدامی کرده انجام نمایم مبتلای مواخذه کم و زیاد کردم. شب گذشته به تلگرافخانه آدمم سیم مغشوش بود. بنان السلطنه

شب ۲۶

صورت مخابرات حضرت اشرف
ایالت کبری از بابت ماه رجب ۱۳۲۴

تهران

جواب نمره ۲۲۸ - ۱۰۴ کلمه جمادی الثانی که ۷ رجب رسیده

جناب مستطاب اجل اکرم حاجی آصف‌الدوله فرمانفرمای مملکت خراسان - دام اقباله - با مفتاح کارگذاری تلگراف جناب عالی در باب

د ل غ ع ص ظ

رسید وقتی که د ل ع ع ق ب

س ای ه ص م غ ن ر ه ض ب
البتہ باید اح ص
ع ق ب ج ع ذ غ ش ص ص د س به هر حال ه ز ج
رود ر غ ذ ل ض ز ز غ ی ل د ح ی م خ
دل غ غ ش ص ل ح ص اس ش د ط خ م ظ
ه د ص ش ی ذ
و به جنابعالی ی ش ض د خ ی
م اغ ه د ک ر ل ش ل ع ذ ر ع ه م ب ک
ن ل ج س ج م د ل و س ه ر ل ر ذ باید
قدغن فرمائید س ج م د ل غ ع ج س ظ ض ع
م ک غ س ظ ص س ه ر اص ق ط س ز د خ ی
م ک غ س ال س ه ط ذ وا ط س ز ص و ذ
به کارگذار هم تلگراف می شود د م ا ل ح ص اس ش
غ ش ص ص ق ج منتظر جواب و نتیجه هستم
مشیرالدوله ۷ رجب المرجب ۱۳۲۴

مخابرات و رمز خراسان

ماه رجب ۱۳۲۴

۷۵

جواب نمره ۲۴ - ۷۰ کلمه ماه جمادی الثانی سرخس

حضور مبارک حضرت فرمانفرمای - روحی فداه - تلگراف مبارک جهت آمدن حکومت سرخس روس به خاک مقدس و محل اموال منهوبه و قتل مکاریها

زیارت شد جهت استفسار نزد معزی الیه فرستاده تاکنون هم چه مأموریتی به ایشان نرسیده چاکر منتظر است هر وقت برسد و بیابند همراه برود تمام علامات را مدلل بدارد. بودن محمدرضاخان هم برای اطلاعات که دارد وقت آمدن پرستاد است بعد به تجن برود. چاکر محمد یوسف ۳ رجب المرجب ۱۳۲۴

تهران نمره ۹۷ - ۶۵۲ کلمه

به توسط جناب مستطاب اجل اکرم آقای سردار افخم - دام اقباله - العالی حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد والا آقای امیر کبیر نایب السلطنه وزیر جنگ روحی فداه همه آرزوی فدوی آنست که خاطر مبارک از خدمات نالایق فدوی راضی و خرسند بوده و مخصوصاً استدعا داشته و همیشه درصدد بوده ام که خدا نکرده مورد بی مرحمتی واقع نشوم. امروز خدمت انتظام مملکت خراسان و سیستان به فدوی راجع و این سال سیم است که لله الحمد برخلاف همه ولایات امور خراسان از هر جهت قرین انتظام و مقاصد دولت تماماً مجری و انجام شده است. مسلم است پیشرفت خدمت با توجهات اولیای دولت می شود

والاً از فدوی کاری ساخته نیست. از اینکه فدوی را مسئول انتظام این مملکت مقرر فرموده‌اند مجبور است بر حفظ نیکنامی و بقای نظم آنچه را صلاح دولت و مملکت می‌داند به عرض برساند.

مقرر شوکت‌الدوله حاکم باخرز نباشد و محمد اسماعیل خان هم سرکرده و رئیس ایل هزاره نباشد محمدرضاخان در سر باقی و برقرار بماند. حالا شش ماه از سال می‌گذرد و شوکت‌الدوله شش ماه است حاکم باخرز شده مأموریت محمد اسماعیل خان هم به سرکردگی و ریاست ایل هزاره قریب دو ماه است همچنانکه قریب چهل روز قبل به توسط جناب سالار مکرّم این تفصیل را به عرض رسانید حکومت شوکت‌الدوله و مأموریت محمد اسماعیل خان بی‌جهت و بی‌ملاحظه شود. شوکت‌الدوله هم تازه حاکم باخرز شده و از اول و اغلب اوقات حکومت باخرز با تیمور بوده. الان هم تمام اهالی باخرز راضی و شاکر می‌باشند بلکه حکومت به باخرز محض تظلم باخرزی از محمدرضاخان و خواهش اهالی به شوکت‌الدوله بود حالا شوکت‌الدوله را از حکومت باخرز و محمد اسماعیل خان را از سرکردگی به چه تقصیر و کدام غرض باید معزول کرد و حال آنکه هر کسی مطلع باشد و بصیرت داشته باشد بودن هزاره را در باخرز و مخصوصاً با سرکردگی محمدرضاخان خیانت بزرگی است. اگر تلگراف و تظلمی هم از باخرز و هزاره از شوکت‌الدوله و محمد اسماعیل خان بوده است مسلم است از مجعولات محمدرضاخان است. حالا هم چند روز است که محمدرضاخان از باخرز حرکت بلکه فرار کرده است یا به مشهد یا به تهران خواهد آمد.

گذشته از همه اینها که دو سال است تمام باخرزی و هزاره از محمدرضاخان شکایت و تظلم کرده‌اند به احکام اولیای دولت او مقرض شده است. نوکر و سرکرده را با کدام تقصیر می‌توان معزول و تنبیه کرد. یک سوار هزاره از سیستان چند ماه قبل فرار نکرد و حکم شدید صادر نکرد که سرکرده ایشان را مغولاً به تهران بفرستیم. از طرف ریاست قشون مگر مأمور نرفت آن را به مشهد و تهران بفرستند یا با مأمور چه رفتار کرد. در این دو سال چه وقت در مشهد حاضر شد که جواب متظلمین باخرزی و هزاره را که هر روز از تهران تأکید در احقاق حق آنها می‌فرمودند بشود. با این تفصیل‌ها صلاح دولت و مملکت هست که به خاطر عرض دو نفر که پنج ماه قبل محمدرضاخان به تهران فرستاد یا به جهت عرایض مجعول محمدرضاخان تغییر حاکم و سرکرده داد و انتظام و امنیت مملکت و سرحد را منتظر شد. البته امروز و همه وقت هر کسی را دولت برای انتظام مملکت و حصول مقاصد و مصالح خودش می‌خواهد. در صورتی که فدوی مسئول نباشم و انتظام آن سرحد را از محمدرضاخان و امثال آن می‌خواهند ابداً عرضی ندارم. با کمال افتخار و تشکر اطاعت دارم و اگر واقعاً این خدمت را از فدوی می‌خواهند با نظر مرحمت و توجه ملاحظه فرمایند. حق خدمات و بصیرت و اطلاع فدوی این‌طور نیست امر امر مبارک است. فدوی منتظر بوده و هستم که محمدرضاخان را باید دولت تنبیه بلکه سیاست نماید که مدتی اسباب بقای نظم این مملکت بشود. این دو نفری را هم که در تهران می‌باشند مغولاً مراجعت بدهند. خدای واحد شاهد است فقط برای صرفه و صلاح دولت را عرض کرده و عمل نموده‌ام. در باب نظر علی خان قرائن هم به استدعای موارد حکم دولتی باشد الله خان پسر عبدالرضاخان واگذار شد. حالا مذکور... می‌شود برای نظر علیخان حکم صادر می‌نماید. فدوی به میل شخصی کاری نکرده‌ام و به غیر صلاح مملکت و دولت عرض نکرده و نخواهم کرد.

آصفالدوله نهم رجب المرجب

جواب نمره ۹۷ - ۱۱۲ کلمه

جناب مستطاب اجل اکرم حاجی آصفالدوله والی مملکت خراسان و سیستان تلگراف جنابعالی را در مسئله سواره هزاره و حکومت باخرز عیناً رای عرض خاک پای جواهرآسای اقدس همایون روحنا فداه تقدیم داشتیم. دستخط جهان مطاع مبارک این طور شرف صدر یافت که عیناً درج می‌شود. حکم همان است که سابقاً فرموده‌ایم. باید حکومت باخرز از شوکت الدوله خلع و یک نفر حاکم از اینجا معین و روانه شود. ریاست ایل و سواره باید با خود محمدرضاخان شجاع الملک باشد. همین طور هم به حاجی آصفالدوله تلگراف کنید سواره قراتیه هم به نظر علی‌خان واگذار شود، برای این خدمت قابل و کافی تر است.

نایب السلطنه امیر کبیر ۱۷ رجب المرجب

تهران نمره ۱۵۸ - ۶۰ کلمه

جناب مستطاب اجل سردار فیروز - دام اقباله - العالی پست از شما و شهاب الملک و اقبال السلطان کاغذ نداشت. چندی قبل برات فرستاده بودم رسید آن را ننوشته‌اند که تلگراف به شهاب الملک کرده بودم جواب ننوشته است. برای آن کارها که شهاب الملک رفته بود با شهاب الملک مذاکره فرمائید. اگر لازم است از اینجا آدمی بفرستم. آصفالدوله ۱۷ رجب

جواب نمره ۱۵۸ - ۸۰ کلمه ۱۷ رجب

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اکرم امجد اسعد اعظم آقای آصفالدوله - مد ظله العالی - دستخط مبارک تلگرافی امروز عصر که جمعه هفدهم است زیارت نموده، از سلامتی وجود مقدس مبارک تشکرات خداوندی را بجا آورده، حالات همگی ماها بحمدالله از تصدق فرق مبارک در نهایت سلامتی است. جناب شهابالملک دیروز در شهر بوده غروب معاودت نموده از پست عریضه عرض شده است و عرض خواهد شد. برات هم رسیده گرفته شد. فرستادن آدم هم تا رسیدن عریضه تأمل فرمایند.

سردار فیروز ۱۸ رجب المرجب

تهران نمره ۲۰۶ - ۱۱۷ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف بندگان آقای صدراعظم - مد ظله العالی - حالا که روز ۲۲ است تلگرافی از باخرز رسید که حکم تلگرافی از مقام منبع وزارت جلیله جنگ به محمدمطاهرخان سرتیپ قزاق رسیده است که محمد اسماعیل خان بدون حکم است. ایل و سوار هزاره با محمدرضاخان است. حاکم باخرز هم معزول است، حاکم دیگر معین خواهد شد. با این احکام و این وضع انصاف بدهید می‌توان متعهد نظم و مالیات شد یا خیر. یک ماه بیشتر است بنده از زیارت این احکام در حقیقت تعطیل کرده ام و فعلاً استدعای احضار دارم و صریحاً عرض می‌کنم از این بنده خدمت پیشرفت ندارد. بی جهت اسباب بی‌نظمی مملکت فراهم نگردد.

آصفالدوله ۲۲ رجب

تهران نمره ۲۰۷ - ۶۷۰ کلمه

خدمت ذی شوکت جناب مستطاب اجل اکرم آقای مشیرالملک - دام اقباله - العالی از مقام منبع صدارت عظمی بعضی به واسطه عارضین صادر می‌شود. جواب آنها را احتمال می‌هیم به عرض نمی‌رسانند. من جمله از بابت حکومت باخرز و سرکردگی ایل و سواره هزاره است. بعد از تقصیرات متعدد و شکایات متمادی و متوالی اهل باخرز و ایل و سواره هزاره شش ماه قبل از این بر حسب حکم اولیای دولت و خواهش اهالی محل حکومت باخرز به شوکت الدوله واگذار شد. همچنین بعد از فرار سوار هزاره از سیستان و شکایات ایل هزاره و باخرزی و احضار محمدرضاخان به تهران و خراسان و تقاعد و شرارت مشارالیه ناچار این و سوار هزاره به محمد اسماعیل خان واگذار کردند. خود محمدرضاخان هم نمی‌توانست به واسطه سوء رفتار خودش در میان هزاره توقف نماید. قراراً به تهران آمده است. دیگر تقصیر عارض و شوکت الدوله و محمد اسماعیل خان کی و چه چیز است. حمایت امان الله میرزا با وعده های دروغ یار است محمدرضاخان این قدر قابل و اهمیت نباید داشته باشد که حتماً باید محمدرضاخان سرکرده هزاره باشد و حکم هم برای باخرز از رکاب مأمور گردد.

فقره دیگر شجاع الدوله عرض می‌نماید احکام در ضبط املاک او به رئیس گمرک قوچان صادر می‌شود که املاک او را ضبط نمایند. شجاع الدوله تا به حال در تهران معاون التجار و رئیس التجار هم احضار شدند حالا چه شده است که املاک مردم را بدون رسیدگی به مجرد عرض شجاع الدوله معلوم الحال باید رئیس گمرک ضبط نماید. به خود بنده هم صریحاً حکم بفرمایند که مال زید را بدون رسیدگی و تحقیق به فلان عمرو بدهند فوراً اطاعت خواهد کرد.

دیگر دخالت رئیس گمرک به این امورات بجز اسباب بی‌نظمی و تجری مفسدین و اشرار چه حاصلی دارد. در این دو سه ماه کدامیک ملک شجاع الدوله را بنده یا دیگری تصرف کرده است. سه سال است املاک را به صنایع مختلفه فروخته و معامله کرده است. حالا چگونه می‌شود ملک و مال مردم را به توسط رئیس گمرک گرفت و شجاع الدوله داد. من جمله از بابت حاجی ملک التجار حکم تلگرافی زیارت کردم. از روی اطمینان و به تحقیق عرض می‌کنم که ابداً به املاک ملک التجار مأمور نرفته و دیناری به ملک و رعیت او خسارت وارد نشده است. مقرر بفرمائید ملک التجار معین نماید به کدام ملک او مأمور فرستاده و به کدام آدم و رعیت او تعدی شده است. اگر به آدم‌های ملک التجار گفته باشد به املاک مردم و کار آنها دخالت ننمائید اسباب اینقدر شکایت و اتهام نباید بشود. ملک التجار عرض کرده است تسعیر غله او را موافق حکم وزارت جلیله مالیه محسوب نماید. در صورتی که پارسال و پیرارسال در کتابچه دستورالعمل غله و جنس خودش را از بنده دریافت کرده است. دیگر برای حکم تسعیر غله ملک التجار در چه محلی خواهد بود. مکرر هم این جواب به ملک التجار گفته شده است. حالا هم عرض می‌کنم خوبست این دو فقره را از خود ملک التجار تحقیق بفرمائید به کدام ملک او مأمور رفته و به کدام رعیت او یک دینار خسارت رسیده است. همچنین رشید نظام مأمور گرفتن امرای قوچان بود بدون اطلاع بنده احضار شده است. تلگرافچی شاهرود را مأمور نردین فرموده اند که برادر منصور لشکر را همراه خود برد و در نردین احقاق حق او را بکند. از اینجور امکانات همه روزه صادر می‌شود و مسلم است این جور احکام اسباب بی‌نظمی سرحد خواهد شد.

بنده هیچ وقت داوطلب خدمت و کاری نبوده و نیستم عرض استعفاء را هم از حد نوکری و چاکری دولت خارج میدانم. همین قدر عرض می‌کنم سه سال است مملکت خراسان برخلاف همه جای ایران بی‌صدا منظم بوده است و ترتیب صحیحی نسبت به سایر ممالک ایران پیدا کرده است. امسال هم که دست به وصول اضافه مالیات ممیزی زده شده است. با این ترتیبات جز بدنامی و عدم پیشرفت امور چیزی به نظر نمی‌آید. اگر احضارم می‌فرمودند خیلی متشکر می‌شدم. آصفالدوله ۲۳ رجب

جواب نمره ۲۰۷ - ۳۵۰ کلمه

جناب مستطاب اجل اکرم آقای حاج آصفالدوله حکمران خراسان و سیستان - دام اقباله - تلگراف جنابعالی رسید. ملاحظه شد در باب شجاع الملک مشارالیه به دربار معدلت مدار متظلم است و علاوه بر آن بعضی تلگرافات هم از ایل هزاره رسید که معلوم می‌شود حکومت شوکت الدوله اسباب ظهور مفسده است و حکم مطاع همایونی این طور شرف صدور یافته که حکومت آنجا باید به شخص خارجی که مطلقاً از هزاره و از تیموری نباشد واگذار شود. این است حسب امر مبارک محض آسایش اهالی و رفع ظهور مفسده زحمت می‌دهم که باید در ایصال وصول این تلگراف حاکم دیگری که از هزاره یا از تیموری نباشد تعیین و روانه نمایند. در باب شجاع الدوله هم مشارالیه در تهران و طرف ادعای بانک است و از او که طلب بانک مطالبه می‌شود می‌گوید که تمسکات متعدد به اسم بانک و غیر از او گرفته‌اند و وجه را دیگران گرفته‌اند و بالفعل هم املاکی که خود و عیالش در قوچان دارند حکومت آنجا به تصرف دیگران داده است. چون می‌بایست به تظلمات او به دقت رسیدگی و احقاق حق شود حکم مؤکد همایونی شرف صدر یافت که مداخله به املاک عیال او نشود و به تظلمات او رسیدگی شود. به جناب مستطاب عالی و حکومت قوچان مراتب تلگراف شد که چون شکایت بانک باید به عمل بیاید املاک عیال او و املاک خود او که بیع شرط دیگری نیست در دست رئیس گمرک قوچان که هم نوکر دولت و هم بی‌طرف است، باشد تا بعد رسیدگی و احقاق حق شود. حکومت قوچان با این حکم صریح آدم رئیس بانک را گرفته محبوس داشتند. اسباب زحمت شده است. حسب امر مبارک باید در وصول این تگراف قدغن فرمائید املاک مزبور. در دست رئیس گمرک بوده و آدم او را که نگاه داشته‌اند رها کرده و ترضیه رئیس گمرک را به عمل بیاورند تا در ثانی بعد از رسیدگی به اظهارات بانک و شجاع الدوله رئیس التجار قرار قاطع داده شود هر اقدامی لازم است به عمل بیاید. عجلتاً چون حاکم قوچان برخلاف حکم تلگرافی رفتار کرده و نسبت به رئیس گمرک بی‌قاعده حرکت نموده باید زودتر جبران این رفتار نموده اطلاع بدهند و الا احضار تهران و مورد مجازات سخت خواهد شد.

مشیرالدوله ۲۹ رجب المرجب

تهران نمره ۲۲۱ - ۲۵۶ کلمه

به توسط جناب مستطاب اجل اکرم آقای مشیرالملک - دام اقباله - عالی حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اجل اشرف آقای صدراعظم - مدظله عالی - مقرر فرموده‌اند که سابقاً حسب الامر مقرر فرموده بودند حکومت و سرکرده و رئیس ایل سواره را تغییر داده همان محمدرضاخان را در ریاست سوار ابقا نمایم. سابقاً این طور حکم فرموده بودند. تفصیل عرض محمدرضاخان و از عقیده و اقدامات سابق این بنده

استفسار فرموده بودند شرح حال پنجاه سال آنها را تقریباً عرض کرده بودم. شاید جواب به دست عارض افتاده به عرض نرسانده‌اند. عقاید خود را هم عرض کرده بودم که از اول سال به واسطه سابقه و خواهش اهل باخرز حکومت را به شوکت الدوله واگذار نمودم. شکایات ایل و سوار هزاره هم از اندازه گذشت. سوار هزاره هم از سیستان فرار کرده به حکم دولت محمدرضاخان را معزول و محمد اسماعیل خان منصوب شد. حالا هم به هیچ وجه اهل باخرز از حکومت خودشان و ایل و سوار هزاره هم از سرکرده خودشان شکایت ندارند. در این صورت به کدام ملاحظه نظم و سیاست می‌توان بی‌تقصیر به میل و وعده‌های دروغ محمدرضاخان و وسایط آن این تغییرات را در سرحد داد و آن وقت منتظر نظم مملکت بود. حالا هم که محمدرضاخان فراراً به تهران آمده است مقتضی سیاست و نظم این است به عرض عارضین رسیده محمدرضاخان را تنبیه فرمایند که دیگر سواری از سر خدمت فرار ننماید و این جور تقاعدها و خودسری‌ها هم در سرحد کس نکند. آصفالدوله ۲۳ رجب المرجب

تهران نمره ۲۲۲ - ۲۶۸ کلمه

حضور مهر ظهور حضرت مستطاب اشرف امجد ارفع بندگان آقای صدراعظم مدظله العالی در باب املاک شجاعالدوله مقرر فرموده‌اند به تصرف رئیس گمرک بدهند. املاک شجاع الدوله یا دیگران هیچ وقت در تصرف و در تحت اختیار حکام و غیره نبوده است. هر کس مالک ملک خویش بوده این املاک را که شجاع الدوله عرض می‌نماید چه وقت این بنده یا دیگری تصرف کرده‌اند. هر کس در این مسئله عرض کرده‌اند مقاصد دیگر دارد. بنده هیچ وقت به عزل شجاع الدوله از قوچان تصدیق نداشته و ندارم. احکام تلگرافی و کتبی حضرت مستطاب اشرف عالی حاضر است که پارسال و پیرارسال در تعدیات شجاع الدوله و بجنوردی‌ها صادر فرموده‌اند. بعد از احکام مؤکد این بنده امتثال امر دولت را کرده‌ام. حالا هم اگر این املاک را از دست متصرفین این بنده گرفته به گمرک بدهم، مالیات این املاک را کی خواهد داد. لامحاله یک نفر مالیات را تقبل نماید فوراً املاک را به تصرف آن بدهم. املاک مال شجاع الدوله یا هر کس باشد به حاکم قوچان و غیره ابداً تفاوت ندارد اما قدری به دقت توجه بفرمائید مقصود از این عرایض و صدور این احکام معین و واضح است خوب است مقرر فرمایند رئیس گمرک متعرض نباشد. اسناد متصرفین را با چاپاری بخواهند اگر بدون سند شرعی تصرف کرده‌اند این بنده حسب الامر آنها را تنبیه و جریمه خواهم کرد و اگر اسناد معتبر و صحیح بود، آن وقت به آن کس که این احکام را می‌نماید جزایی داده شود که به هوا و هوس اسباب بی‌نظمی و اغتشاش یک مملکت و سرحد را فراهم ننماید.

آصفالدوله ۲۳ رجب

تهران نمره ۲۵۶ - ۲۰۲ کلمه

به توسط جناب مستطاب اجل آقای مشیرالملک - دام اقباله - حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف اکرم امجد افخم بندگان آقای صدراعظم - مدظله العالی از روی کمال ارادت و خلوص این مختصر را عرض می‌نمایم که
ن ق س ق د ن ر ظ ح غ ش ف ن س ف ر ظ ح

ه ف ض ج ط د ق د ن ش ض د ر ظ ح ر ظ و
 ش ض و و ج خ ن ذ ج ط ر ی ظ ص ش ی ه و
 ط ل ع خ ق ذ ص ر ض خ ی ع ط ر ق غ ج ظ
 ش د ی ر ظ ح ا ر ز خ ظ ف س د ر ا ر ض
 خ ظ ف ص م ع ر ظ ح ظ ض د ن ذ ی د ج ز
 ظ ج ن ی ه و خ ظ ف ج م ق ر ظ ح د ز ی
 و ای د ج ز ز ج ع ل ط ق ن ذ ج ج ط ع
 ن ه س ر ظ ح ر ظ و ش ض د
 حضرت مستطاب اشرف ح ه ا ر ظ ح ف ج ع ر ظ ل د س ن
 ن ط ح ذ ه س خ ق ذ س م غ ف ش ذ غ ج ظ
 ش ن ل س ج ط ج ط غ م د ت ز ا ج ن ذ ی
 و س ن غ د ع خ س ق ق ظ ی غ ق ا ر ظ ح
 د ل ظ ف ذ ل ر ظ ح د ز ن د ص ر ظ ح
 ی د ض ر ط خ و س ن ن ض خ خ ف ض ز ش ا
 و د ض ذ ر د ه ص غ خ ق ب د ج ز ص ج ل
 ش و ذ ن ق ش ط ج ا د ج ز ع ی ظ ش و ذ
 ق ظ ی غ ذ ن ظ ذ ل ر ظ ح ظ ز ه د ز ص
 و ش ذ ش و ذ ف ض ع ا ط ق ق م د
 متعرضین افتاده است ناچاره ظ د ش م خ ی ب ض د ج ز
 ن ذ ج و د غ ض ع ط ط ب س ش س ظ ل ب ف
 و ب ف غ د ع و ر و ن ذ ج م ذ ض ر ظ ح
 ف ب ل

حضرت مستطاب اشرف میشوم با دیگران خ س ق
 و ح س ف م ط ج ی ه ی ر ا ط ر ی ه ذ ق
 ن ذ ی د ج ز ن ذ ج غ د ی ظ ز ه ا ب ع
 البته به مقتضای آن توجه و مرحمت خواهند فرمود

آصفالدوله ۲۹ رجب المرجب

جواب نمره ۲۵۶ - ۳۵۳ کلمه

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای حاج آصفالدوله - دام اقباله - تلگراف جناب مستطاب عالی

در مسئله

ط ج ف ی ب خ ر ظ ح ص ح ف ط ص د خ ق ب
 ر ظ ح د ب ف ن ذ ر غ م ب م ص ض و اینکه در این مدت اهالی ن ذ ر غ و

ب م ص ذ ل خ ر
 ظ غ ل ی ب م م ق ب داشته حالا اگر ن ط ع
 ع س م ق ط ش و از جناب عالی ع د ظ ج د ح
 اسباب عدم س ط ز ذ ه س ن ظ ح ج ذ س ع ش ن
 ص ح ف ا ن س خ غ ز خواهد بود رسیده از تفصیل مطلع شدم به حسن رفتار دولت
 خواهی جناب عالی کمال اطمینان حاصل است چطور ع ن ق ش و ف ض ا ف غ د ز و ه
 ص

ذ س ن ن ض خ ز ا ج ط ز ل م ب ی خ ل ح
 غ د ع
 که در نهایت خوبی و نظم و حسن سلوک مملکتی رال ه و
 ر ظ ح ل ن ش نگاه داشته اید ع ن ز ش ع
 ن ف ب ف و ط ن ا ه ذ ر د و ب ف ن ذ ر
 غ ج س غ ا ط ذ ح ز ع د ظ ر ظ ح خ س ب
 خ س ق ن ذ ر و ه ص ط ر ظ ر ط ح ش س ظ
 با خاطر آسوده ف ه ب ذ ه س غ ج س ن ا ه
 و مخصوصاً در عملان س خ غ ز ن ر و ر غ ب
 اهتمام نمائید که ن ض خ غ و ح ص ح م از هر جهت در ع ظ ذ ج ض د غ د ع
 صورت انجام یابد و از این م ذ ک و ه ص ش ا و ظ ص ض ن ذ ج
 د ز ص ص ه ا ظ و ن در باب ط ج ف ی ب خ
 ر ظ ح تفصیل که نوشته اید شکل کار ص ل ظ ط ر ص
 ذ ر د ن ذ ر ل و ظ ط ج ف ی ب خ ن ذ ج
 ص ی ق ر ظ ح و ه ل م ش ط خ غ ز ذ ر د
 ن ذ ر ن م ش ل و د ظ ن س ش و ز ر ظ ح
 ف خ ط خ غ ز ذ ر د در این هست می شود ن ط ع
 ز ج غ ج ش ض باید همان طور که سابقاً او امر همایونی را ابلاغ کرده ام و ب ف د ج ز ل خ
 ر ظ غ ل ی ب م

غ ذ ج ج ش ع یک نفر دیگر را ه س د ر ظ ح
 غ ج ل ط ج ف ی ب خ د ج ز خ س ق ف د ظ
 ل ی ف ق غ ع و در کار م ظ و ن ض ظ ر ظ ح
 ط ض د
 مستقل بدارید و ن ذ ج ن م ش
 مهربانی بکنید که رفع پاره محظورات شود ر ظ ح د س ن م ذ ض
 نیفتیم زود منتظر جوابم توجه عاجلی در این کار نموده من ر ظ ح

پیام بهارستان / د. س. ش. ۴، س. ۲، ش. ۱۶ / تابستان ۱۳۹۱

غ ج ع د س ن ن ذ م آسوده کنید و اینطور در مسئله
ن ق ش ط ر ق ط ج ا ط ج ا ر ظ ح ال و
ص ش ق ط ف ن ذ ر د ن ذ ج د خ ط ز ع ح
ذ ی ب واگذار کرده در این باب تلگرافاً نوشتیم ل خ ر د خ ط
ز ع ح تقویت نمائید ر ظ ح ن ذ ج و ح ق

ذی بتأکید کنید کمال موافقت را در پیشرفت کار او به عمل آورده ترضیه د خ ط ز ع ج د ج ز به عمل
آورده جواب در این فقره نداده‌اید مخصوصاً می‌نویسم در این خصوص هم توجه لازم مرعی داشته زود در
هر دو فقره جواب بدهید. مشیرالدوله ۲ شعبان
تهران نمره ۲۶۰ - ۳۳۲ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع اسعد آقای صدراعظم - مدظله العالی
تقی خان را برای حساب جناب حاجی ملک التجار احضار فرموده بودند تأکید کردم که زود حرکت نموده
شرفیاب شود. به املاک جناب معزی الیه این بنده مأمور نفرستاده دیناری هم تعدی و خسارت به آدم و
رعیت ایشان وارد نشده است. ترکیه و فریذی و بعضی املاک رعیت و غیره با تقی خان جمع و خرج می‌شد
پارسال و امسال خواسته جداگانه جمع و خرج بشود خودشان مالیاتشان را بدهند. اگر مطلب غیر از این است
جناب حاجی ملک به اسم و رسم عرض نمایند که به کدام ملک ایشان مأمور رفته یا به کدام آدم و رعیت
ایشان خسارت وارد شده است. بدون تردید و اختلاف این است که عرض کرده ام. اما در باب مالیات و
ممیزی املاک جناب حاجی ملک التجار در این ممیزی جدید که بعضی از املاکشان ممیزی شده سه هزار
و ششصد و کسری مالیات نقدی و قریب یکهزار و پنجاه خروار غله و دویست و بیست و پنج خروار شلتوک
و کسری هم گاه مالیات املاک است البته به اقساط پرداخته و خواهند پرداخت. نمی‌دانم بعد از ممیزی هم
تخفیف و تسعیر خواهد بود یا خیر. یک فقره هم در باب تسعیر غله پارسال ایشان است. پارسال و پیرارسال
ابداً در کتابچه دستورالعمل غله تسعیر شده جنس جمع و خرج کرده باقی جنس را بالتمام از این بنده دریافت
نموده. در این صورت حکم موضوع و قبول نخواهد داشت. باید مقرر فرمایند باقی مالیاتی پارسال را از نقد
و جنس بپردازند. حاجی حسین آقا به منزله فرزند این بنده است و با خود جناب حاجی ملک التجار هم
همیشه طرف خصوصیت بوده هیچ وقت محظوری در بین نبوده است. امر ممیزی با مطالبه مالیات و تجزیه
املاک مردم عمومی و ادای تکلیف است نباید اسباب ملالت و کدورت واقع شود. بعدها هم برحسب امر
مبارک بیشتر مراقب نظم املاک و علایق ایشان و آسایش حاجی حسین آقا خواهیم بود.

آصفالدوله ۲۹ رجب المرجب

نمره ۱۰ - ۴۲ کلمه

خدمت جناب مستطاب شریعتمدار آقای نظام العلما - دامت برکاته - سلامت و اقبال جناب مستطاب
عالی از خداوند مسئلت می‌نمایم. جناب سعیدالسلطنه با کمال اظهار مرحمت احضار و روز سه‌شنبه، نهایت
سلامت حرکت می‌نماید.

آصفالدوله ۵ رجب

جواب نمره ۱۰ - ۶۲ کلمه

جناب مستطاب اجل آقای آصفالدوله - دام اجلاله - انشاءالله همیشه خوش باشید. احضار فرزندی و توجهات مخصوصه عالی به حال ایشان از بدو ورود تا به حال مایه تشکر امتنان وضع خانواده جلیله جناب اجل عالی با خانواده سیادت همیشه همین طورها بوده. انشاءالله جد سادات نیز همه اوقات ناصر و معین خواهد بود.

محمد رفیع طباطبایی ۸ رجب المرجب

کاشان جواب نمره ۳ - ۶۵ کلمه

ماه جمادی الثانی که هستم رجب رسید خدمت حضرت مستطاب اجل اکرم آقای حاجی آصفالدوله دامت شوکتہ مراسم میزوله متشکر، تأخیر عرض جواب به علت بودن در بیلاقات کاشان بود. این چند روزه انشاءالله به طرف تهران حرکت می‌کنم. خیال و عقاید خود را با پست عرضه می‌دارم تا چه پیش افتد و چه در نظر آید. عجلتاً عرض می‌کنم حیف باشد دل دانا که مشوش باشد.

غلامحسین غفار ۸ رجب

سبزوار نمره ۹ - ۴۰ کلمه

خدمت ذی مکرمت جناب مستطاب اجل اکرم افخم آقای مشیرالسلطنه دامت شوکتہ العالی انشاءالله مزاج مبارک قرین اعتدال و با سلامت و اقبال بزودی وارد تهران می‌شوید. جناب سعیدالسلطنه احضار شده پس فردا حرکت می‌نمایند.

آصفالدوله ۵ رجب

جواب نمره ۹ - ۸۵ کلمه

خدمت ذی شوکت جناب مستطاب حضرت ایالت - دام اقباله

تلگراف جنابعالی غروب پنجم در منزل جناب مستطاب آقای حاجی میرزا حسین مجتهد رسید. از مهمانی‌های جنابعالی و حقیقت سلامت مزاج عالی خوشوقت شدم. از احضار جناب آقای سعیدالسلطنه دیگر نیز خوشوقت شدم. تلگرافی نوشته بودم برای تهران که تلگراف حضرت عالی رسید، دیدم لازم نیست جناب مستطاب آقا شیخ احمد سلمه اله را سلام می‌رسانم. فردا صبح انشاءالله حرکت به طرف عباس آباد است.

مشیرالسلطنه ۶ رجب

سبزوار نمره ۴۶ - ۵۷ کلمه

جناب حاجی معززالملک حاجی میرزا آقای خرازی فروش که از تهران مغضوباً آورده بودند. کوسج و کوتاه قد است. دو روز قبل به طرف تهران حرکت کرده است. امروز که پنجشنبه بیست و سیم است اطلاع می‌دهم در سبزوار او را توقیف نمایند و اگر رفته باشد بفرستید از مزینان و میاندشت او را معاودت بدهند.

آصفالدوله ۲۳ رجب

جواب نمره ۴۶ - ۴۵ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اشرف افخم اعظم ایالت کبری - روحی فداه
میرزا آقای خرازی فروش گویا... تبدیل گذشته که در دفتر کار به خانه اسم عوض گفتند مزبلستان و
غیره تلگراف شد چیزی فهمیده نشد مراقب هست

چاکر کریم داد. ۲۵ رجب

نمره ۹ - ۲۱ کلمه

نواب والا مصطفی میرزا علی اکبر خان را خواسته‌ام تا حال نفرستاده‌اید. البته بدون عذر معجلاً روانه
مشهد نمائید. آصف‌الدوله ۷ رجب

جواب نمره ۹ - ۳۱ کلمه

آستان مبارک روحی فداه شاهزاده حکمران به قصد خبرگیری املاک به دهات نزدیک علی اکبر خان
رفته‌اند. علی‌الحساب مخفی شده این دو روزه دستگیر و روانه می‌شود.

چاکر مجتبی ۸ رجب

سیستان نمره ۴ - ۴۸ کلمه

به توسط مقرب الخاقان هادی خان یاور عمده الامر العظام میر معصوم خان نایب الحکومه آمدن
میرحسین سلطان خیلی طول کشید. اگر تاکنون حرکت نکرده هادی خان مأمور است میرزا فرشیدخان را
با اسناد خرج لویئیل و نیلان نیل سیستان فوراً حرکت بدهید.

آصف‌الدوله ۱۳ رجب

جواب نمره ۴ - ۲۸ کلمه

مقام منبع ایالت کبری روحی فداه تلگراف مبارک که میرحسین سلطان عازم شرفیابی است زیارت
عودت نماید یا شرفیاب شود منوط به امر مبارک است.

معصوم ۱۵ رجب

سیستان نمره ۵ - ۲۵ کلمه

جناب جلالت مآب ممتحن السلطنه - دام اقباله - فوج قرائی سواره تیموری و هزاره توپچی نهانندی
فعلاً موجودی در سیستان چند نفر حاضرند. فوراً اطلاع بدهید.

آصف‌الدوله ۱۵ رجب المرجب

جواب نمره ۵ - ۸۵ کلمه

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اعظم عالی آقای حاجی آصف‌الدوله - دام ظلّه العالی
قراتیه از احضار سرباز و سوار مانع اجماع آنها را موجب بروز طاعون می‌دید از این جهت سان دیدن
تأخیر شد. ناچار چند مأمور امین به قراء فرستاده عده آنها را معین صورت جزء فردا فرد باییت تقدیم نماید
و حسب الامر هم فوری تخمیناً عرض نموده فوج قرائی پانصد نفر سوار تیموری و هزاره هشتاد نفر اغلب
سوار و سرباز مأمور قراتیه هستند توپچی هجده نفر می‌باشد.

ممتحن السلطنه ۱۶ رجب

مجموعه مخابرات آصف‌الدوله از خراسان... / محمد گلبن

سیستان نمره ۶ - ۲۵ کلمه

عمده الامراء العظام نایب الحکومه میرحسین سلطان چرا تاکنون معطل شده البته فوراً با اسناد به چپاری

بفرستید. آصف‌الدوله ۱۵

جواب نمره ۶ - ۲۷ کلمه

به مقام منیع حضرت اشرف ایالت کبری روحی فداه معطلی میرحسین بیک به ملاحظه درد چشم بوده

و سه روز است حرکت کرده است.

معصوم ۲۰ رجب

خاف نمره ۸ - ۳۸ کلمه

عمده الامراء العظام شوک تالسلطنه زید عمره حاجی خان یاور مأمور سوار گرفتن سارق و قاتل است. به

ورود این تلگراف قاتل و سارق را تحویل مأمور و سوار قرائی بدهند به مشهد حاضر نمایند.

آصف‌الدوله ۱۸ رجب

جواب نمره ۸ - ۳۷ کلمه

به مقام منیع مبارک بندگان حضرت اشرف روحی فداه دستخط مبارک زیارت امر فرموده‌اند که سارقین

قتل قرائی تسلیم حاجی خان یاور نمایند. تفصیل با سوار عرض شد منتظر جواب خانه زاد.

نصراله ۱۹ رجب

نمره ۳۱ - ۳۴ کلمه

نواب والا مصطفی میرزا چهارصد تومانی که به توسط رسول خان از طایفه بلوچ قرائی جمعی محمد

حسن گرفته‌اید، فوری برات نمائید به صاحبانش برسد و محتاج به آمدن مأمور نشود.

آصف‌الدوله ۱۹ رجب

قوچان نمره ۱۶ - ۲۰ کلمه

عالیجاه آقا جلیل وجود شما در مشهد برای مطلبی لازم است فوراً سوار شده چپاری به مشهد بیائید.

آصف‌الدوله ۲۰ رجب

صورت مخابرات حضرت مستطاب اشرف افخم اعظم

ایالت کبری روحی فداه در شهر شعبان ۱۳۲۴

بقیه جواب نمره ۲۷ شهر رجب کرمان متعلق به جناب ضیاءالسلطان که در غیاب ایشان به اندروه داده

شده است.

۱۵ شهر شعبان ۵۴ کلمه

خدمت حضرت مستطاب اجل اکرم افخم آقای آصف‌الدوله دامت شوکت

کلیه مواجب جناب بنان السلطنه را به جهان پرداختم علاوه بر این مخلص ایشان هم هستم و با کمال

حرارت منتظر... مرحمتی هستم. دو قلتاق جادار ترکمنی خوب که تحمیل قلتاق‌ها را به جناب بنان السلطنه

بفرمائید. فرمانفرما

بقیه جواب نمره ۲۵۶ شهر رجب تهران که در ششم شهر شعبان رسیده ۳۱۰ کلمه خدمت جناب مستطاب اجل اکرم آقای حاجی آصفالدوله - دام اقباله - تلگراف رمز جناب مستطاب عالی به توسط فرزندی مشیرالملک ملاحظه شد. سابقه خصوصیت مخلص با جناب مستطاب عالی محتاج به شرح و بیان نیست و البته در این موقع که من دخیل کار هستم مثل جناب عالی دوست قدیم محترم خود را باید در کار دولت و موافقت و معاونت با خود شریک و وجود جناب عالی را در آن ملک مایه آسایش خیال خود بدانم و با اینکه جنابعالی مأمور محترم دولت در آن سرحد محتاج به همه طور همراهی و تقویت است چه طور تصور نموده‌اید

ن ذ ج ط غ ق متعرضین ی ق خ ط و ا ذ ه س
 ظ ق ا د ج ز ط ج ن ن ا ل خ غ ع ن ض خ
 غ ب س د ج ز ج ح ن ر ظ ح ف ض ص
 در کلیه کارهای خودتان موافق و مساعد ق د ص ق د ص ق ظ د
 ش م خ ی ب ض د ج ز خ س ز ذ ر د غ ش م
 ض ع م بسیار خوب است ا ق ص ر ف ط ن ذ ر
 خ ه س ذ ر د ف غ ص و ه ص د ج ز ی ص ف
 ر ظ ح م ا خ ق ط ع ف ط د ه ط ز
 اما در این چند فقره کاری ذ ر د ل خ ر و ه ص غ ف و
 خ ط ح ق د ص ذ ر د ط ز ه غ ج س ا س ظ
 ی ه و ر ظ ح ن ر و ض ف ذ ه س ظ خ ظ ف
 ح خ ض ذ ی ب ی ه و ذ ر د س ظ ا و ح ع
 و ض ط د ط ف ل ف ه ا و ج ن ذ ج و ب ف
 ل د ک ظ ط ی ط ز ط ر ظ ح خ و ص م س ق
 غ ج ظ ع س م ج ل ز ر ظ ح خ ن ب د س ن
 ع د ظ د خ ط ز ع ح ن ذ ج ن ق ش ط ج ا ع ط ظ ن ذ
 ش س ض ق ظ ی ض ص ف ش ا و ا د ف ن ذ خ
 و ح ه غ ج د ق ص ع غ ج ل و ه ص خ س ق
 ظ ش م ر ط خ ر ظ ح ن ر و و ف ظ ن ط ع
 ع س م ق ط ش ح خ ض ط ج ف ی ب خ خ س ق
 و ض ر ن ذ ر و ه ل خ غ ظ ن ف ج ص ی ق
 ل و ذ ر ظ ح

معلوم است و بندگان اقدس همایون حکم و امر صریح د س ن ع س م ط غ ل ی

ب م ض و ر

ن ع ط ن ر و ن ط ع ع س م ر ظ ح م ظ و
ظ ظ د ر ظ ح ن ظ ض د ج ز ن ذ ج ط ج ف

ی ب خ

واگذار فرموده و ح ق د ای ق ص ع

ل د ی ف ذ ل ذ اش

که رفع این اختلافات بشود و مسلم بدانید ذ ر د ن ذ ر م ر ق د ز ی ع م

و ب ف و ه ص د ج ز ن ذ ر ه ق ص س د ظ

ر ظ ح خ س ب تصدیق دارم و همه نوع آسایش خیال فراهم خواهد شد.

مشیرالدوله

کتابچه مخابرات و کلید رمز... خراسان

در شعبان ۱۳۲۴

۷۶

تهران نمره ۱۳۲ - ۹۲ کلمه

خدمت جناب مستطاب اجل آقای حاج سعیدالسلطنه - دام اقباله - رقیه که به جناب حاجی اعتضاد مرقوم فرموده بودید دیدم. خواهش دارم هر فرمایش امروز تا آخر سال در هر باب به هر کس در خطه خراسان دارید بفرمائید قیمت آن را به جبران آن جواب قبول دارم و تغییر جدید را هم به جنابعالی تبریک می گویم. مواجب رحمت را چه کرده‌اید اطلاع بدهید. ارادت خودم را روز به روز محکم‌تر در تزیید می‌دانم به هیچ وجه نظرم در زیاد کمی جواب تلگراف و غیره نبوده و نیست.

آصفالدوله ۱۹ شعبان

جواب ۱۵ کلمه

متشکر مرحمت از صمیم قلب در هر موقع خدمتگذار تفصیل از پست. فتح الله طباطبائی ۲۱ شعبان

تهران نمره ۱۳۳ - ۵۳ کلمه

خدمت ذی مرحمت جناب مستطاب اجل اکرم افخم آقای مشیرالسلطنه وزیر عدلیه اعظم دامت شوکتہ العالی الطاف خداوند و مراحم سایه خداوند را از روی کمال بندگی و شغف تبریک عرض نموده سلامتی وجود مسعود مبارک و استدامت و مزید اقبال حضرت عالی را همه روزه در آستان قدس خواهانم. آصفالدوله

۱۹ شعبان

جواب ۴۴ کلمه

خدمت ذی شوکت حضرت ایالت - دام اقباله - العالی تلگراف تبریک جنابعالی رسید. لطف عالی زیاد باد. انشاءالله سلامت باشید. خداوند توفیق بدهد که بتوانم اسباب آسایش بندگان خدا بشوم. جناب مستطاب آقا شیخ احمد سلمه الله سلام می‌رسانم.

مشیرالسلطنه ۲۳ شعبان

تهران - نمره ۱۳۴ - ۴۸ کلمه

خدمت ذی شوکت جناب مستطاب اجل اکرم وزیر مخصوص حکمران دارالخلافه - دام اقباله - العالی امید است در مسند فرمانفرمایی مستدام و همیشه قرین اقبال و مقتضی المرام باشید. تبریکات خالصانه و ادعیه خیریه بنده را در حق خودتان مدامی و مستجاب شده قبول بفرمائید.

آصفالدوله ۱۹ شعبان

جواب - ۵۹ کلمه

خدمت ذی رفعت جناب مستطاب اجل اکرم افخم آقای حاج آصفالدوله دامت شوکت از اظهار مرحمت و تبریکی که فرموده‌اید با نهایت ارادت قلبی عرض تشکر دارم و از خداوند و عزت برای وجود مبارک با توفیق تقدیم خدمت خودم امید دارم. انشاءالله مراتب بندگی خود را با پست عرض می‌کنم و منتظر فرمایشات هستم.

غلامحسین غفاری شب ۲۴ شعبان

تهران - نمره ۱۴۷ - ۴۹ کلمه

جناب اجل یمین نظام زید اقباله قبض تنخواه وصولی از بقایا را که تسلیم بانک کرده‌اند طهران آوردند عیناً به جناب میرزا بابا تاجر کاشانی بدهید رسید او را با سایر اسناد مباشرین سیستانی بفرستید که وجه آن را دریافت دارند بلکه زودتر بری الذمه شوید.

آصفالدوله ۲۰ شعبان

جواب - ۴۴ کلمه

حضور مبارک حضرت اشرف ایالت کبری مدظله العالی دوهزار و ششصد قبوض وصولی بانک یکصد قبض ملبوس دوهزار و سیصد و کسری بقیه اسناد مباشرین سیستانی حسب الامر تسلیم جناب میرزا بابا تاجر کاشانی گردید که مشهد حضور مبارک بفرستند.

فدوی عبدالحمید شب ۲۷ شعبان

تهران - نمره ۲۲۲ - ۸۵ کلمه

جناب بنان السلطنه حفظ الله تعالی میرزا اکبر تلگراف کرده است که غله بدهی را حواله انبار تهران کرده‌اند و حال آنکه تیول بود این دو سال هم حواله به قرا سواران می‌کردند تسعیر آن را می‌دادند. جو را هم که به انبار حمل نمی‌نمایند. گندم آن هم آنقدر نیست که کفایت انبار را بکند از دشتک و... به تهران هشت منزل کرایه ده تومان است صرف نخواهد داشت. اگر رفع آن ممکن نیست کرایه را بدهند گندم را حمل انبار نمایند.

آصفالدوله شب ۲۷ شعبان

جواب - ۲۸۰ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری - روحی فداه - در باب غله فاضل تیول قزوین که حواله انبار

شده صورت نداشتیم. از جناب اجل بندگان آقای شهاب الملک تحقیق نمودم مطلع نبودند. شرح تلگراف را به عرض صدارت عظمی رسانیدم فرمودند کرایه غلات تحویل وزیر دربار شده، وزیر دربار فرمودند خرواری سه تومان و پنجهازار کرایه قزوین داده‌اند. حکومت به محل غله انبار را حواله می‌نمایند. مأمورین گرفته حمل می‌کنند. بالاخره قرار شد جو را مُسعر و گندم را در دشتک تحویل گرفته خودشان حمل کنند. منزل دبیر حضور بودم کاغذی از صدق الدوله رسید نوشته بود سیصد و سی و هفت خروار و سی من غله فاضل تیول را حواله انبار نمودم. در باب روده به صورت امتیاز رجوع شد یک فصل نوشته‌اند. روده را قصاب به رضایت به حاجی کاظم بفروشد. حق فروش به غیر ندارند. فصل دیگر نوشته اگر اختلافی مابین قصاب و صاحب امتیاز حاصل شود ایالت مملکتی رسیدگی کرده از روی حقایق حکم نماید. در جواب عریضه قصاب حکم صادر می‌شود. چند نفر از صاحب منصب و نوکر قرائی در تهران از شجیع الملک متظلمند. از تربت هم تلگرافاً فوج شکایت کرده دستخطی در تغییر رئیس و آسایش فوج صادر شد. حضرت اقدس والا وزیر جنگ عریض قرائی و دستخط را دارند غلام دید خودشان مطالب را تلگراف کرده‌اند. کار شجیع الملک سخت شده با پست مشروحاً عرض می‌نماید. چنانچه حضرت عالی اندکی سلوک بفرمائید شجیع الملک معزول و دیگری فوج را خواهد برد. کتابچه‌های ممیزی معلوم نیست چه شده صورت آنها لازم است... وجه ممیزی و تومانی هفت هزار تأکید دارند. تلگراف مجددی رسم فرمودند جناب دبیر حضور مرجعیت تام دارد. از رسیدن جواب عریضه‌اش گله داشت. البته پاکت مهربانی مرقوم می‌فرمائید.

بنان السلطنه شب سلخ شعبان

خاف نمره ۵ - ۶۴ کلمه

عمده الامراء العظام شوکت السلطنه زید عزه از قراری که راپورتاً خبر رسیده شصت نفر افغان براق بسته در دو فرسخی خواف پنجرمه گوسفند کلاتکی‌ها را غارت کرده برده‌اند. مسئول این بی‌نظمی‌ها شخص شما هستید اگر چنانچه تک دید و تنبیه افغان‌ها از عهده شما خارج است تلگرافاً اطلاع بدهید تا ترتیب صحیحی برای حکومت خواف داده شود.

آصفالدوله ۲۳ شعبان

جواب - ۹۳ کلمه

مقام منبع مبارک دو شب قبل جمعی افغان‌ها آمده بالای رضای کلاتکی یک نفر چوپان گرفته صاحب مال‌ها را اطلاع داده عقب افغانها رفتند. چاکر را اطلاع داده سواره را اطلاع دادم با سوار بروید تهرود کردند که کافی‌الممالک باید اجازه بدهد نزد رئیس تلگرافخانه فرستاده ایشان هر قسم بود سوارها فرستاده با صاحب مال‌ها به سارقین رسیده گوسفندها را شر داده فرار کردند بحمدالله حالیه بزغاله نتوانست برود. مکرر عرض کرده‌ام این قسم نگاهداری سرحد ممکن نیست. چاکر به کدام سوار و چه سپاه خود حفظ سرحد داری نمایم.

خانہزاد نصرالله ۲۵ شعبان

کلات نمره ۶ - ۷۳ کلمه

معتهدالسلطان محمد ابراهیم خان حاکم کلات از قراری که خبر رسیده در بین خاکستر ولاین و حرکت سه نفر را مقتول اسب و تفنگ پست را برده‌اند. بدون هیچ عذر قاتلین را باید پیدا نمائید والا هم معزول و هم جریمه خواهید شد. این همه سوار کلات و غیره پس چه کار می‌کنند. هفت نفر سوار افغان هم آنجاها دیده‌اند چرا نگرفته‌اید. فوراً نتیجه اقدامات خودتان را اطلاع بدهید. آصفالدوله غره صیام

جواب - ۱۰۳ کلمه

تلگراف مبارک زیارت شد در هفدهم ماه پست حرکت نموده بیست و نهم ماه معلوم گردید که بین حرکت و خاکستر سواره پست را با دو نفر دیگر مقتول نموده‌اند. چون کشته آنها را به خارج کشیده بودند بعد از یازده روز معلوم شد چاکر حاجی آقا بویک را فوراً با سوار روانه نموده به همه قلعه جات هم اطلاع داده و سواره روانه داشته و از قراری که حرکتی‌ها گفته بودند نه این بوده است آنها را دیده باشند و نگرفته باشند. همه قسم اقدامات شده است نتیجه را به عرض می‌رساند. خانه‌زاد ابراهیم ۳ صیام

بجنورد - نمره ۱۳ - ۲۷ کلمه

جناب شجاع التولیه توقف شما خیلی طول کشید. مسلم است دیگر آنجا کاری ندارید. البته فوراً سوار شده بیائید ببینم تاکنون چه کرده‌اید. آصفالدوله ۲۵ صیام

کتابچه مخابرات خراسان

در رمضان ۱۳۲۴

۷۷

صورت مخابرات حضرت مستطاب اشرف اعظم ایالت کبری روحی فداه در شهر رمضان المبارک ۱۳۲۴ تهران نمره ۳ - ۱۲۷ کلمه

جناب بنان السلطنه اینکه تلگراف می‌نمائید سالار پنج هزار داده است خودش خواهد گرفت شجاع السلطان فلان داده است خودش خواهد گرفت معنی این مذاکرات را نمی‌دانم. دوازده هزار تومان برای سه فقره وجه خواسته‌اید. از این مبلغ پنج هزار سالار داده هفت هزار هم حاجی معاون داده. از طرف شجاع السلطان اگر تنخواهی داده باشد باید پس بدهند یا آنکه شما از تنخواه حاجی معاون معادل پولی که شجاع السلطان داده است نگاه دارید. شجاع السلطان الان حاضر است دیناری نمی‌دهد می‌گوید باید تلگراف از تهران برسد که پول را ندادیم. آن وقت اینجا سه هزار تومان خواهیم داد. من هم اگر فایده نخواهم ضرری هم نمی‌توانم تحمیل نمایم. دیگر حاجی معاون چه تصویری کرده یا چه پولی حواله نماید.

آصفالدوله شب پنجم صیام

جواب نمره ۳ - ۲۶۳ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری روحی فداه عمل شجاع السلطان را موثق الدوله و نجدالسلطنه مذاکره کرده قبض صراف داده بودند قبول نمی‌شد غلام در چهار هزار و هشتصد قطع کرده تقدیم را حواله دادم احکام گرفتیم. کذلک عمل شجاع الملک را در چهار گذرانده حکم گرفتیم. میرزا بابا هفت هزار داده

هزار و هشتصد باقی مانده. سند غلام را دارند در کمال سختی مطالبه می‌کنند. باید هزار و هشتصد را فوری حاجی معاون حواله نماید. حواله هم که شجاع السلطان به موثق الدوله نموده بودند نکول کردند می‌گویند سالار سابق ولا حق چهار هزار و پانصد از بابت جلال السلطان به وزارت جنگ داده بدون سند و سابقه از قوه غلام خارج است مطالبه پول سالار را از نایب السلطنه بنمایم. دیگر جهت ندارد تکلیف ضرری در موارد غیر به حضرت عالی بنمایم. یک مرتبه هم با کمال دقت رجوع و مرور به عرایض تلگرافی غلام بفرمائید چنانچه عیبی اختلافی ندارد مورد تمجید خواهد بود و اگر خللی در خاطر مبارک ماند هم این ضرر ندارد. مسئله قیمت غله باقی دستورالعمل را بیست روز است عرض نموده جواب نرسیده. تسعیر غله ممیزی و غیره هم در میان است. همینقدر که تصور سوءظن شد کار مشکل می‌شود. محمدرضاخان از بابت املاک شخصی و بعضی مخلفات خود حضور مبارک حضرت صدارت عظمی عارض شده مقرر فرمودند عرض نماید قدغن فرمائید متعرض املاک شخصی او نشوند. چنانچه دستاندازی به مخلفه او هم نموده‌اند مسترد دارند. جواب این مسئله را بفرمائید. در باب جناب ضیاءالسلطان با پست عرض نموده چنانچه صلاح است تلگرافاً بفرمائید انجام شود مأخذ هزار است.

بنان السلطنه ۲ شهر رمضان المبارک

تهران نمره ۴ - ۱۸۰ کلمه

جناب اجل بنان السلطنه زید مجده

جمع غله خواف بعد از وضع دویست و نود و شش خروار غله... یک هزار و پانصد و سی و سه خروار بوده سرده و زوزن را که به ملکیت نصره الملک واگذار فرمودند پانصد و سی و سه خروار غله جمع آنها را به انضمام دویست و سی و پنج خروار از یک هزار و ده خروار جمع... را تسعیر کرده هفتصد و هفتاد و کسری خروار جنس باقی ماند که برای حقوق سواره خوافی گذاشتند. جناب مستطاب حاجی سعیدالسلطنه تشریف داشتند. خود شما در سفر سابق معامله به جزو کرده‌اید. دیوان در خواف مصرف غله نداشت. زیادی از مصرف محلی را تسعیر کردند. حالا هم البته شنیده‌اید در این چند روزه وضع سرحد خیلی مغشوش شده پنج هزار گوسفند برده‌اند. قریب ده نفر آدم کشته‌اند. وجه مالیات لاوصول مانده. نوکر دنیال خدمت نمی‌رود. نباید راضی شوند پای بیگانه در سرحد مملکت باز و تضييع آبروی دولت و ملت بشود. به طوری که سابق عرض کرده بودم اگر خواف را هم قبول فرمایند و توجه مخصوص فرمایند رفع معایب خواهد شد.

آصف‌الدوله شب رمضان المبارک

جواب نمره ۴ - ۱۴۶ کلمه

جناب مستطاب اجل اکرم افخم آقای حاج آصف‌الدوله - زید اجلاله

خدمات جناب مستطاب عالی در ممیزی خراسان به اعلی درجه در پیشگاه مبارک ملحوظ و... مرحمت و اعتماد ذات اقدس شاهانه روحنا فدا گردیده و تکمیل مراحل همایونی وقتی به ظهور می‌رسد که حاصل و نتیجه این اقدامات به خزانه دولت عاید شود پارسال که ممیزی خراسان را در غالب نقاط به انجام رسانیده و بقیه آن را امسال ختم فرمودید عایدات پارساله و امساله هنوز معوق مانده لازم آنچه علاوه شده و صورت

داده‌اید به وصول این تلگراف از نقدی و قیمت جنس هرچه طلب دولت است عاجلاً حواله نمائید که با تأکیدات همایونی که این وجه زودتر باید عاید شود تأخیرش جایز نیست حتی تلگراف کرده بودم این وجه را دو ماهه حواله نمائید که فرجه هم برای جناب عالی حاصل شده باشد. دیگر جهت تأمل چه چیز است زود جواب بدهید.

مشیرالدوله شب ۵ رمضان المبارک

تهران نمره ۲۵ - ۶۶ کلمه

جناب بنان السلطنه هفت هزار تومان که حاجی معادل داده چهار آن را از شجاع الملک می‌گیرد سه هزار دیگر را از کی باید بگیرد. شجاع السلطان و جلال السلطان وجه را در تهران داده‌اند دو مرتبه نمیدهند جواب زود بدهید والله سه هزار تومان را با آن تلگرافات سابق نداده‌اند به توسط شما هم تلگرافی شجاع السلطان کرده جواب نرسید جواب زود بدهید.

آصفالدوله شب شهر رمضان المبارک

تهران - جواب نمره ۲۵ - ۱۹۳ کلمه

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم حاج آصفالدوله والی خراسان - دام اقباله - تلگراف مشروح جنابعالی در مسئله تومانی هفت هزار فرامین و وجه ممیزی بتوسط بنان السلطنه ملاحظه شد. چنانچه امکان داشت تکرار مذاکره نمی‌شد. اگر این حقوق را سنوات حکام میداده‌اند مربوط به محل ممیزی نیست کماکان خواهند داد و اگر مطابق احکام جدید که خودتان داده اید فرمان می‌خواهند با کمال امتنان تومانی هفت هزار را باید بدهند. کذلک از قرار تقریر وزیر مالیه و وزیر رسائل از اول سال مسئله ممیزی مطرح مذاکره بوده حالا هم که قرار شد دو ماهه بپردازند. ده ماه از سال گذشته پرداخته‌اید تکلیف شاقی نشده. کارهای جنابعالی با دیگران امتیاز و فرق کلی باید داشته باشد. مسئله غله را هم ابتدا جناب وزیر مالیه تلگرافاً به خودتان تکلیف نمودند قبول نکردید. با ناصر السلطنه تسعیر شد او هم به جناب سپه‌دار معامله نموده و فروخته. غله دیوان نمی‌بایست بلا تکلیف بماند. در این مورد ایراد و بحثی وارد نیست. تومانی هفت هزار را بدون تعطیل حواله کنید. وجه ممیزی هم نقداً جنساً حواله قشون شده دو ماهه باید برسد حواله بدهید فرامین صادر شود.

مشیرالدوله شب ۵ رمضان

تهران نمره ۲۶ - ۲۸۳ کلمه

جناب بنان السلطنه مقرر فرموده‌اند حاکم بجنورد را تغییر بدهم. مظفر نظام را با پنجاه نفر سرباز و بیست نفر قزاق برای وصول مالیات و احقاق حق جناب... الملک و امام جمعه فرستادم. که بعد از ورود آن به بجنورد حکم مبارک را افشاء و اجراء بدارم و تا حالا مظفر نظام رسیده است باید به عرض برسانید حکم مؤکد تلگرافی به حاجی علی اکبر خان سرهنگ صادر نمائید که سالار را همراه خودش فوراً حرکت داده به تهران برونند. به مظفر نظام هم حکم تلگرافی صادر فرمایند که حکومت بجنورد را به نصره الله خان برادر بزرگ سالار مرحمت فرموده او را حاکم مستقل کرده عموم سوار و سرکردگان و غیره در اطاعت آن باشند.

به خود نصرت الله خان هم تلگرافاً حکم حکومت مرحمت فرمایند. به علما و اعیان هم تغییر حکومت و حکومت نصره الله خان را اعلام بفرمائید که هم عجلتاً از خود آنها خارج نشده باشد و هم بعضی تحریکات نتوانند بکنند و هم فعلاً از برای وصول مالیات و نظم سرحدات راه صحیح همین است. تا بعد از ورود سالار به تهران هرچه مقتضی شد به عرض خواهد رسانید. از برای استرداد اسراء قوچان هم سابقاً عرض کرده ام باید از حاکم استرآباد و ایلخانی استرآباد بخواهند وعده مرحمت و التفات باید به آنها بدهند که به هر وسیله بتوانند اسرا را جمع آوری کرده در قوچان تحویل بدهند. اگر برای خریدن آنها هم تنخواهی لازم بشود باید سالار بدهد. عجلتاً به حاکم استرآباد و سعدالله خان ایلخانی هم خریداری... برند. یموت و کولکلان جزو ابواب جمعی آنها است یاغی هم نیستند باید آنها را امیدوار به مراجع دولت کرده اسرا را جمع آوری نمایند. آصفالدوله شب ۶ رمضان المبارک

تهران نمره ۳۷ - ۳۱۲ کلمه

جناب بنان السلطنه حکم مبارک تلگرافی از مقام منبع حضرت مستطاب اشرف صدارت عظمی مد ظله العالی زیارت شد که تومانی هفت هزار را باید بدهند و اضافه مالیات را نقداً جنساً دو ماهه مقرر فرموده‌اید. این چند روز ناخوشی و کسالتی مزاج عرض تشکرات را به تعویق انداخت و موقع را گذراند. در هر حال از مراجع مبذوله متشکر و مفتخرم. در اجراء احکام مطاعه آن قدری که مقدور و صلاح باشد مطلع می‌باشم. اما حقوقی که سالها علما و سادات و اعیان برده اند و عدد این اشخاص قریب یک‌هزار نفر است که هر نفری یک تومان پنجاه من هم دارد تومانی هفت هزار را چگونه بخواهم یا از امثال جناب مستطاب حاجی میرزا حبیب رسوم فرمان و تومانی هفت هزار را به چه زبان مطالبه نمایم. بعضی وجوه را نباید گرفت سهل است. در این مواقع به این جور اشخاص اضافه هم باید داد. مقصود را حاصل کرد دیگران در پی ملاحظه اقدام به منافع جزئی موهوم کردند چه نتیجه بردند که حالا من این تقاضا را از مردم بکنم به هیچ وجه راضی نمی‌شوم. اول کار به وسیله حکم مبارک این عنوان را بکنم و معطلی صدور فرامین را هم هیچ صلاح نمی‌دانم. اصل مقصود را معوق بلکه عناوین دیگر پیش خواهد آورد. با وجود این اگر باز حکم می‌فرمایند از مردم مطالبه شود عرضی ندارم اطاعت خواهیم کرد تا در باب اضافه نقدی و جنسی که دو ماهه داده شود مالیات معمول را تا شب عید قسط بسته‌اند. اضافه ممیزی را در صورتی که می‌دانید هنوز نصف مالیات اصل گرفته نشده است و تازه باید شروع کرد چگونه دو ماهه باید پرداخت. از حاج علی اکبرخان سرهنگ مأمور بجنورد استفسار فرمایند تا حال دیناری سالار مفتخم از اصل مالیات قدیم را نداده است. حال اضافه ممیزی معلوم است چه وقت وصول خواهد شد. مراتب را عرض نموده عرایض صادقانه دولتخواهانه مرا قبول فرموده فرامین را زودتر صادر و صحه کرده ارسال دارند. همان وصول نقد و جنس اضافه ممیزی عجلتاً کافی است. این جنس ممیزی را هم خوبست به جناب سپهدار واگذار نمایند که در سیستان با جنس قدیم تحویل شود و زودتر برات وزیر جنس را بیاورند غله را تحویل بگیرند جواب زودتر بدهید.

آصفالدوله شب ۷ شهر صیام

جواب نمره ۲۷ - ۱۱۰ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری روحی فداه حضرت صدارت عظمی احکام سخت در مسئله بجنورد خطاب به مظفر نظام و نصره الله خان و حاجی علی اکبرخان سرهنگ صادر فرمودند مخابره شد. فخرالملک و مصدق مشغول صدور فرمان ملکیت خالصه سرخس می‌باشند. چنانچه آن شخص طالب است سه هزار تومان برات نماید فرمان صادر کنم. در باب صدور فرامین حقوق قریب بیست روز است به مسامحه گذشته اسبابی فراهم و در پیش است که این کارها بعدها نخواهد گذشت و پشیمانی خواهند داشت. خود غلام هم دیناری پول ندارم به حاجی معاون بفرمائید هزار و هشتصد را با مبلغی جهت مخارج غلام خیلی زود حواله نمائید.

بنان السلطنه

بقیه نمره ۲۷ - ۱۹۵ کلمه شب ۹ رمضان

خدمت جناب مستطاب اجل اکرم حاج آصفالدوله والی خراسان - دام اقباله - تلگراف مشروح جنابعالی در مسئله تومانی هفت هزار فرامین و وجه ممیزی به توسط بنان السلطنه ملاحظه شد. چنانچه امکان داشت تکرار مذاکره نمی‌شد. اگر این حقوق را سنوات حکام می‌داده‌اند مربوط به عمل ممیزی نیست کماکان خواهند داد و اگر مطابق احکام جدید که خودتان داده‌اید فرمان می‌خواهند با کمال امتنان تومانی هفت هزار را باید بدهند. کذلک از قرار وزیر مالیه و وزیر رسائل از اول سال مسئله ممیزی مطرح مذاکره بوده حالا هم که قرار شد دو ماهه بپردازند ده ماه از سال گذشته نپرداخته‌اند. تکلیف شاقی نشده کارهای جنابعالی با دیگران امتیاز و فرق کلی باید داشته باشد. مسئله غله را هم ابتداء جناب وزیر مالیه تلگرافاً به خودتان تکلیف نمودند قبول نکردید. با ناصر السلطنه تسعیر شد او هم به جناب سپهدار معامله نموده و فروخته غله دیوان نمی‌بایست بلا تکلیف بماند. در این مورد ایراد و سخنی وارد نیست تومانی هفت هزار را بدون تعطیل حواله کنید وجه ممیزی هم نقداً جنساً حواله قشون شده دو ماهه باید برسد حواله بدهید فرامین صادر شود.

مشیرالدوله شب ۱۶ رمضان

تهران نمره ۳۰ - ۲۱۶ کلمه

جناب بنان السلطنه حکم شجاع السلطان را به توسط موثق الدوله مخابره نموده‌اید کدام حواله شجاع السلطان را موثق الملک نکول کرده است در این صورت... فوج را به شجاع السلطان نداده و نمی‌دهم همان عمل شجاع الملک را تمام نمائید. شجاع السلطان دیناری در اینجا نمی‌دهد. پنج هزار تومان جلال السلطان داده قبض رسید بانک را دارد. دو دفعه هم کسی پول نخواهد داد. بهتر اینست به کار آنها دخالتی ننمایم. جواب تلگراف شجاع السلطان را هم موثق الدوله نداده است که تکلیف معلوم شود. در باب تسعیر غله باقی دستورالعمل مدتی است به جناب سپهدار فروخته‌اند. جواب تلگراف دولتی را هم عرض کردم که بسیار خوب است. دیروز هم به شما تلگراف کردم هشت هزار خروار غله اضافه ممیزی را هم به معزی الیه بفروشید بهتر است. حالا هم صریحاً می‌نویسم دیناری از قیمت عادلانه حالیه زیادتیر نمی‌خرم. خوبست یک سال هم این منافع را دیگران ببرند ابداً سوءظن نداشته و ندارم. موقع سوءظن و حسن ظن نیست. یک دفعه پیشکش شجاع السلطان و جلال السلطان را خودشان بدهند یک دفعه هم من بدهم. قیمت غله که

سه تومان است چهار تومان بفروشد نخرم ابداً ربطی به سوءظن ندارد. هرچه شما از روی اطلاع کرده و میکنید صحیح و ممضی است.

آصفالدوله شب ۸ رمضان المبارک

جواب نمره ۳۰ - ۱۷۰ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت ایالت کبری - روحی فداه - عمل شجاع السلطان را غلام گذراند هفت هزار تومان نقد و هزار و هشتصد سند داد حکم تلگرافی و حکم نظامی را گرفت فرستاد شب و روز غلام را به جهت هزار و هشتصد تومان بقیه آسوده نمی گذارند یا باید بدهم یا باید از تهران بیرون بروم زیرا که در نهایت زحمتم. شجاع السلطان دیناری به نایب السلطنه نداده تنخواهی نزد موثق الدوله و نجدالسلطنه مانده است. ابتدا می دادند بعد ندانستم از کجا تلگراف و اشاره شد که ندادند. متحیرم چه تقصیر و گناهی کرده ام کاری صورت گرفته عملی گذشته حالا بگویند برگردانید چه جواب می گویند این چه انصافی است آخر ملاحظه فرمائید سالار پول داده از بانک سند داده به غلام چه ربطی دارد. در باب غله هم چون با صدارت و وزیر مالیه چند مجلسی مذاکره نموده معایب و محاسن را به هم عرض رسانیده بوده و حاضر شده بودند که ثانیاً با غلام قراری بدهند عرض نموده و دستورالعمل خواستم بعد از این حسب الامر به سکوت می گذرانم.

بنان السلطنه شب ۹ رمضان المبارک

تهران نمره ۴۸ - ۱۶۵ کلمه

جناب بنان السلطنه موجب پارسال و امسال غلامان شوکتی نرسیده است از مقام منبع سالار استدعا نمائید که از بابت پنجاه هزار تومان اضافه ممیزی یا از اقساط صندوق خراسان حواله بفرمائید. غلامان در سر خدمت به حقوق خودشان برسند. پست هم نرسید. در باب خریداری غله شرحی نوشته بودید من طالب نیستم. خروار تبریز فعلاً در سیستان بیست و پنج هزار است. فروختن سی هزار خروار غله خیلی مدت لازم دارد تنزیل و صرف هم دارد غله را در خروار تبریز سه تومان می خرم زیاده امکان ندارد. البته اگر مشتری باشد حتماً بفروشند. صندوق هم اقساط را تا عقب گرفته اما دیناری به ارباب حقوق نداده. مردم اسباب زحمت شده اند. جناب سردار فیروز در کجا می باشند.

آصفالدوله شب ۱۲ رمضان المبارک

جواب نمره ۴۸ - ۹۰ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری روحی فداه مسئله موجب غلامان را به عرض رسانیدم برات خواستند خدمت بندگان آقای شهاب الملک عرض کردم فرمودند بواسطه زحمت تمبر براتها صادر نشده قبض به مهر خودتان با پست بفرستید نوعی دیگر هم به نظر مبارک برسد بفرمائید. صدور براتها بواسطه رسوم و غیره طول خواهد داشت. موجب شوکت الملک و پسرهای متولی را از قلم انداخته اند. به ثبت خودتان رجوع فرمائید تکلیف چیست به جناب حاجی معاون بفرمائید میرزا بابا کاشی است دیگری را طرف غلام قرار دهند سردار می گویند موجب سه ساله غلام مانده.

بنان السلطنه شب ۹ رمضان المبارک

تهران نمره ۵۲ - ۱۴ کلمه

جناب مستطاب آقای نایب التولیه دام اجلاله از سلامت خودتان مسرورم فرمائید.

آصفالدوله شب ۱۱ رمضان المبارک

جواب نمره ۵۲ - ۵۰ کلمه

حضور مبارک حضرت اشرف ایالت کبری دامت شوکتہ چون همه منازل سرکار اشرف والا شاهزاده رئیس لطفاً تلگراف و بنده جواب گفته بود قطع داشت خاطر مبارک مستحضر است شرح ورود و مراجع ملوکانه و خدمات خود را هم کتباً به عرض در کجا هست همان است که بود.

نایب التولیه شب ۱۱ رمضان المبارک

تهران - نمره ۶۶ - ۹۰ کلمه

جناب بنان السلطنه دام مجده تلگرافی از بابت تومانی هفت هزار به مقام منبع عرض کردهام ملاحظه خواهید کرد. معهود نیست مالیاتی که به املاک مردم افزوده می شود به آنها بگوییم شما این اضافه را با تومانی هفت هزار بدهید. چیزی هم در حق شما منظور خواهیم داشت از اصل مالیات و... مرسومی مرحمت شود البته این تقدیم بلکه بیشتر هم می دهند. در هر حال اگر پیشرفت بکنند. من حرفی ندارم. از بابت جنس دیوانی هم من طالب نیستم جناب وزیر جنس به هر که میل دارند بفروشند.

آصفالدوله شب ۱۴ رمضان المبارک

از تهران جواب نمره ۶۶ - ۱۷۰ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری روحی فداه در مسئله روده ابلاغاً عرض می نماید چنانچه حضرات قصاب در اول سال روده را به حاجی کاظم به قیمت معین فروخته سند داده و گرفته اند به مدلول سند طرفین رفتار کنند. سند نداده اند حاجی کاظم باید به نرخ عادلانه روده را از قصاب بخرد والا قصاب مجاز است مال خود را نفروشد. در فقره مواجب غلامان هم به خرج وجه استقراضی نویسنده شد فرمودند تنخواه ممیزی را حواله فرمائید مواجب را از صندوق نقد دریافت دارید. انشاءالله وصول می شود. قبض مواجب غلام را با پست بفرستید در باب تومانی هفت هزار لازمه سعی بطوری که باید به عمل آمد می فرمایند در این باب ممکن نیست مجدداً به خاک پای مبارک عرض نمایم یا باید تومانی هفت هزار را داده فرمان صادر کرد یا صرف نظر نموده. در فقره بیع غله خیلی سخت فرموده بودید با پست تفصیل را عرض می نمایم. از جناب حاجی معاون خواهش دارم به میرزا بابا بنویسند غلام را به امام رضای کاشان ببخشند.

بنان السلطنه شب ۱۴ رمضان المبارک

تهران - نمره ۸۲ - ۲۵۸ کلمه

حضور مبارک حضرت اشرف ایالت کبری روحی فداه در باب جناب بنان السلطنه حاجی علی اکبر خان سرهنگ که مأمور گرفتن اسرا از سالار مخم بوده بر حسب امر مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد آقای صدراعظم مدّ ظلّه العالی دیروز سالار را حرکت داده است که به تهران بیایند. اینکه حاجی علی اکبرخان به عرض رسانیده است. مظفر نظام قزاق و سرباز را مراجعت بدهد خودش برای وصول

مالیات بماند حالا چهار ماه به آخر سال مانده دیناری از اصل و فرع مالیات بجنورد و اسفراین را نداده و تمام را از رعیت گرفته‌اند. مظفر نظام را با پنجاه نفر سرباز و بیست نفر سوار برای اجراء امر مبارک و استقرار و استقلال حکومت نصره الله خان میرپنج فرستادهم. مسلم است اگر مظفر نظام به این استعداد نمی‌رفت سالار هم به طرف تهران حرکت نمی‌کرد. مثل اینکه رشید نظام مدتی به همین مأموریت در بجنورد ماند و بی‌نتیجه معاودت کرد حالا هم سالار مفتخ به وزیر نظام ملتجی و مشتکی است که شاید از آنجا اشارت مرخصی و حکومت آن را درخواست نموده مقتضی المرام مراجعت بدهند باید تفصیل را به عرض برسانید که حالا هر قدر تقویت به حاکم جدید بفرمایند صلاح دولتی و ملکی خواهد بود والا اگر وسایط را قبول بفرمایند نتیجه معلوم است محتاج به عرض و توضیح نیست بلکه باز هم به حاجی خان تلگرافاً تأکید شود زودتر شرفیاب شوند. به مظفر نظام و نصره الله خان هم تلگراف مرحمت... لازم است که اگر احدی از اخوان یا کسان سالار مفتخ اسباب تحریک و فتنه بشوند آنها را مغلولاً به مشهد بفرستند.

آصفالدوله شب ۱۹ رمضان المبارک

جواب نمره ۸۲ - ۱۲۲ کلمه

حضور مبارک حضرت اشرف ایالت کبری روحی فداه در باب وجه ممیزی و تومانی هفت هزار در این چند روز پیش از آنچه سؤال و جواب شود می‌فرمایند سه سال است اقدام به ممیزی شده یکسال است مجری گشته و قبول کرده‌اند. دیگر گروکشی و معطلی چه مناسبت دارد. اصرار و تکرار در مطلبی کار را به محاجه... نزدیک کرده آخر جواب اینست که وجه ممیزی را بالتمام بپردازید. در باب صدور فرمان‌ها هم بدون تومانی هفت هزار امکان ندارد. ممیزین را هم احضار می‌فرمایند که مجلس جناب وزیر مالیه حضور داشتند که حضرت صدارت به طور سخت به غلام اتمام حجت می‌فرمودند مجال گفتگو باقی نگذارند. حکم تلگرافی محکم به مظفر نظام فرمودند.

بنان السلطنه شب ۱۴ رمضان المبارک

تهران نمره ۸۳ - ۲۶۶ کلمه

جناب بنان السلطنه برات مواجب غلامان را از پارسال و امسال از برواتنویس تحقیق نمائید البته صادر شده است. اگر صادر نشده بعد از عرض و اجازه شهاب‌الملک قبض بنویسد حواله بگیرید. البته بهتر است مواجب شوکت‌الملک همان است که در تلو جمع قاین نوشته شده است. برای پسرهای متولی همان غله اضافه ممیزی قوزغان را فرمان صادر نمائید. میرزا اکبر اگر آمده است از بروات غلامان کاملاً اطلاع دارد. اگر سه سال است سه سال را حواله خواهید گرفت. مأموریت سردار به لرستان چه شد. اینکه با پست نوشته‌اید در قوچان و غیره غله اضافه نشده حقوقات جنسی از چه بابت است از مقدار کل ممیزی جنسی به آنها داده شده است. صورت ممیزی قاین و سیستان در نزد مستنصرالملک است بخواهید صورت باقی ممیزی را هم خواهم فرستاد. شما همه قسم طرف اطمینان من بوده و هستید. غیر از میرزا بابا حالا با کسی طرف نیستیم. اگر کسی دیگر که طرف بشود هست بگوئید به ایشان رجوع بشود. انشاءالله فرامین مرسومات و املاک را زود تمام نمائید. حقوقی هم که به شخص من داده اند حکم آن در نزد خود شما است از پنجاه

هزار تومان است برای تخفیف املاک که... املاک و سایر فقرات البته حق الزحمه باید داد و کارها را عاجلاً تمام نمود. کتابچه‌های شیراز و غیره را هرچه زودتر باید تمام کرد و گرفت. در باب پول تلگراف شما در تهران دیناری ندهید آنچه را تلگراف می‌گوئید و از اینجا گفته سؤال یا جواب گفته شود وجه آن را حواله تلگرافخانه خراسان نمائید اینجا داده می‌شود که برای شما در سؤال و جواب اشتباه نشود.

آصفالدوله شب ۱۴ رمضان المبارک

تهران نمره ۸۴ - ۲۱۷ کلمه

جناب بنان السلطنه تلگرافی از طرف وزارت جلیله مالیه زیارت و جواب هم عرض شد. شما در کارها وکالت و اختیار تامه دارید اما این دو فقره که محل گفتگو و اختلاف است خود من متحیرم. یکی یکی در باب تومانی هفت هزار است من در این باب خیانت نکرده استدعایی از دولت نکرده‌ام. قدری از اضافه ممیزی و قدری هم حقوقاتی که سالها اهالی از ایالت می‌گرفتند علاوه بر پنجاه هزار تومان نقد و هشت هزار خروار غله که به دیوان می‌رسید بر مالیات افزوده مردم را ساکت و استمالت کرده‌ام. در این موقع تومانی هفت هزار چه موقع دارد. از آنها که قدیماً حقوق می‌بردند بخواهم یا از آنها که در ولایات ملک دارند و بر ملک آنها مالیات افزوده‌اند و جزئی حقوقی به آنها داده و وعده کرده‌ام بجز خدمت بزرگ و نمایان کاری نکرده‌ام که حالا به شما اختیار تامه بدهم یا خودم حاضر شده تومانی هفت هزار بلامحل بدهم. یکی در باب تسعیر غله است شما یا وزارت جلیله مالیه گمان ندارم تکلیف ضرر معین بلاجهت بکنید. با مرحمتی که به من دارید و اختیار و وکالتی که شما دارید جواب این دو مسئله را از روی حساب و انصاف بدهید. آن وقت خواهم دانست معنی وکالت و اختیار کدام است. مسلم است هر کس غیر از شما را هم که برای کار می‌فرستند اختیار و وکالت می‌دهند.

آصفالدوله شب ۲۱ رمضان المبارک

تهران نمره ۱۲۹ - ۵۴۰ کلمه

جناب بنان السلطنه شما را محض اینکه اگر اشتباهی و اشکالی در حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد افخم بندگان آقای صدراعظم - مدظله العالی - کرده باشید فرستادم که به شهود و بیینه ارادت سابقه و اختصاص مرا معلوم کرده رفع اشتباهات را هم بکنید و حالا چهل روز است که شما شرفیاب شده‌اید امروز تلگراف می‌نمائید که اضافه ممیزی را قبول کرده‌اید دیگر گروکشی و معطلی چه مناسبت دارد در این مدت بجز توضیح حقیقت و استدعای انجام این خدمت از حضور مبارکشان عرض نکرده حق جسارتی نداشته‌ام خلاصه عرض من اینست هشتاد هزار تومان اضافه نقدی و قریب نه هزار و پانصد خروار غله اضافه مالیات خراسان شده سی هزار تومان نقد مقداری هم جنس به عنوان مواجب به مردم و اهالی خراسان مرحمت شده است و باقی امروز به خزانه عاید می‌شود این مبلغ و مقداری هم که با هم مواجب و مقرری است در حقیقت مال دولت و عنقریب تمام عاید خزانه می‌شود در این صورت خیانت و تقصیر من چه چیز است به دفتر رسائل رجوع بفرمائید همین عرایض سابقاً هم عرض شده قبول کرده‌اند ابداً اسمی از تومانی هفت هزار نبوده است حالا هم تومانی هفت هزار را از مردم باید گرفت به خدا قسم عنوان این

حرف صلاح نیست هر کس هم این عرض را کرده است اطلاع و بصیرت ندارد. گمان من اینست اگر این عنوان پیش بیاید به کلی ترتیب را به هم خواهد زد و منافی با دولتخواهی و نیکنامی حضرت مستطاب اشرف است اگر صلاح می‌دانید اجرای این کار و گرفتن تومانی هفت هزار را به دیگری رجوع فرمایند به تمام اولیا و انبیاء تعطیل و تردید در این مسئله خارج از صلاح و صرفه است. اگر گمان برده‌اند من از مردم چیزی در این مسئله خواهم گرفت یک نفر را ناظر و امین قرار بدهند. به اطلاع آن فرامین داده شود خدا می‌داند جز دولتخواهی و انجام این خدمت بزرگ مقصودی ندارم همین قدر استدعا نمائید که شاید بعضی برای بدنامی من میل نداشته باشد این کارها انجام بشود این پنجاه هزار تومان را بعد از کسر مواجب جدید من به هر کس حواله می‌فرمایند بفرمایند با صاحب حواله کنار بیایند و به قسط برساند که هم از محل وصول شده باشد و هم صاحبان حقوق آسوده و مطمئن بشوند. هشت هزار خروار غله اضافه ممیزی را هم عرض بنمائید مثل باقی غله تحت کتابچه با دیگری تسعیر بفرمایند در همین مسئله غله باید تا حالا دو قسط از قیمت آن به خزانه عاید شده بود و با این تردید است وقت گذشته است و بالاخره نتیجه هم معلوم خواهد شد مکرر گفته‌ام که از قرار نرخ روز باید غله را فروخت اگر باید غله سیستان را حکمی فروخت و تحمیل کرد موقوف به امر مبارک است مثل اینکه حشمت الملک و غیره نوشته است دولتی غله را در پنج تومان به ما فروخته و ما هم باید به رعیت و کدخدایان تحمیل کرده فایده ببریم اگر این طور باشد اسباب قحطی و گرانی سیستان خواهد شد مخصوصاً این مطلب را به عرض برسانید هر قسم مقرر فرمودند اطاعت نمائید سال تمام شده است طوری مقرر بفرمایند که اختلال در مالیات قدیم و جدید حاصل نشود و هر روزان ورق تلگراف نگوییم اگر جواب و حسابی است اقدامی کنند آسوده باشم، و الاً تکلیف را معلوم نمایند.

آصفالدوله شب ۲۲ رمضان المبارک

تهران نمره ۱۴۷ - ۱۳۰ کلمه

حضور مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد والا آقای صدراعظم مدظله العالی دیروز راپورت تلگرافی و تلگراف حاکم سرخس رسید که قلیچ خان جمشیدی که در... سکنی داشت به طرف هرات رفته است شتر و الاغ هم از هر کس دیده گرفته بوده است به حاکم سرخس و شوکت الدوله تلگرافاً تأکید کردم که جلوگیری از آنها نمایند به جاهای دیگر هم سوار فرستادم هرچه نتیجه شد به عرض می‌رسانم فایده بربری و جمشیدی و... اهالی افغانستان و هزاره برای ایران غیر این نتیجه ندارد سالها مال دولت را بخورند بالاخره با یک شرارت و خسارتی بروند تا حال چند دفعه از مهاجرین این حرکت ناشی شده باز هم درصدد رفع آنها برنیامده بر مواجب و مرسوم آنها افزوده‌اند اطلاعاً عرض شد.

آصفالدوله شب ۲۳ رمضان المبارک

تهران نمره ۱۵۰ - ۳۴ کلمه

جناب اجل بنان السلطنه در ضمن ممیزی جدید مبلغ یکهزار تومان از بابت تفاوت ممیزی قاین مواجب در حق شوکت الملک قرار داده بودم در آن صورتی که شما به تهران بروید... نوشته شود البته فرمان آن را هم صادر نمائید.

آصفالدوله شب ۲۲ رمضان المبارک

جواب نمره ۱۵۰ - ۷۲ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فداه - تلگرافی از بجنورد به امضای علی اکبر خان به مقام حضرت صدارت عظمی رسید که سالار مفخم دوشنبه دهم حرکت نموده استدعای سالار این است که مظفر نظام را با چند نفر قزاق و سرباز به بجنورد فرستاده‌اند مالیات بگیرند به حضرت اجل تلگرافاً قدغن فرمایند چهار پنج نفر جهت مالیات بمانند بقیه مراجعت کنند اسباب وحشت و خسارت رعیت است در باب روده مراتب را عرض می‌نمایم حکمی که لازم است مرحمت خواهند فرمود جواب زود مرحمت شود.

بنان السلطنه شب ۲۵ رمضان

تهران نمره ۱۵۵ - ۱۶۰ کلمه

جناب بنان السلطنه از برای ما همان بدنایم ممیزی در دنیا و آخرت کافی است دیگر تومانی هفت هزار را مزید بر آن کردن از قوه من خارج است آنچه لازم بود به عقلم می‌رسد در این باب تلگرافاً و کتباً گفته‌ام اگر از برای شخص من امکان داشت در اجرای احکام دقیق‌های تأمل نمی‌کردم اما خدا می‌داند این فقره از قوه من خارج است استدعا نمائید از این خدمت مرا معاف و به دیگری رجوع فرمایند. شما اینجا حاضر بوده‌اید قرار مدار این کار با مردم داده شده کتابچه‌های دستورالعمل حکام داده شده است همه روزه شکایات مردم در میان و هر روزه احکام تلگرافی در جواب عرض رعایا در باب ممیزی صادر می‌شود و هنوز عمل ممیزی تربت و باخرز و خواف در میان است از مالیات بجنورد و باخرز و خواف دیناری وصول نشده است تومانی هفت هزار را از کی می‌توانم بخواهم صریحاً عرض و استدعا نمائید که این خدمت از من ساخته نخواهد شد.

آصفالدوله شب ۲۵ رمضان المبارک

جواب نمره ۱۵۵ - ۵۷ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فداه - هزار تومان موجب جناب شوکت الملک را جزو ثبت نوشتن فرمان صادر بشود میرزا حسین خان همراه نیرالدوله به فارس می‌رود دکتر آسمانی جهت معالجه مزاج مبارک اعلیحضرت همایونی ارواحنا فداه چند روز است وارد شده جواب عمل فراشین و وجه ممیزی خیلی طول کشید وقت می‌گذرد معلوم می‌شود عرایض غلام را خیالی و هوای نفس تصور می‌فرمایند جواب فوری مرحمت شود.

بنان السلطنه شب ۲۶ رمضان المبارک

تهران نمره ۱۶۲ - ۱۷۰ کلمه

جناب بنان السلطنه در اظهارات شما تصویری نکرده‌ام همه صحیح است و ملتفت می‌باشم اما از چه مأخذ تکلیف تومانی هفت هزار را می‌کنند یکصد و پنجاه هزار تومان متجاوز اضافه جمع مسلم است که باید از علما و سادات و صاحبان املاک که به ملک آنها مالیات افزوده‌ام تومانی هفت هزار هم مطالبه نمایم از نتیجه این خدمت من همین یک فقره مانده است که اسباب انزجار عمومی هم فراهم بشود. واقعاً

اگر می‌خواهند از فرامین چیزی بگیرند خوبست فرامین را صادر نموده بعد که به اشخاص می‌دهند به اسم خرج فرمان چیزی بگیرند یا همانطور که سابقاً نوشته‌ام تقدیم مختصری که بتوانم تکلیف نمایند در هر حال تومانی هفت هزار به هیچ قسم نمی‌خواهم انجام نمایم و به اقدام نمی‌توان اظهار در تکلیف نمایم در باب حکومت تبریز اگر بتوانید به همان میزان عمل خودتان به رأی مسعود بگیرید خوبست بلکه اگر تیول می‌کردند دیگر بهتر بود انشاءالله فرامین را زودتر صادر و تیولات و فرمان دولت آباد و امتیازات را تمام نمائید زودتر برسانید.

آصفالدوله شب ۲۸ رمضان المبارک

جواب نمره ۱۶۲ - ۱۳۰ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فداه - امروز همچو مقتضی است به اضافه خدمات به دولت معادل تومانی هفت هزار را هم از جیب مبارک خودتان ولو به قرض هم باشد تقدیم خاک پای مبارک نمائید نقدی ممیزی را هم دو ماهه حواله فرمائید تا قرار تسعیر غله را داده به عرض برسانم مسئله حکومت ترشیز را هم به همان میزان انشاءالله نوعی قطع و تمام می‌نمایم که خاطر مبارک آسوده باشد پشیمانی نداشته باشد نواقص کارها را هم از قبیل موجب غلام و غیره امیدوارم به خوبی انجام داده تا دهم شوال عازم و شرفیاب گردم بی‌ملاحظه و مطالعه انشاءالله کاری نمی‌کنم دیناری هم به غیر موقع به مصرف نمی‌رسانم چنانچه غیر از این ترتیب راهی دیگر بود به این صراحت عرض نمی‌نموده وقت می‌گذرد فوری جواب بفرمائید مصلحت است امر فرمائید.

بنان السلطنه شب ۲۹ رمضان المبارک

تهران نمره ۱۸۹ - ۱۹۴ کلمه

جناب بنان السلطنه در باب تومانی هفت هزار همان است که تلگرافاً گفته و با پست هم نوشته‌ام. امروز هم پست رسید. نوشتجات شما را دیدم. وقتی که دویست هزار اضافه ممیزی ملحوظ نشود تومانی هفت هزار که با کمال بدنامی بالفرض هم از مردم گرفته شود جز بدنامی حاصل نخواهد داشت و من چیزی که برخلاف دولتخواهی و صلاح ملک باشد نمی‌گویم و نمی‌کنم. حاکم بجنورد در تهران حاضر است جو یا شوید چه مالیات داده است. سایرین هم قدری از آن بهتر خواهند بود. حالا چرا این وضع پیش آمده است. اظهار من خلاف تکلیف خواهد بود. خوب است استدعا نمائید برای وصول و اجراء مالیات قدیم و جدید توجهی بفرمایند. دولت هم همان وصول و اجراء اضافه را معتنم و صحیح داشته عرایض و رأی بی‌غرضانه و دولتخواهانه مرا تصدیق و تصویب بفرمایند. در باب بروات غلامان البته برای رسوم معطل نمائید. میرزا اکبر می‌آید می‌دهد یا من حواله خواهم کرد خواهند گرفت. در باب حساب فارس و خراسان رقعہ محصل و وزیر محاسبات را دیدم چرا معطل کرده‌اید. البته زودتر تمام نمائید. اینکه در تلگرافات می‌گوئید دیناری ندارم جسارت جدید و تازه است. جهت و توجیه آن را نمی‌فهمم.

آصفالدوله شب ۲۹ رمضان المبارک

تهران نمره ۱۹۰ - ۵۴ کلمه

جناب فرزندی شهاب‌الملک - حفظ الله - تعالی آقای نظام می‌گویند برای معالجه میل سفر مکه و معالجه در فرنگستان دارید چه ضرر دارد اجازه حاصل نموده اگر میل دارید از این راه بیایید و بروید و الاً از همان راه بروید اما ترتیب خرج را طوری بکنید بتوانید از عهده برآئید.

آصفالدوله شب ۲۷ رمضان المبارک

بقیه جواب نمره ۱۵۵ - ۵۶ کلمه

حضور مبارک حضرت ایالت کبری - روحی فداه - تلگراف مبارک را در باب تومانی هفت هزار خدمت حضرت صدارت عظمی برده دادم ملاحظه نموده جوابی نفرمودند دو مرتبه هم مطالبه جواب کردم چیزی نفرمودند تکلیف دیگر دارم بفرمائید برات غلامان معطل رسوم است خودم هم دیناری ندارم صد و یازده تومان قیمت تلگرافات مرحمت نشد.

بنان السلطنه شب ۲۹ رمضان المبارک

تهران نمره ۱۹۱ - ۱۵۷ کلمه

جناب بنان السلطنه حفظ الله سالار مخم وارد شده است به عرض مقام منبع مبارک برسانید اولاً تاکنون که چهار ماه به آخر سال مانده یک دینار از مالیات را نداده چه جهت داشته است ثانیاً تمام خراسانی خاصه اهالی قوچان و صاحبان اسیرها مترصدند که در موقع اجراء معدلت چه مکافات و کیفر خواهند داد گمانم اینست فقط به ملاحظه این انتظار داخله و خارجه هم باشد از تقصیرات آن اغماض نفرموده اعتنا به توسط اشخاصی که در خیال... می‌باشند نخواهند فرمود اولاً خودش را با یک نفر صاحب منصب سوار که گماردیم آن شیرعلی باشد عجالاً امر به حبس خواهند فرمود درست اطراف این مسئله را دقت بفرمائید فقط برای حفظ مقام منبع و انتشار سطوت و معدلت است حکم تلگرافی هم شجاع الملک در باب استقلال حکومت و انتظام سرحد و حدود و ایصال مالیات خیلی لازم است... جواب زود بدهید.

آصفالدوله شب ۲۹ رمضان المبارک

تهران نمره ۱۹۲ - ۱۶۷ کلمه

جناب بنان السلطنه نصره الله خان را دیده‌اید که هیچ لیاقت ندارد حالا هم اشکالات فوق العاده احداث می‌نماید من جمله تمام مالیات را سالار گرفته است و تمام عیال و کس و کار سالار را هم باید از بجنورد خارج نماید کدام صاحب و کدام ریش سفید را به مشهد بخوانید... هم شاید اسباب... بشود شجاع الملک که برادر مادری سالار داخل کار هم بود به آن واگذار کردم که هم از این اشکالات و بعضی زحمات اولیای دولت هم آسوده بشوند و هم مقصود که تنبه سالار است به عمل آمده باشد اما مالیات را در تهران باید از سالار دریافت نمائید بعد از حبس و مؤاخذه شدید همان طور که خودش عرض کرده بود تنخواه هم برای اسرا هرچه لازم بشود باید بدهد و در باب گرفتن اسرا همان طور که سابقاً عرض کرده‌ام از حکم استرآباد و ایلخانی... حتماً باید بخوانند که بلکه رفع این ظلم و بدنامی بشود.

بیست هشتم رمضان آصفالدوله

تهران نمره ۲۰۲ - ۴۹ کلمه شب شوال

حضور حضرت مستطاب اجل اکرم افخم آقای نظام السلطنه - دامت شوکتہ - . العالی انشاءالله عید سعید مبارک ورود دارالخلافة و ابنیه جدید نارجستان را هم تبریک عرض کرده سلامتی و مزید اقبال حضرتعالی را در این ایام متبرکه در آستان قدس از خداوند مسئلت میدارم.

آصف‌الدوله

تهران نمره ۲۰۳ - ۱۶۲ کلمه

جناب بنان السلطنه - حفظ الله تعالی - خدا می‌داند به قدری که مقدور باشد اطاعت امر مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف - مدظله العالی - را واجب می‌دانم ولی در این مدت خیلی خیال کردم از بابت تومانی هفت هزار دیناری از مردم نمی‌توان گرفت با این حکم و اصرار شما ناچار نقد هزار تومان از خودم تهیه جهت تقدیم می‌نمایم که مرحمت مخصوص خودشان را متوجه و مبذول فرمایند این خدمت و سایر خدمات و انتظامات خراسان در این آخر سال مختل نشود دیگر بعدها هم رسوم فلان فرماننویس یا مهر یا میرزای دفتر را مطالبه نباید بکنند زیرا کسی که در این موقع دویست هزار تومان به دولت خدمت می‌نماید باید از دولت خیلی امتیاز و مرسوم و استصوابی ببرد نه اینکه به اسم تومانی هفت هزار و غیره هم چیزی بدهد در هر حال آن حکم موجب و جیره من از پنجاه هزار تومان را مخصوصاً وقت رفتن به شما داده‌ام البته در میان نوشتجات پیدا کنید.

آصف‌الدوله ۱۹ رمضان المبارک

مزینان نمره ۱ - ۱۷۴ کلمه

خدمت جناب جلالت مآب معززالملک حکمران - دام اقباله - عجب تصادف افکار شد در روز است خود را هدف تغییرات حضرت اشرف روحی فداه قرار داده همه قسم در جلو فرمایشات و ایرادات حقه حضرت معظم له مقاومت نمودم تادیب تلگراف جنابعالی رسید مؤید عرایض من گردید اجازه دادند که جناب اجل سالار مفخم خط حرکت را منحرف کرده به سبزووار و از آنجا به مشهد بیایند قرار کار داده شود عجالاً به وسیله مشرعی تلگرافات را برای سالار بفرستید و بنویسید در صورتی که قراری در عمل مالیات و تقدیم و دو سه فقره امورات ایام و منتخب‌الملک و غیره گذارده شود بعد از این ترمذ از احکام مطاعه ننماید شفاعت خواهد کرد که رفتن تهران موقوف بشود و تدبیری در استرداد اسرا به توسط حضرت مستطاب اشرف امیرخان سردار خواهند فرمود اگر حاجی میرزا علی اکبرخان مانع است همان جاجرم توقف نمایند تا حکم برسد اگر مانع نباشد... به سبزووار بیایند تا انشاءالله قرار اعاده شرف و حکومت مجدد سالار داده شود.

جلیل

مزینان نمره ۲ - ۶۰ کلمه ۱۹ شهر رمضان المبارک

خدمت جناب اجل سالار مخفم - دام اقباله - تلگرافی که به جناب جلالت مآب معززالملک کرده ام به نظر شریف عالی می‌رسد. حسب الامر حضرت مستطاب اشرف روحی فداه زحمت می‌دهم به سبزووار تشریف بیاورید تا قرار کار داده شود هرگاه معتمدالسلطان میرزا علی اکبر خان ممانعت نماید همین تلگراف مخلص را به ایشان ارائه نمائید ممانعت نخواهد کرد.

جلیل

جواب نمره ۱ - مزینان - ۸۳ کلمه شب ۲۱ رمضان

خدمت سرکار نواب مستطاب اشرف والا شاهزاده جلیل میرزا رئیس کل تلگرافخانه‌های خراسان و سیستان - دام اقباله - رقیه تلگرافی زیارت فوری تلگراف را توسط سوار مخصوص برای جناب سالار فرستاد تا چه جواب برسد اطلاع خواهد داد از اقدامات سرکار والا امتنان حاصل شود تفصیل هم شرح اهتمام سرکار والا را به ایشان نوشت معین است

«کس نخارد پشت من جز ناخن انگشت من»

زیرا که سرکار والا در حقیقت خراسانی می‌باشد در هر مورد همه قسم همراهی فرمائید.

معززالملک

جواب نمره ۲ - مزینان است که از شاهرود رسیده ۲۳۴ کلمه شب ۲۲ رمضان المبارک

خدمت نواب مستطاب اشرف والا شاهزاده جلیل میرزا - دام اقباله - از زیارت تلگراف سرکار والا و این همه محبت غایبانه نهایت امتنان حاصل کرد خدا شاهد است مخلص همه قسم در اوامر مطاعه حضرت مستطاب اشرف ایالت کبری روحی فداه حاضر بوده و هستم از بدبختی شکل کار طوری شده از هر طرف هجوم آور شده‌اند که همه تکالیف گم است همه قسم تعهد می‌کنم در اجرای احکام مطاعه حاضر باشم نصف مالیات را به ورود بجنورد تقدیم کنم باقی را تا شب عید سند می‌دهم پرداخت شود کار امام جمعه و منتخب الملک هم آنچه شرعاً حق داشته باشند حاضر برای اصلاح کار و موقوفی تهران همه قسم حاضر حکم تهران و برگشت کار لازم است اطمینان کاملی هم حضرت اشرف مرحمت فرمایند مطمئن باشم عمل اسرا هم به طوری که تلگراف فرمودند تدبیری فرمایند به توسط حضرت مستطاب اشرف والا آقای امیرخان سردار استرداد شود حکم احضار حاجی علی اکبر خان را صادر فرمایند تا به اطمینان مشغول اجرای احکام باشم در صورتی که مخلص همه قسم حاضر بودن مظفر نظام با جمعیت بجنورد لزومی ندارد احضار فرمایند برای آسودگی اهالی بجنورد نوعی مقرر فرمایند بیچاره‌ها خاطر جمع باشند چون تلگرافات در سه فرسخی شاهرود رسید اینجا آمده تا قطع کار شود اگر لازم شود سیزوار عازم شوم حکمی به عهده حاجی علی اکبرخان فوری صادر فرمایند سختی نکند تا کارها ختم شود. عزیزالله

در تهران... جواب نمره ۲۷ - ۹۹ کلمه شب ۷ شهر رمضان المبارک

عمده الامراء العظام مظفر نظام البته تا حال وارد بجنورد شده‌اید تحریرات و سوءاعمال سالار مفخم در مسئله اسراء قوچان و غیره اسباب شد که او را از حکومت بجنورد خلع و محض رعایت خانواده آنها حکومت به نصره‌الله‌خان برادر بزرگ سالار مرحمت گردید باید کمال همراهی و تقویت را در پیشرفت و استقلال نصره‌الله‌خان نموده به عموم طبقه نوکر هم اطلاع بدهید که احدی از اطاعت و اوامر نصره‌الله‌خان تمرد ننماید و موافق احکام و دستورالعمل که از جناب مستطاب اجل اکرم حاجی آصف‌الدوله دارید معمول دارید.

مشیرالدوله

در تهران بقیه جواب نمره ۲۷ - ۱۱۵ کلمه شب ۷ شهر رمضان المبارک

عمده الامراء العظام نصره‌الله‌خان سوء اعمال و حرکات غیرصحيح سالار مفخم خاصه مسئله اسراء قوچان از خاک‌پای مبارک همایونی ارواحنا فداه... افتاد موجب تغییر خاطر مبارک گردید. حسب الامر مبارک سالار از حکومت بجنورد معزول و احضار تهران شد محض رعایت خانواده به تصویب جناب مستطاب اجل اکرم حاج آصف‌الدوله حکومت بجنورد به شما که برادر بزرگ‌تر می‌باشید مفوض و مرحمت گردید. با کمال امیدواری مشغول وصول و ایصال مالیات و آسایش و نظم سرحد بوده همه وقت مطالب خود را به مشهد اظهار داشته جواب بخواهید و دقیقه غفلتی از تکالیف خود ننمائید و مخصوصاً همین تلگراف را به علماء عظام آقایان ارائه از قول من احوال‌پرسی نمائید.

مشیرالدوله

زنجان نمره ۴ - ۴۲ کلمه شب ۱۴ رمضان المبارک

خدمت جناب مستطاب اجل آقای جهانشاه خان امیر - دام اقباله - بر حسب وعده خودتان مدتی است منتظر ورود جناب عالی هستم به همین جهت جواب رقیم‌جات را ننوشته‌ام از حالات خودتان و جهت فتح عزیمت اطلاع بدهید.

آصف‌الدوله

جواب نمره ۴ - زنجان ۸۴ کلمه شب ۲۷ رمضان المبارک

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل امجد آقای آصف‌الدوله - دام ظلّه - تلگراف کریمانه حضرت اجل اسباب هزارگونه شکرگزاری گردید بحمدالله به توجه خاطر مبارک سلامتی حاصل است تأخیر تقبیل آستان مبارک حضرت رضوی علیه‌السلام را جهت همین انقلاب اوضاع امور است که قدری از موارد گرفتار امور عربستان و قدری به امور تهران نموده قدری هم مشغول... آنها بوده انشاءالله اگر حیوه باقی و توفیق شامل گردید بعد از عید شرفیابی حاصل می‌باشد.

جهانشاه

تبریز نمره ۶۰ - ۴۵ کلمه شب ۲۶ رمضان المبارک

خدمت بندگان حضرت مستطاب اجل امجد آقای آصف‌الدوله - دام اجلاله - العالی اراده داشتند چون از تهران حسن طلب شد محقق از راه قزوین عزیمت فرموده‌اند گویا فسخ عزیمت کند فرمایند.

عدل‌الملک

بجنورد نمره ۵ - ۷۰ کلمه شب ۹ رمضان المبارک

جناب مظفر نظام بر حسب حکم تلگرافی بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد آقای صدراعظم مدظله العالی که الآن رسید معتمدالسلطان حاجی علی اکبرخان سرهنگ مأمور است جناب سالار مفخم را به تهران حرکت بدهند اگر تعلق در مأموریت نماید یا سالار بخواهد تقاعد و مسامحه نماید حسب‌الامر شما مأمورید که فوراً حاجی خان و سالار را حرکت داده روانه دارالخلافه نمائید.

آصف‌الدوله

بجنورد نمره ۷ - ۱۴۳ کلمه شب ۱۲ رمضان المبارک

جناب مظفر نظام الآن که شب دوشنبه و هم ماه رمضان است صبح تلگرافی از مقام منیع حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد آقای صدراعظم مدظله العالی زیارت شد که سالار مفتخم از حکومت بجنورد و اسفراین منفصل و احضاریه دارالخلافة شده است و حکومت بجنورد و اسفراین را مستقلاً به نصره الله خان میرپنجه مفوض و مرحمت فرموده اند البته به خودتان هم مستقیماً حکم تلگرافی صادر شده است باید مفاد احکام را به موقع اجرا بگذارید نصره الله خان میرپنجه را به حکومت مستقر نموده حاج علی اکبرخان سرهنگ هم به اتفاق سالار مفتخم برای تقبیل دربار... حرکت نمایند از مالیات هم هر قدر مأخوذ کرده اند باید به شما تحویل داده قبض برای سند خرج خودشان از شما بگیرند توقف شجاع التولیه هم در آنجا دیگر حاصلی ندارد عاجلاً بیایند.

آصفالدوله

بجنورد نمره ۷ - ۷۰ کلمه شب ۱۲ رمضان المبارک

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف اعظم ایالت کبری روحنا فداه در مورد استقلال جناب میرپنچ همان طوری که به عرض رسانیده دو روز تأمل لازم است که سالار حرکت بنماید با شجاع الملک هم به هر قدر بشود ترتیب مالیات را بدهد بعد برای استقلال میرپنچ همه به مرحمت حضرت اشرف اعظم ارواحنا فداه مرتب است استدعای میرپنچ است که شجاع الملک را روانه... نمایند.

مظفر نظام

بجنورد نمره ۸ - ۱۱۴ کلمه شب ۱۲ رمضان المبارک

امیرالامراء العظام نصره الله خان میرپنجه از طرف اولیای دولت و حکم تلگرافی بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد آقای صدراعظم - مدظله العالی - حکومت بجنورد و اسفراین مستقلاً به شما مرحمتی و واگذار گردید بعد از زیادت حکم مبارک با کمال افتخار و استقلال خودتان را حاکم دانسته در حفظ سرحد و امنیت طرق و شوارع و آسایش عموم رعیت و انتظام سوار و نوکر مساعی جمیله به عمل آورده از خدمات خودتان مردم را متشکر داشته بر اعتبارات خودتان در خاک پای مبارک مهر اعتلای مقدس همایونی ارواحنا فداه خواهید افزود از هر جهت خودتان را مسئول بجنورد و اسفراین دانسته دقیقه از حفظ نظم غفلت نخواهید کرد.

بجنورد جواب نمره ۸ - ۱۰۰ کلمه شب ۱۴ رمضان المبارک

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف اعظم ایالت کبری - روحی فداه - تلگراف مبارک زیارت شد خداوند سایه مبارک حضرت مستطاب اشرف عالی روحی فداه را از سر چاکر کم نفرماید اگرچه قبل را هم عرض کرده بودم که سالار را حرکت بدهند. بعداً شجاع الملک را هم حضرت مستطاب اشرف مقرر فرمایند جناب مظفر نظام حرکت بدهد به مشهد به اسم باقی مالیات چونکه تخریب خواهد کرد بعداً حکم مبارک حضرت مستطاب اشرف عالی آقای صدراعظم روحی فداه را با حکم مبارک حضرت اشرف عالی - روحی فداه - ابراز کرده، مشغول امورات راجعه شود. فدائی جان نثار. نصره الله شادلو

بجنورد نمره ۱۶ - ۱۰۱ کلمه ۱۹ رمضان المبارک

جناب مظفر نظام از میرپنج موافق تلگرافات خودش کاری ساخته نخواهد شد رأی شما را پسندیده‌ام باید با خود سالار کار را تمام نمائید مالیات را نقداً و جنساً وصول نمائید تقدیم را هم صحیح و درست دریافت نمائید عمل امام جمعه و منتخب الملک را هم تمام نمائید برای آسایش رعیت و حدود قرار درست بدهید ولی همه اینها را از قول شاهزاده رئیس و خودتان تمام نمائید. آن وقت از اینجا خواهش نمائید من هم از اولیای دولت استدعا نموده مقاصد آنها را انجام بدهم و زودتر نتیجه اقدامات صحیح و... خودتان را اطلاع بدهید.

آصفالدوله

بجنورد نمره ۱۷ - ۱۱۱ کلمه ۱۹ رمضان المبارک

جناب مظفر نظام از جلوس میرپنج به حکومت مطلع شدم البته کمال تقویت و التفات از اولیای دولت شده و می‌شود اما مالیات امسال را که سالار مفخم و شجاع الممالک از میان برده‌اند چه باید کرد از قرار تلگراف سابق خودتان شجاع الممالک را سالار مفخم برای مالیات گذاشته است باید شما تمام مالیات نقد و جنس را مطالبه و وصول نمائید مسئله جناب امام جمعه و جناب منتخب الملک را هم بر حسب امر اولیای دولت انجام نمائید به هیچ وجه منقضی در امر حکومت میرپنج و سایر احکام دولتی نگذارید اگر احدی بخواهد تمرد و تفتین نماید باید فوراً گرفته تحت الحفظ روانه قهند نمائید.

آصفالدوله

بجنورد نمره ۱۹ - ۱۳۵ کلمه شب ۲۳ رمضان المبارک

جناب مظفر نظام مقصود اولیای دولت تنبیه سالار مفخم و آسودگی اهالی بجنورد و اسفراین بود که بر احضار آن و تغییر حکومت اراده مبارکشان قرار گرفت و حکومت را به میرپنج مرحمت فرمودند میرپنج بعضی تکالیف اظهار و استدعا می‌نماید که قبول آن خلاف عدلت دولت است چون مقصود حفظ خانواده و خدمات آنها هم می‌باشد بر حسب الامر مبارک اولیای دولت و استدعای شاهزاده و شما بجنورد و اسفراین را به شجاع الممالک مرحمت و واگذار فرمودند به خودش هم تلگراف شد البته تلگراف حکومت آن را رسانده به کار و تکالیف مأموریت خودش اقدام نموده تعهدات خودش را از وصول و ایصال مالیات و غیره بزودی اهتمام نماید که به هیچ وجه محل ایراد واقع نگردد.

آصفالدوله

بجنورد جواب نمره ۱۹ - ۸۸ کلمه شب ۲۹ رمضان المبارک

حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف اعظم ایالت کبری - روحنا فداه - بعد از رسید دستخط مطاع مبارک روحنا فداه به جناب شجاع الممالک اطلاع داده عصر روز یکشنبه برای قرائت دستخط مطاع مبارک در عمارت قریب دوهزار نفر سوار پیاده از رؤسا و اهل شهر حاضر بودند. دستخط مطاع مبارک قرائت شد تمام به آواز بلند مبارک گفته دعا به وجود مبارک کردند واقع تمام شهر در این مرحمت خوشوقت شاکر و دعاگو شدند.

مظفر نظام

بجنورد نمره ۲۰ - ۷۱ کلمه شب ۲۳ رمضان المبارک

عمده الامراء العظام شجاع الممالک بر حسب الامر اولیای دولت روزافزون حکومت بجنورد و اسفراین را به شما واگذار نموده با کمال امیدواری و افتخار مشغول امر حکومت و انتظام حدود و ولایات بوده مالیات نقدی و جنسی را زودتر ایصال داشته از تکمیل خدمات بر مدارج اعتبار و امتیاز خودتان افزوده سایر احکامات دولتی را هم که جناب مظفرنظام مأموریت دارد به موقع اجرا بگذارید.

آصفالدوله

بجنورد جواب نمره ۲۰ - ۴۳ کلمه شب ۲۶ رمضان المبارک

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف عالی آقای ایالت کبری - روحنا فداه - حکم مطاع مبارک زیارت شد در این مرحمتی که درباره فدوی فرمودند متشکر و مفتخر گردید حسب الامر انجام خدمات و نظم ولایت می‌باشد.

حبیب الله شادلو

سرخس نمره ۷ - ۴۳ کلمه شب ۲۲ رمضان المبارک

عمده الامراء العظام محمد یوسف خان سرتیپ در نهایت عجله سوار شده بروید قلیچ خان را آسوده نمائید و اگر صلاح باشد به تمامی مزارعات اطراف حکم دارید معاونت بخواهید و خیلی زود اسباب اصلاح و استرداد مال را فراهم سازید.

آصفالدوله

نمره ۱ - ۵۸ کلمه شب ۲۲ رمضان المبارک

جناب شوکت الدوله - دام مجده - از قراری که خبر رسید قلیچ خان با جمشیدی‌ها حرکت کرده رفته‌اند مبالغی هم مال برده‌اند شاید از دهنه ذوالفقار رد شده باشند شما بفرستید آنها را اطمینان داده معاودت بدهید و اگر چنانچه راضی به عودت نشوند همان اموالی که از شیرازی و غیره برده‌اند گرفته بفرستید به صاحبش تحویل شود.

آصفالدوله

کلات جواب نمره ۶ - ۱۱۰ کلمه شعبان المعظم است که ۳ رمضان المبارک رسید

تلگراف مبارک زیارت شد در ۱۷ ماه پست حرکت نموده ۲۹ ماه معلوم گردید که بین حرکت و خاکستر سواره پست را با دو نفر دیگر مقتول نموده‌اند چون کشته آنها را به خارج کشیده بودند. بعد از یازده روز معلوم شد چاکر حاجی آقا لریبگ را فوراً با سوار روانه نموده به همه قلعه‌جات هم اطلاع داده و سواره روانه داشته و از قراری که حرکتی‌ها کرده بودند چند نفر کاکری ازین راه‌ها گذشته بودند نه این بوده است آنها را دیده باشند و نگرفته باشند همه قسم اقدامات شده است نتیجه را به عرض می‌رساند.

خانزاد ابراهیم